

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA ZGODOVINO

**ANALIZA PREBIVALSTVA IZBRANIH LJUBLJANSKIH ULIC IZ
LETA 1921.**

Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine

Mentor: doc. dr. Bojan Balkovec

Avtorji: Marko Berkovič, Žiga Blaj,
Florijan Likar, Lara Križaj, Urban
Orel, Ivan Smiljanić, Gašper Bokal,
Samo Videc, Marcela Petrevčič,
Miha Gabrovšek.

Uredil: Matej Gradišar

Ljubljana, 2018

KAZALO

Uvod	3
 Marko Berković	
Analiza popisa prebivalstva glede na izhodiščno osebo	4
 Žiga Blaj	
Analiza popisa prebivalstva izbranih ljubljanskih ulic leta 1921 glede na razmerja in ostala razmerja.....	20
 Marcela Petrevčič	
Analiza popisa prebivalstva glede na stan.....	40
 Florijan Likar in Lara Križaj	
Analiza popisa prebivalstva glede na kraj rojstva in domovinsko pravico	53
 Miha Gabrovšek	
Analiza poklicev prebivalcev izbranih ljubljanskih ulic v popisu iz leta 1921	71
 Urban Orel	
Analiza popisa prebivalstva glede na leto priselitve v Ljubljano ter od kdaj prebiva v tem stanovanju.....	85
 Ivan Smiljanić	
Analiza popisa prebivalstva Ljubljane na izbranih ulicah leta 1921 glede na hrano	98
 Samo Videc	
Analiza popisa prebivalcev glede na prisotnost	113
 Gašper Bokal	
Kartografska ponazoritev analiziranih ljubljanskih ulic	124
 Zaključek.....	133

UVOD

Skupinsko delo, ki smo ga napravili študentje druge stopnje filozofske fakultete v okviru predmeta Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine, pod mentorstvom doc. dr. Bojana Balkovca ter v sodelovanju z Inštitutom novejšje zgodovine, predstavlja analizo popisa prebivalstva izbranih ljubljanskih ulic iz leta 1921.

V prvem koraku smo avtorji s pomočjo spletnega portala Sistory.si preko portala prepisali digitalizirane originale popisa prebivalstva iz leta 1921 v Ljubljani. Vsak avtor je tako obdelal 300 oseb popisa, ki smo jih kasneje uporabili v analizah. Popis prebivalstva je po obdelavi dostopen, vsem uporabnikom portala Sistory.si. Prav s tem razlogom, smo se lotili analize popisa, da bi uporabnikom prikazali, na kakšne načine lahko uporabijo omenjeni ali kateri drugi popis, ki ga ponuja Sistory.

Tako smo se v drugem koraku lotili analize sledečih elementov: analiza izhodiščnih oseb popisa, analiza popisa prebivalstva glede na prisotnost, analiza rojstnih krajev popisanih oseb, analiza spolne strukture, analiza starostne strukture, analiza verske, narodnostne in jezikovne sestave prebivalstva analiza popisa prebivalstva glede na stan in analiza poklicev.

Univerza v Ljubljani

Filozofska fakulteta

Oddelek za zgodovino

Analiza popisa prebivalstva glede na izhodiščno osebo

Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine

Avtor: Marko Berkovič

Mentor: dr. Bojan Balkovec

Ljubljana, 2018

KAZALO

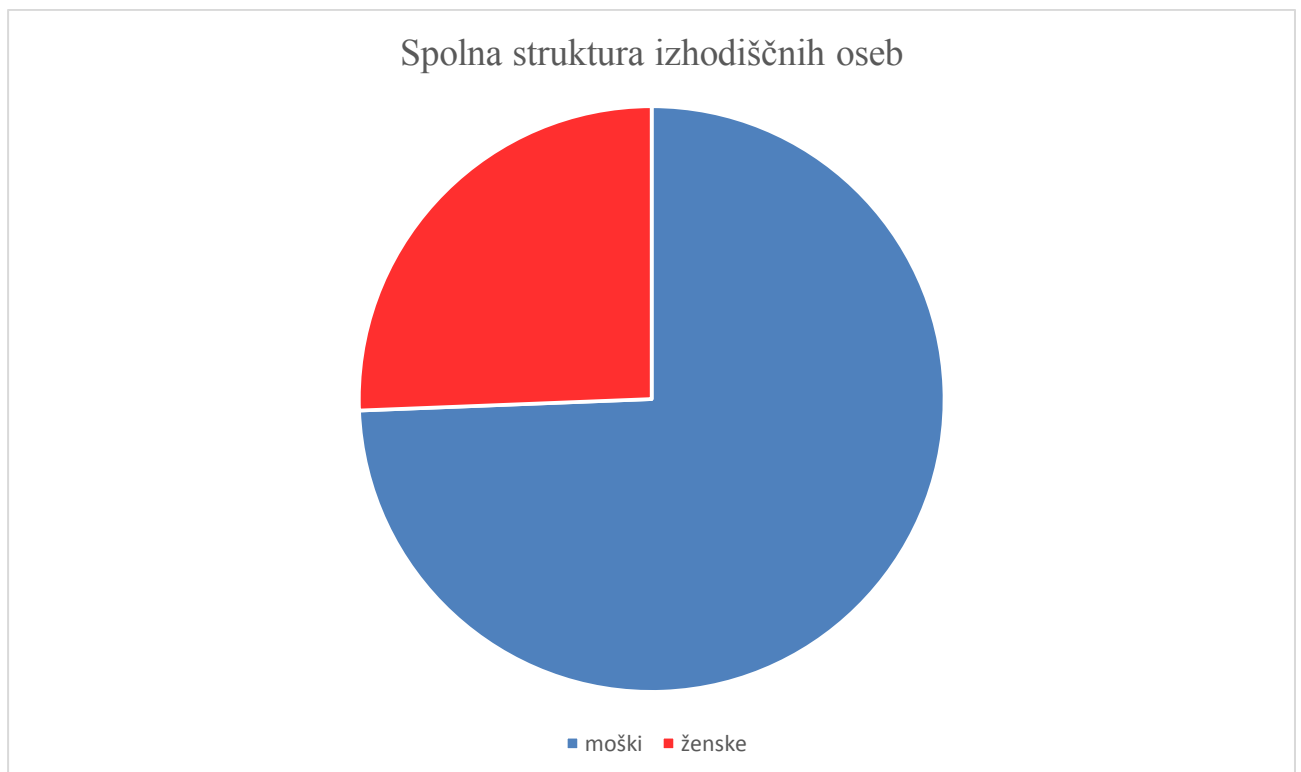
1. Uvod	6
2. Starostna in spolna struktura	6
3. Zakonski stan.....	8
4. Prisotnost	10
5. Kraj rojstva in kraj domovinske pravice	10
6. Prisotnost izhodiščnih oseb	12
7. Hrana	12
8. Družinska razmerja napram izhodiščni osebi.....	13
9. Poklic	14
10. Zaključek	18
11. Seznam prilog	19

1. UVOD

V prispevku je bilo pomočjo osnovnih statističnih poizvedb analizirano 834 izhodiščnih oseb. Analizirana je bila njihova starostna in spolna struktura, njihov okraj rojstva in okraj v katerem so imeli domovinsko pravico, njihov stan, podatek o njihovi prisotnosti in njihova poklicna struktura. Število obravnavanih oseb se v posameznih kategorija podatkov razlikuje, saj se že v izhodiščnih podatkih pojavljajo napake, ki so se jim pridružile še napake nastale v procesu digitalizacije popisnih pol v podatkovno bazo.

2. STAROSTNA IN SPOLNA STRUKTURA

Pri analizi spolne in starostne strukture je bilo obravnavanih 761 oseb, katerim je bilo mogoče določiti spol¹ in točno starost na podlagi popolnega datuma rojstva. Obravnavano število oseb predstavlja 91,2% vseh izhodiščnih oseb. Ženske predstavljajo 26%, moški na drugi strani pa 74% obravnavane populacije

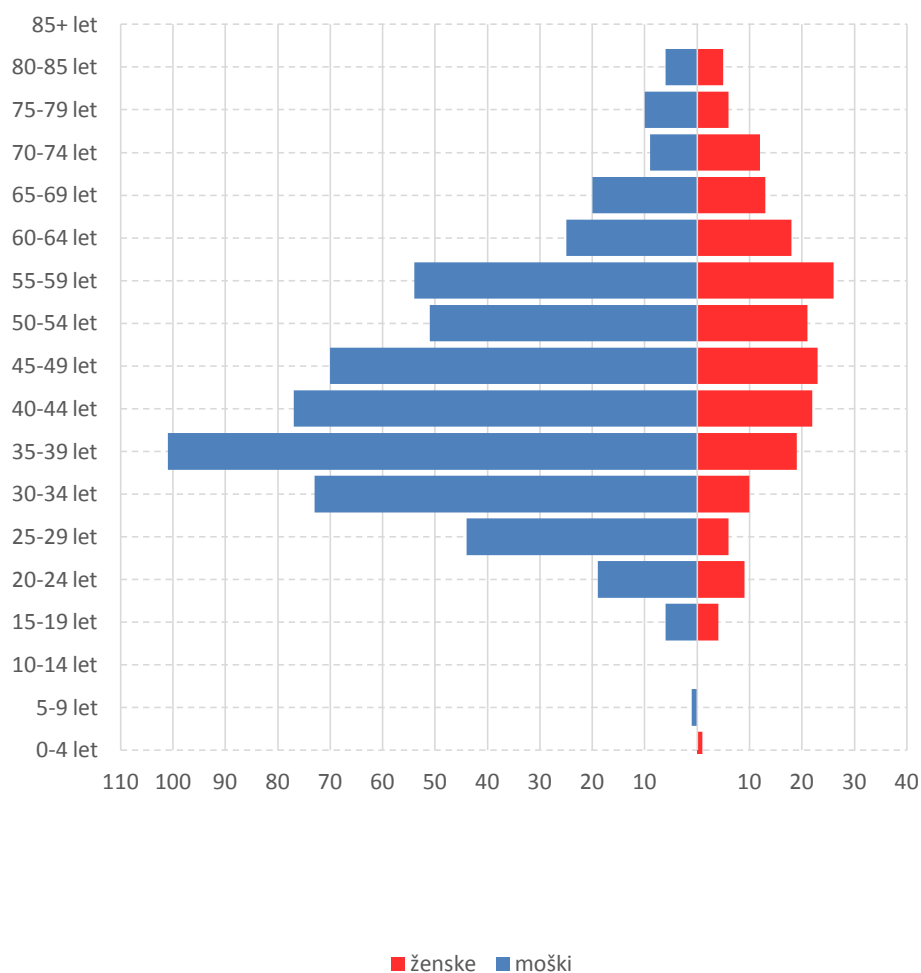
Graf 1: Spolna struktura

---

¹ Popisne pole izrecno ne zahtevajo opredelitve spola, zato je bilo potrebno spol določiti na podlagi imena in ostalih deskriptorjev v poli. Predvsem je uporaben zapis poklica, kjer se na podlagi zapisanega besedila določi biološki spol osebe.

Spolna in starostna struktura je še dodatno predstavljena s pomočjo demografske piramide. Iz prikaza je razvidno, da pri skupini izhodiščnih oseb prevladujejo osebe moškega spola v starosti med 25 in 64 let. Povprečna starost moškega v obravnavani skupini je 44 let. Povprečna starost ženskih izhodiščnih oseb je 50 let, največ izhodiščnih oseb ženskega spola je v starosti med 35 in 64 let.

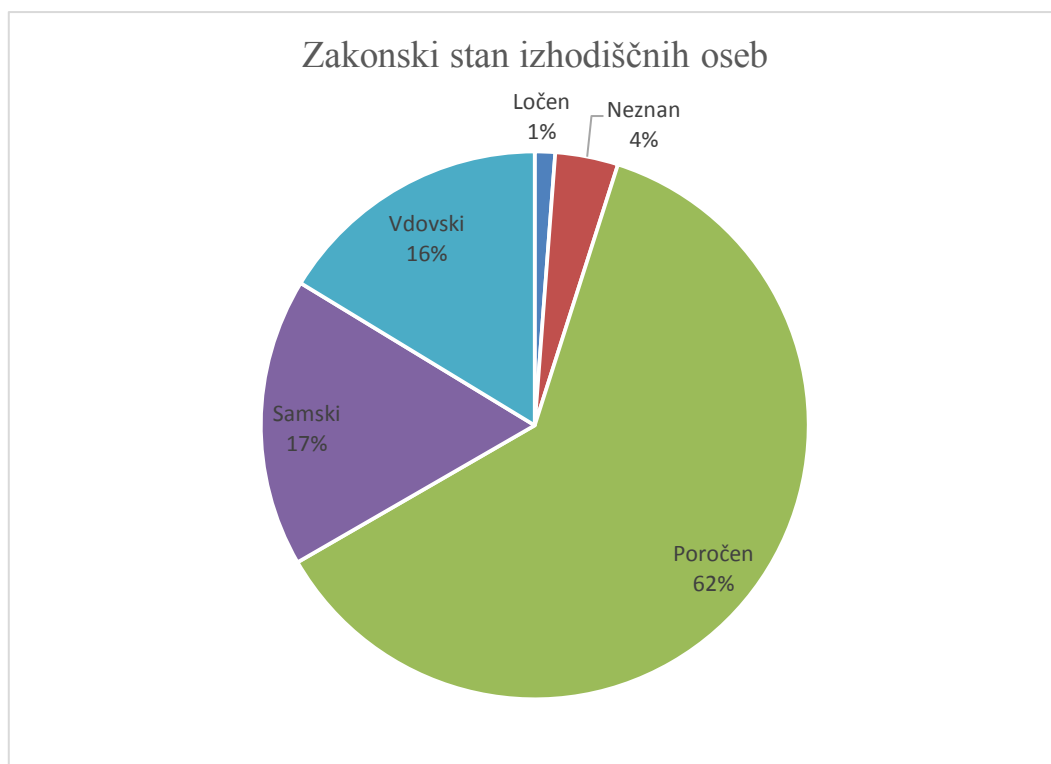
Starostna in spolna struktura izhodiščnih oseb

Graf 2: Spolna in starostna struktura

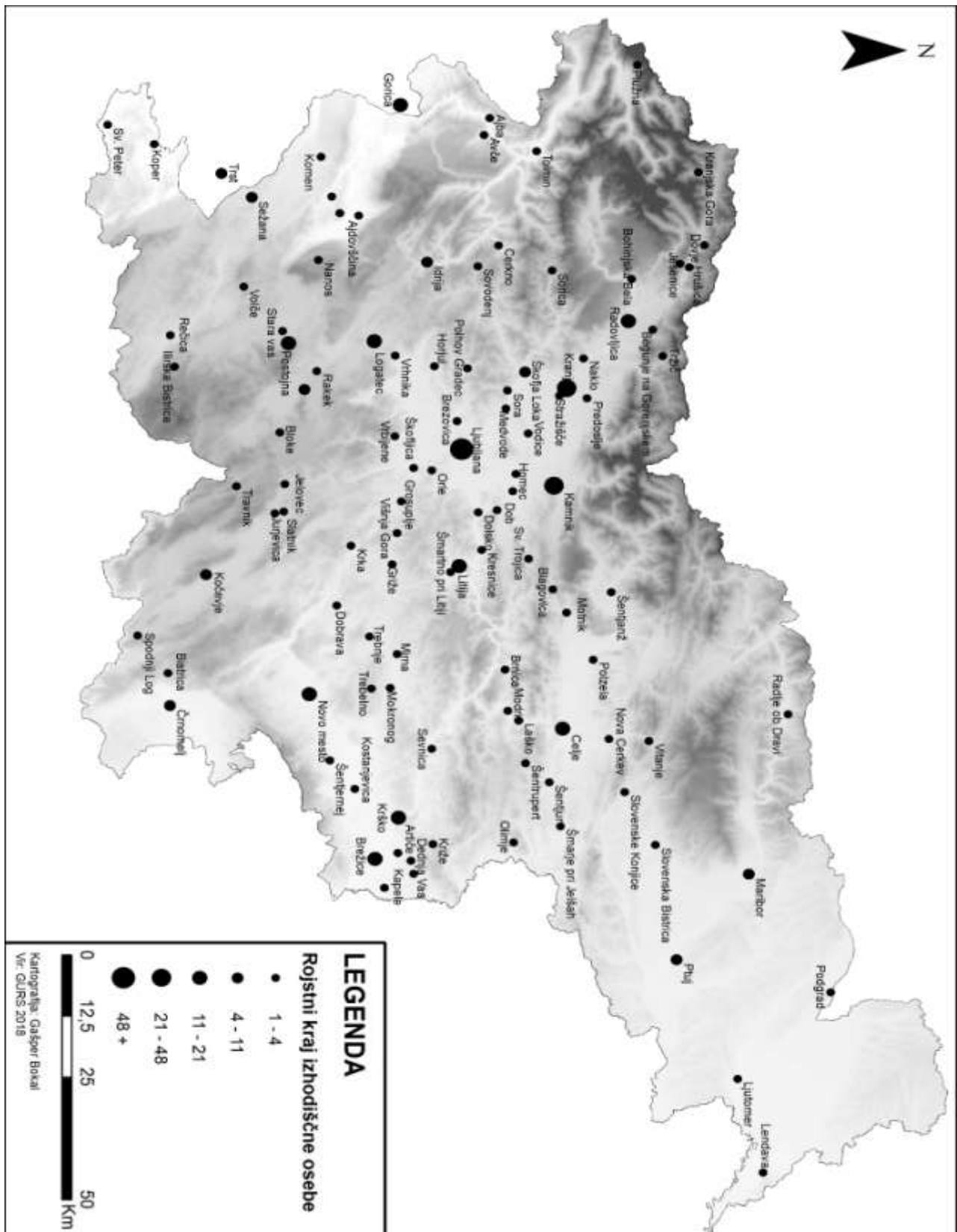
3. ZAKONSKI STAN

Analiza zakonskega stanu obsega kategorijo podatkov, ki so razdeljeni na 4 razrede s petim dodatnim razredom v katerega so vključene osebe, ki pri popisu ali zaradi napačnega vnosa nimajo podatka o zakonskem stanu. Z uvedbo dodatnega razreda *neznan* je mogoče zaobjeti celotno populacijo izhodiščnih oseb. Osnovni 4 razredi razlikujejo med *ločenim*, *vdovskim*, *samskim* in *poročenim* zakonskim stanom. Spodnji graf prikazuje porazdelitev deležev posameznih razredov. Opaziti je mogoče prevlado izhodiščnih oseb, ki so bile ob času popisa poročene. Približno enak delež pripada osebam, ki so ob popisu ovdovele in tistim, ki so bili takrat še samski.

Graf 3: Zakonski stan

Karta 1: Rojstni kraj izhodiščnih oseb

4. PRISOTNOST

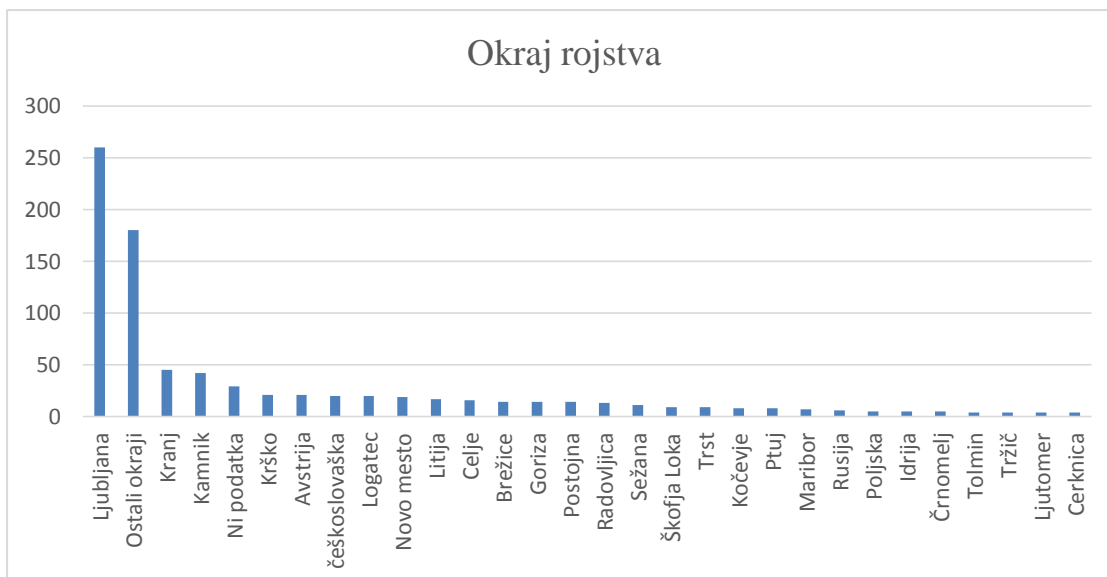
Pri analizi prisotnosti izhodiščnih oseb so bili obdelani podatki, ki so razdeljeni na 3 razrede. Iz spodnjega grafikona je možno razbrati da je bilo največ trajno prisotnih oseb teh je bilo 688 oziroma 82,4% ter le 4,8% oz. 40 začasno prisotnih oseb. Za 109 oseb ni podatka o njihovi prisotnosti. V tej kategoriji so bile zaobjete vse izhodiščne osebe.

Graf 4: Prisotnost

5. KRAJ ROJSTVA IN KRAJ DOMOVINSKE PRAVICE

Analiza podatkov o kraju rojstva in kraju domovinske pravice je od vseh analiz najslabše obdelana, saj je zapis v samih polah pogosto pomanjkljivo zabeležen. Tako gre pri tu predstavljeni analizi predvsem za analizo okraja in ne kraja kot takega, saj je zabeležba okraja skoraj povsod prisotna. V primerih, kjer se je kraj nahajal v neki drugi državi je podatek združen v enoten razred. Tako je namesto raznih krajev v Avstriji vse zabeleženo v skupen razred Avstrija. Iz tega je izvzeto ozemlje današnje Slovenije v takratni Kraljevini Italiji, ki ji je pripadlo z Rapalsko pogodbo. Tudi okraji, ki se drugače nahajajo v Sloveniji a se ponovijo manj kot 4 krat so združeni v kategorijo ostalo.

Graf 5: Okraj rojstva

Pri okrajih rojstva prevladuje Ljubljana (260), ki ji sledita Kranj (45) in Kamnik (42). V kategorijo ostali kraji spada 180 primerov. Kot kraj rojstva, ki je izven države so bili najpogosteje navedeni kraji v Avstriji (21), Češkoslovaški (20) in nekoliko manj Rusija (6). Velik delež oseb se je rodilo v krajih, ki so v času popisa pripadali Kraljevini Italiji. Teh oseb je bilo 6,6%.

Graf 6: Domovinska pravica

Okraj domovinske pravice ima nekoliko drugačno sliko kot okraj rojstva. Tu močno prevladuje Ljubljana s 542 osebami. Sledijo ji ostali kraji, ki skupno predstavljajo 160 oseb. Prvi okraj z nekoliko bolj oprijemljivim številom oseb je Kamnik s 16 ter prav tako Novo

mesto. Dve osebi manj kot zgoraj omenjena okraja je imelo domovinsko pravico v Kranju. Domovinsko pravico izven države je imelo 27 oseb. Od tega 7 v Avstriji, 6 v Rusiji in 14 oseb v Češkoslovaški. K temu lahko prištejemo še 9 oseb, ki so imele domovinsko pravico v Gorici, ki se je nahajala v Italiji.

6. PRISOTNOST IZHODIŠČNIH OSEB

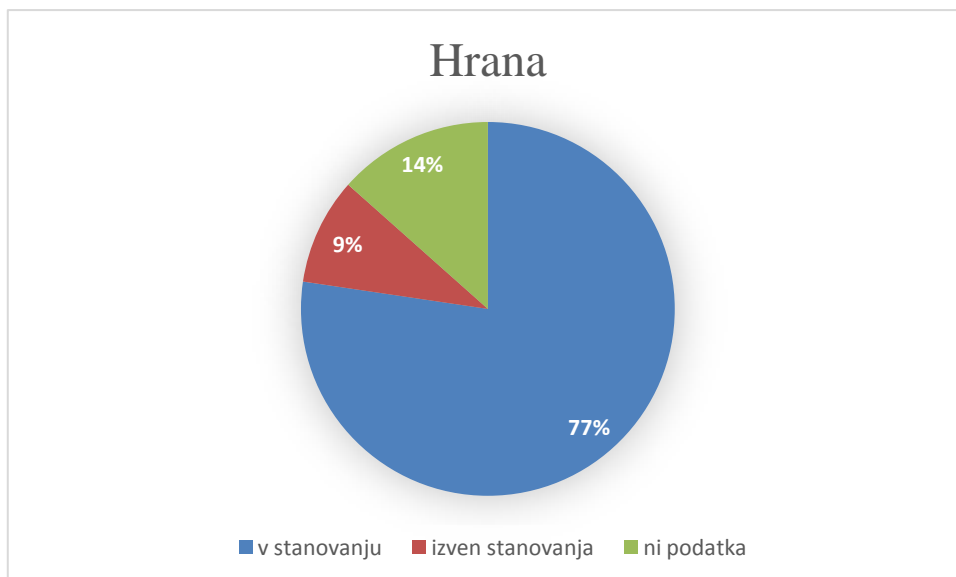
V popisnih polah so izpolnjevalci v rubriki prisotnost zapisali prisotnost osebe v času popisa. Od 834 oseb je rubriko izpolnilo 728 ljudi oziroma 87,3% vseh izhodiščnih oseb. Trajno prisotnih oseb je bilo 688, začasno prisotnih pa le 40. Za 109 oseb ni znanega njihovega podatka o prisotnosti.

Graf 7: Prisotnost

7. HRANA

Izhodiščne osebe so se večinoma opredelile da imajo hrano v stanovanju, le majhen delež je bil tistih, ki so imeli hrano izven stanovanja. Za 14% oseb ni znanega podatka, saj je bil ta pri zapisovanju izpuščen

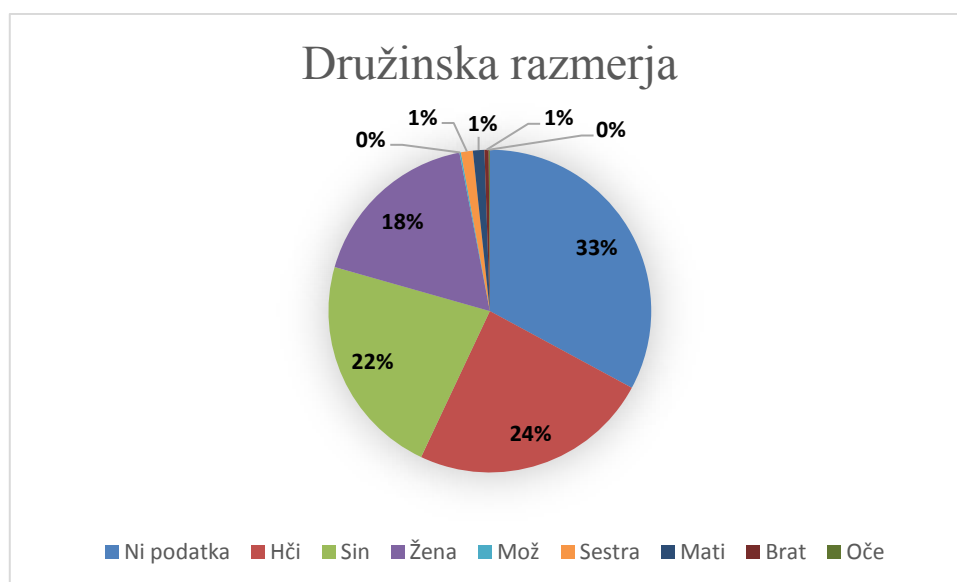
Graf 8: Hrana

8. DRUŽINSKA RAZMERJA NAPRAM IZHODIŠČNI OSEBI

Pri obdelavi kategorije podatkov o družinskem razmerju v povezavi z izhodiščno osebo je bilo vključenih 2612 oseb. Od tega je bilo v družinskem razmerju z izhodiščno osebo 1753 oseb. Spodnja tabela in graf prikazujeta razporeditev teh razmerji.

Razmerje	Število
Ni podatka	859
Hči	630
Sin	585
Žena	459
Mož	4
Sestra	31
Mati	30
Brat	11
Oče	3

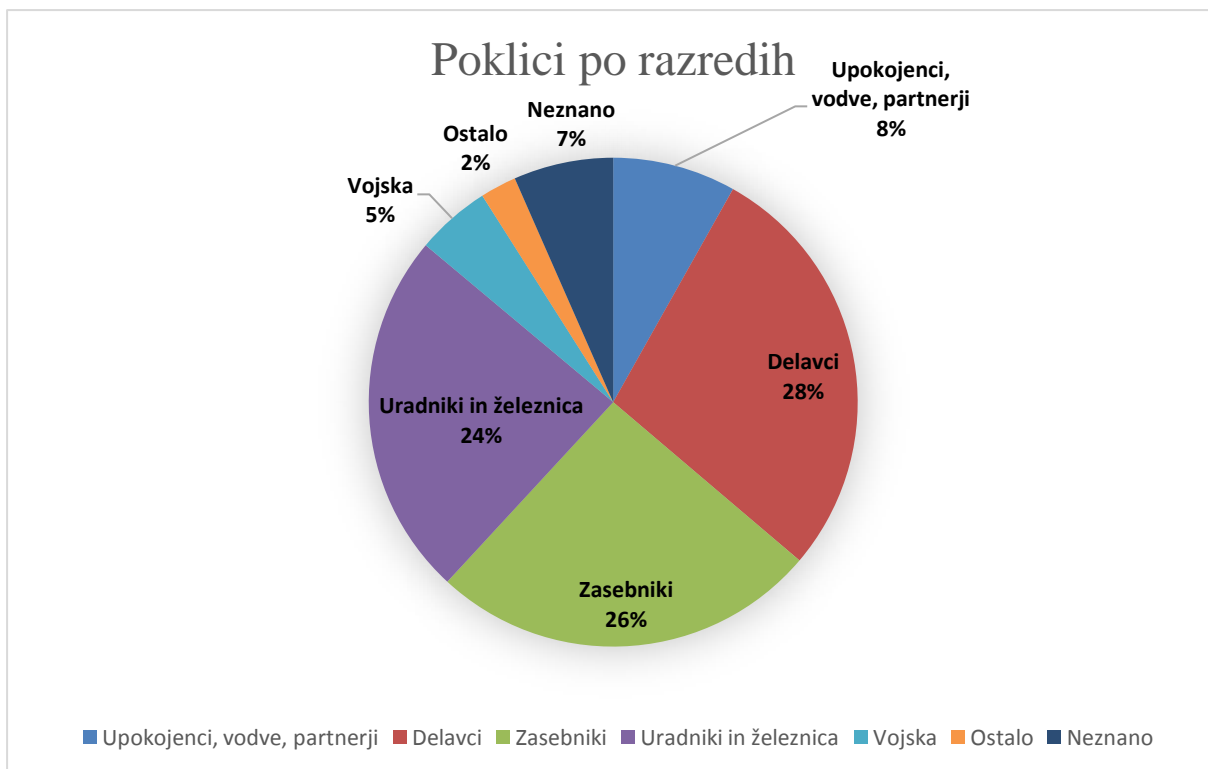
Tabela 1: Družinska razmerja

Graf 9: Družinska razmerja

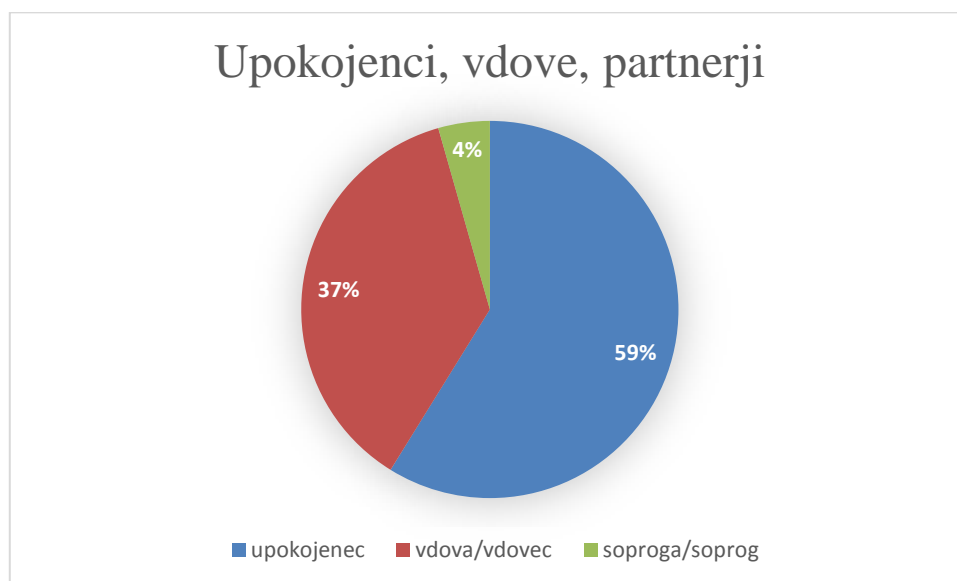
9. POKLIC

Pri rubriki poklic je odgovor podalo 779 oseb. Unikatnih zapisov poklica je bilo 539. Zaradi lažje preglednosti so bili poklici zato združeni v večje razrede. V prvem razredu so združene osebe, ki so pod poklic navedle status upokojenca, vdove ali partnerja. V drugem razredu *delavci* so osebe, ki so navedle kot poklic delavec, pomočnik oziroma specifičen poklic ter zraven pripisali podjetje, kjer ta poklic opravljajo. V naslednjem razredu *zasebniki* so združene osebe, ki so ko poklic navedli razne oblike obrti, razne trgovske dejavnosti, svobodne poklice, gostinstvo ali samo zabeležbo zasebnik. Temu razredu so bile dodane še osebe, ki so navedle kot poklic posestnik/-ca. V četrtem razredu *uradniki in železnica* so združene osebe, ki so navedle kot poklic eno od uradniških oblik dela, ki so ga opravljale za potrebe države, pošte, mesta oziroma diplomacije. Znotraj te skupine so vključene tudi osebe, ki so se opredelile, kot osebe zaposlene pri železnicah, ne glede na njihovo obliko dela. V petem razredu so vključene osebe, ki so imele poklic v vojski, bodisi domači oziroma v vojski tretje države. V zadnjem razredu so vključene osebe, ki niso navedle specifičnega poklica. V tem razredu so združeni razni zapisi kot so gospodinja in dijak ter nekaj oseb, ki so zapisali pod poklic obnemogel ali invalid. Osebe, ki niso podale svojega poklica so predstavljene v razredu *neznano*.

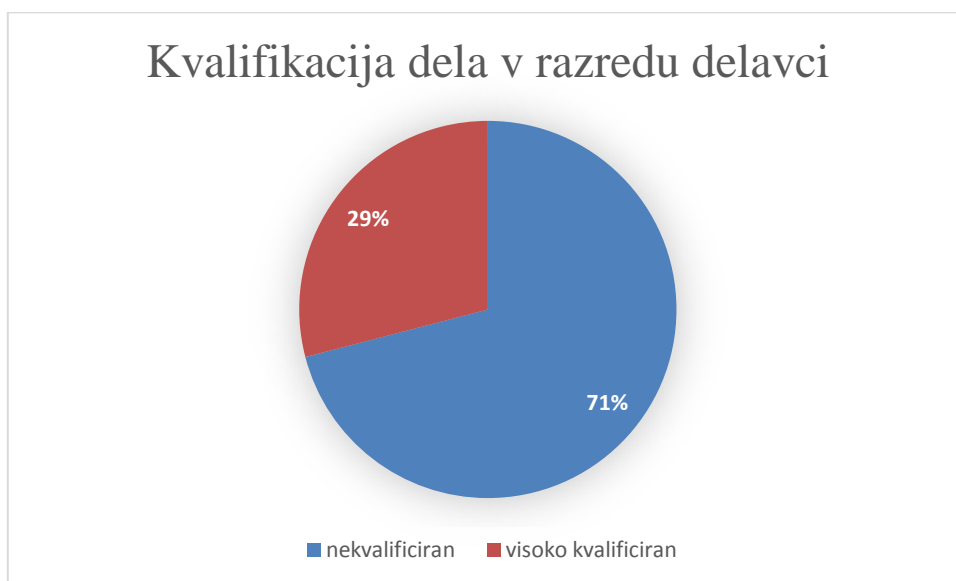
Graf 10: Poklici po razredih

Razred *upokojenci, vdove, partnerji* predstavlja v skupnem številu oseb 8% vseh oziroma 68 posameznikov. Znotraj tega razreda so razvidne tri skupine, ki so predstavljene na spodnjem grafu. Največji delež predstavljajo upokojenci, sledijo jim vdove in vdovci ter z majhnim deležem še soproge in soprogi.

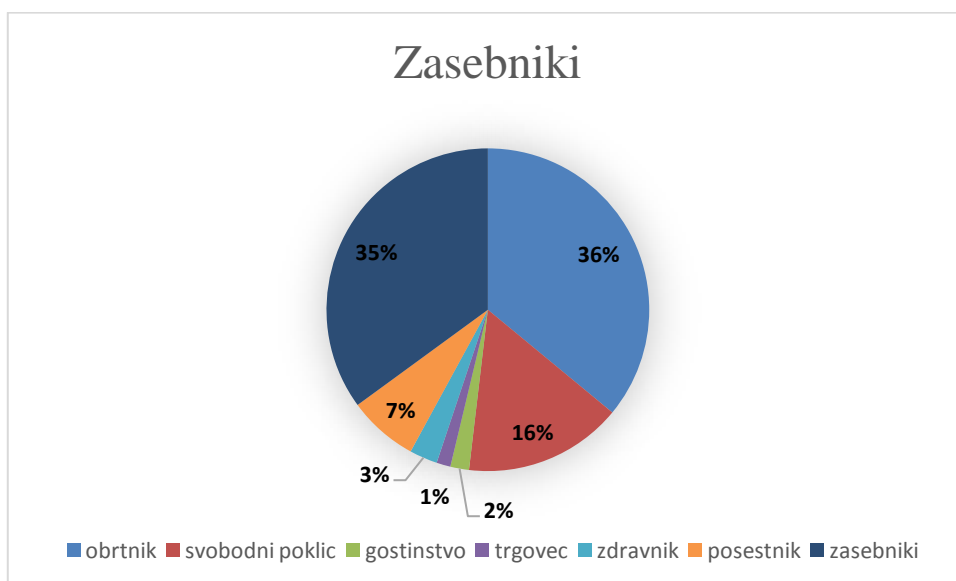
Graf 11: Upokojenci, vdove, partnerji

V razredu delavcev je možno razlikovati med visoko kvalificiranim delom, kot je na primer direktor, ravnatelj oziroma bančni uradnik in nižje kvalificiranim delom, kot je na primer hlapec, delavec, pomočnik itd. Struktura razreda delavcev je predstavljena v spodnjem grafu.

Graf 12: Kvalifikacija dela v razredu delavci

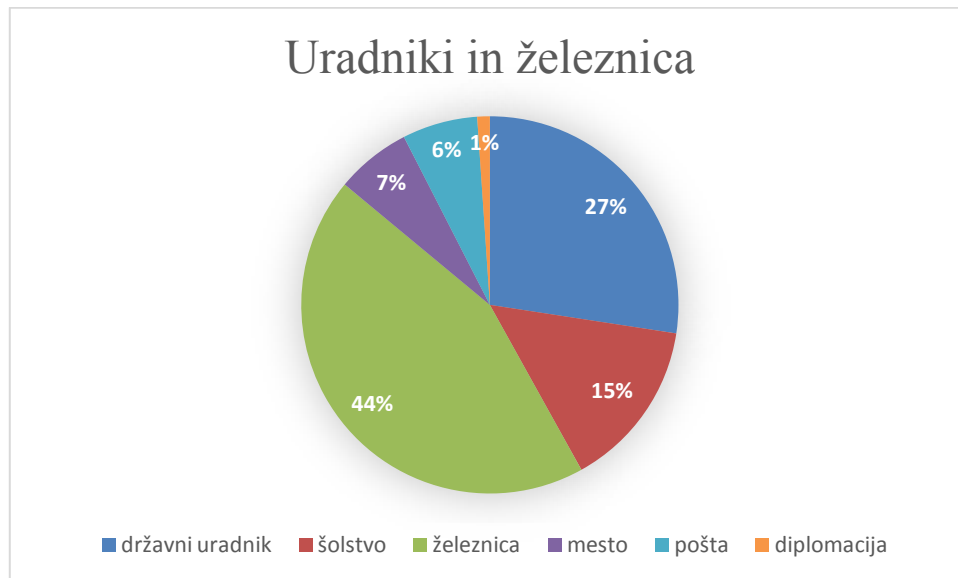
V svoji sestavi je najbolj pestra skupina zasebnikov. Največ oseb se je ukvarjalo z razno obrtjo. Obrtnikom sledi skupina ljudi, ki je kot poklic navedla le zasebnik. Večja skupina oseb je združena še v skupini svobodni poklici, kjer so osebe pogosto opravljale razne poklice, kot je na primer pesnik, slikar, operni pevec itd.

Graf 13: Zasebniki

Še zadnji razred s pestro sestavo je razred *Uradniki in železnica*. Največji delež predstavljajo železničarji z 44% oziroma z 82 osebami, sledijo jim državni uradniki z 51 osebami oz. 27% oseb v razredu. 15% delež v tem razredu predstavljajo razni poklici povezani s šolstvom. Ostale skupine poklicev predstavljajo skupaj le 14% in se delijo na poklice v pošti, mestni upravi in poklice v diplomatskih službah.

Graf 14: Uradniki in železnica

10. ZAKLJUČEK

V prispevku so bile statistično obravnavane izhodiščne osebe iz popisa prebivalstva iz leta 1921. Obravnavanih je bilo 834 oseb. Analizirani so bili podatki o njihovi starosti, spolu, zakonskem stanu, njihov rojstni okraj in okraj njihove domovinske pravice, njihova prisotnost v času popisa, podatek o hrani, družinska razmerja napram izhodiščnim osebam ter na koncu še podatek o poklicu izhodiščnih oseb. Primarna analiza podatkov o izhodiščnih osebah je pokazala, da je bila povprečna izhodiščna oseba moškega spola, stara 41 let, ki je poročena. V času popisa je bila trajno prisotna in je imela hrano v stanovanju. Oseba je najpogosteje bivala v stanovanju še z otroki in ženo. Poklic povprečne osebe je težje opredeljiv, lahko pa zatrdimo da je opravljala poklic zasebnika, uradnika ali železničarja oziroma je bila zaposlena kot delavec pri raznih podjetjih.

11. SEZNAM PRILOG:

Grafi

Graf 1: Spolna struktura	6
Graf 2: Spolna in starostna struktura	7
Graf 3: Zakonski stan	8
Graf 4: Prisotnost	10
Graf 5: Okraj rojstva	11
Graf 6: Domovinska pravica	11
Graf 7: Prisotnost	12
Graf 8: Hrana	13
Graf 9: Družinska razmerja	14
Graf 10: Poklici po razredih	15
Graf 11: Upokojenci, vdove, partnerji	15
Graf 12: Kvalifikacija dela v razredu delavci	16
Graf 13: Zasebniki	16
Graf 14: Uradniki in železnica	17

Tabele

Tabela 1: Družinska razmerja	13
------------------------------------	----

Karte

Karta 1: Rojstni kraj izhodiščnih oseb	9
--	---

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za zgodovino

**Analiza popisa prebivalstva izbranih ljubljanskih ulic leta 1921
glede na razmerja in ostala razmerja**

Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine

Avtor: Žiga Blaj

Mentor: doc. dr. Bojan Balkovec

Trbovlje, 2018

Kazalo

1 UVOD.....	23
2 RAZMERJA.....	24
2.1. ANALIZA RAZMERIJ DO IZHODIŠČNE OSEBE	24
2.2. ANALIZA RAZMERIJ GLEDE NA ULICE	25
2.3. ANALIZA RAZMERIJ GLEDE NA STAN.....	26
2.4. ANALIZA RAZMERIJ GLEDE NA LETO ROJSTVA	27
2.5. ANALIZA RAZMERIJ GLEDE NA ROJSTNI KRAJ	28
2.6. ANALIZA RAZMERIJ GLEDE NA DOMOVINSKO PRAVICO	31
3 OSTALA RAZMERJA	33
3.1. ANALIZA OSTALIH RAZMERIJ DO IZHODIŠČNE OSEBE	33
3.2. ANALIZA NAJPOGOSTEJŠIH OSTALIH RAZMERIJ GLEDE NA ULICE	35
3.3. ANALIZA NAJPOGOSTEJŠIH OSTALIH RAZMERIJ GLEDE NA STAN.....	36
3.4. ANALIZA NAJPOGOSTEJŠIH OSTALIH RAZMERIJ GLEDE NA LETO ROJSTVA	36
3.5. ANALIZA NEKATERIH NAJPOGOSTEJŠIH OSTALIH RAZMERIJ GLEDE NA ROJSTNI KRAJ	37
3.6. ANALIZA NEKATERIH NAJPOGOSTEJŠIH OSTALIH RAZMERIJ GLEDE NA DOMOVINSKO PRAVICO	38
4 ZAKLJUČEK.....	39

Kazalo tabel

Tabela 1: Analiza razmerij do izhodiščne osebe	24
Tabela 2: Analiza razmerij glede na ulice	26
Tabela 3: Analiza razmerij glede na stan	26
Tabela 4: Analiza razmerij glede na leto rojstva	27
Tabela 5: Najpogostejši rojstni kraji hčera.....	28
Tabela 6: Najpogostejši rojstni kraji sinov.....	29
Tabela 7: Najpogostejši rojstni kraji izbranih razmerij	30
Tabela 8: Analiza razmerij glede na domovinsko pravico	31
Tabela 9: Analiza ostalih razmerij do izhodiščne osebe	34
Tabela 10: Analiza najpogostejših ostalih razmerij glede na spol	35

Tabela 11: Analiza najpogostejših ostalih razmerij glede na ulice	35
Tabela 12: Analiza najpogostejših ostalih razmerij glede na stan.....	36
Tabela 13: Analiza najpogostejših ostalih razmerij glede na leto rojstva	36
Tabela 14: Analiza nekaterih najpogostejših ostalih razmerij glede na rojstni kraj.....	38
Tabela 15: Analiza nekaterih najpogostejših ostalih razmerij glede na domovinsko pravico .	38

Kazalo grafov

Graf 1: Analiza razmerij do izhodiščne osebe.....	24
Graf 2: Analiza razmerij glede na stan.....	26
Graf 3: Analiza razmerij glede na leto rojstva	27
Graf 4: Najpogostejši rojstni kraji hčera	29
Graf 5: Najpogostejši rojstni kraji sinov	30
Graf 6: Najpogostejši rojstni kraji izbranih razmerij.....	31
Graf 7: Analiza razmerij glede na domovinsko pravico.....	32
Graf 8: Analiza ostalih razmerij do izhodiščne osebe.....	34
Graf 9: Analiza najpogostejših ostalih razmerij glede na stan	36
Graf 10: Analiza najpogostejših ostalih razmerij glede na leto rojstva.....	37

1 UVOD

Pri analizi podatkov popisa prebivalstva izbranih ljubljanskih ulic iz leta 1921 sem se osredotočil na kategoriji razmerja in ostala razmerja. Za potrebe analize sem uporabil program Microsoft Excel in tako pridobil podatke, prikazane v tej nalogi. Analiza se nanaša na prebivalce, ki so leta 1921 prebivali v Ljubljani, in zajema naslednje ulice: Pod turnom, Pod tranco, Obrezna steza, Nunska ulica, Maurerjeva ulica, Židovska ulica, Zrinskega cesta, Železniška ulica, Mivka, Mestni trg, Planinska cesta, Nova ulica, Na stolbi, Na prulah, Miklošičeva cesta, Osojna pot, Orlova ulica, Metelkova ulica, Tržaška cesta, Opekarska cesta, Mirje, Mesarska cesta, Merosodna ulica, Muzejski trg in Med hmeljniki. Naredil sem analizo razmerij in ostalih razmerij do izhodiščne osebe. Razmerja in ostala razmerja sem primerjal z ulicami, stanom, letom rojstva, rojstnim krajem in domovinsko pravico.

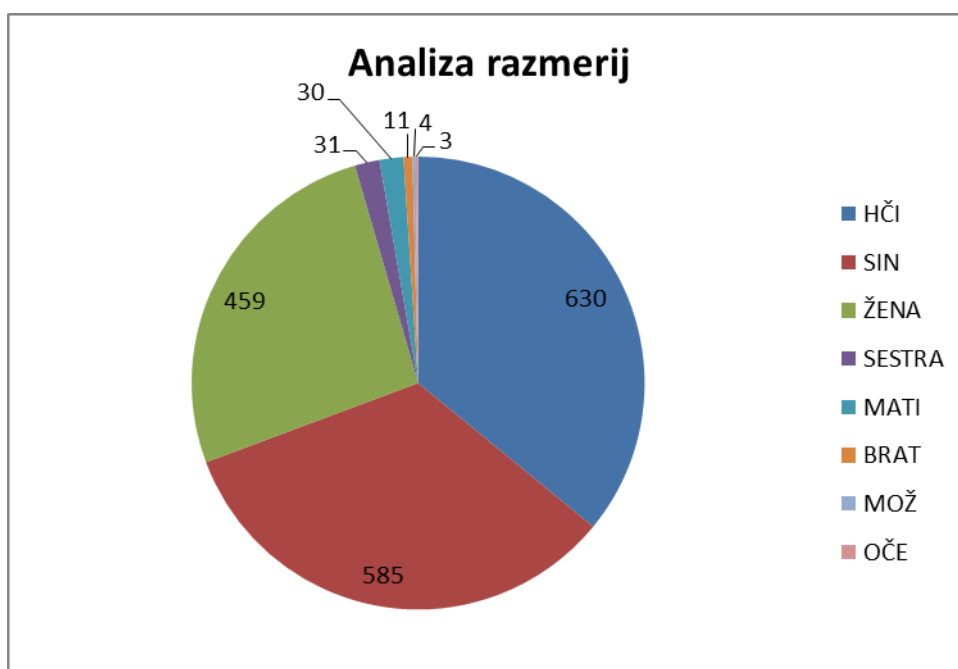
2 RAZMERJA

2.1. ANALIZA RAZMERIJ DO IZHODIŠČNE OSEBE

Pri razmerjih sem število oseb opredelil v osem kategorij, in sicer »hči«, »sin«, »žena«, »sestra«, »mati«, »brat«, »mož« in »oče«. Izhodiščne osebe so imele v odnosu do sebe največ hčera. Bilo jih je kar 630. Na drugem mestu se s številom 585 nahajajo sinovi. Na tretjem mestu so bile žene izhodiščnih oseb, ki jih je bilo 459. Sledita kategoriji sester, ki jih je bilo 31 in mater, ki jih je bilo 30. Naslednje razmerje so bili bratje, ki jih je bilo 11. Možje so bili štirje, očetje pa trije.

RAZMERJE	ŠTEVILO
HČI	630
SIN	585
ŽENA	459
SESTRA	31
MATI	30
BRAT	11
MOŽ	4
OČE	3

Tabela 2: Analiza razmerij do izhodiščne osebe

Graf 15: Analiza razmerij do izhodiščne osebe

2.2. ANALIZA RAZMERIJ GLEDE NA ULICE

Analiza razmerij glede na ulice nam razkriva, da je največ oseb bivalo na Mestnem trgu, in sicer 219. Od tega je bilo 65 hčera, 79 sinov, 60 žena, sedem sester, pet mater, dva brata in en mož.. Sledi Planinska cesta, kjer je bivalo 209 oseb, od tega 85 hčera, 66 sinov, 48 žena, dve sestri, sedem mater in en brat. Tretja najpogosteje poseljena ulica glede na obravnavano analizo pa je Tržaška cesta, kjer je živel 87 hčera, 73 sinov, 38 žena, pet sester in en brat, kar skupaj znaša 204 osebe.

ULICA	HČI	SIN	ŽENA	SESTRA	MATI	BRAT	MOŽ	OČE	SKUPAJ
Maurerjeva ulica	37	29	26	0	1	0	0	1	94
Med hmeljniki	13	19	14	0	0	0	0	0	46
Merosodna ulica	3	1	1	1	0	0	0	0	6
Mesarska cesta	6	7	3	0	0	0	0	0	16
Mestni trg	65	79	60	7	5	2	1	0	219
Metelkova ulica	51	42	52	1	1	1	0	0	148
Miklošičeva cesta	55	39	49	4	4	3	1	2	157
Mirje	4	1	1	1	0	0	0	0	7
Mivka	18	19	6	0	0	2	1	0	46
Muzejski trg	0	4	1	0	0	0	0	0	5
Na prulah	11	13	7	2	0	0	0	0	33
Na stolbi	3	2	3	1	0	0	0	0	9
Nova ulica	17	11	10	0	2	1	0	0	41
Nunska ulica	15	21	25	0	2	0	0	0	63
Obrezna steza	7	7	5	0	0	0	0	0	19
Opekarska cesta	72	66	44	2	2	0	0	0	186
Orlova ulica	14	19	12	0	4	0	0	0	49
Osojna pot	4	9	9	0	0	0	0	0	22
Planinska cesta	85	66	48	2	7	1	0	0	209
Pod tranco	9	6	7	3	2	0	0	0	27
Pod turnom	8	8	10	0	0	0	1	0	27
Tržaška cesta	87	73	38	5	0	1	0	0	204
Zrinskega cesta	13	17	11	1	0	0	0	0	42
Železniška ulica	10	18	8	0	0	0	0	0	36
Židovska ulica	11	9	9	1	0	0	0	0	30

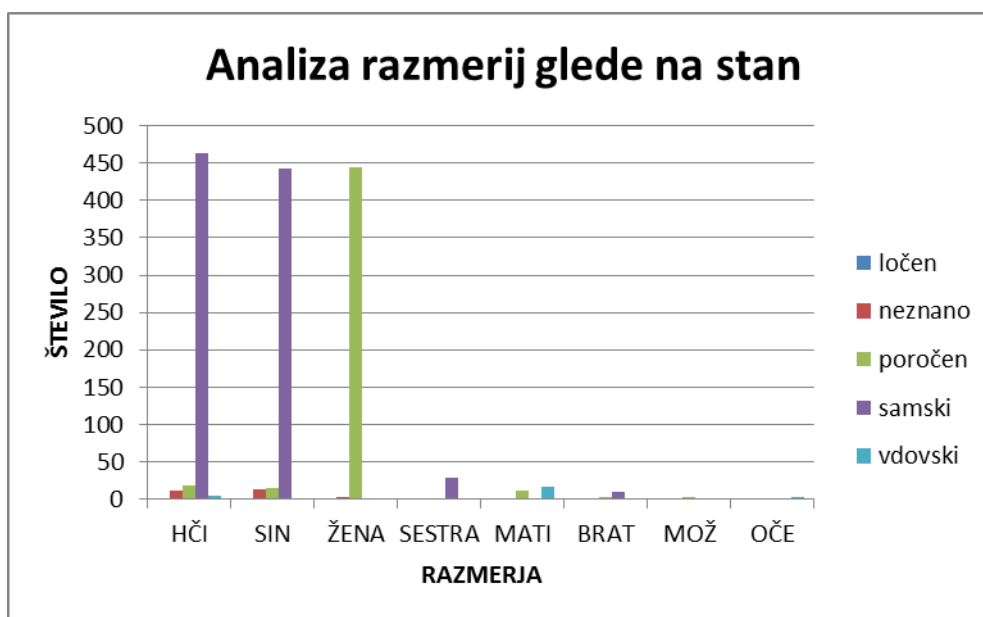
Tabela 3: Analiza razmerij glede na ulice

2.3. ANALIZA RAZMERIJ GLEDE NA STAN

Pri analizi razmerij glede na stan sem upošteval razpoložljive podatke in osebe razvrstil po kategorijah »ločen«, »neznano«, »poročen«, »samski«, »vdovski«. Glede na tabelo na drugi strani lahko hitro ugotovimo, da močno izstopa kategorija samski. Samskih je bilo 464 hčera, 443 sinov, 28 sester, devet bratov in en mož. Na drugi strani pa je bilo poročenih 444 žena, 19 hčera, 14 sinov, 11 mater, trije možje, dva brata, ena sestra in en oče.

STAN	HČI	SIN	ŽENA	SESTRA	MATI	BRAT	MOŽ	OČE	SKUPAJ
ločen	0	0	0	1	0	0	0	0	1
neznano	11	13	2	0	0	0	0	0	26
poročen	19	14	444	1	11	2	3	1	495
samski	464	443	0	28	0	9	1	0	945
vdovski	5	1	0	1	16	0	0	2	25

Tabela 4: Analiza razmerij glede na stan

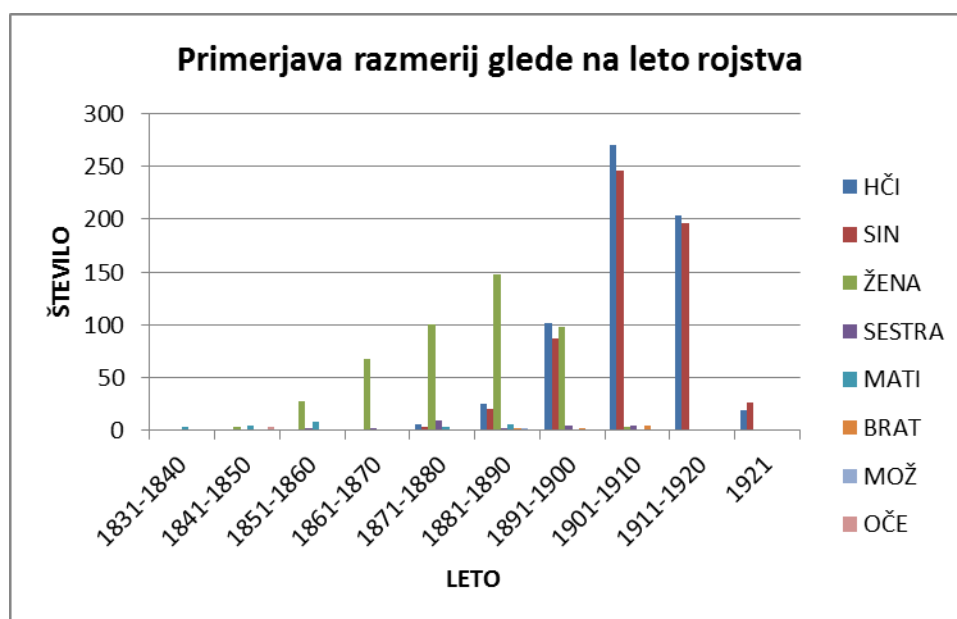
Graf 16: Analiza razmerij glede na stan

2.4. ANALIZA RAZMERIJ GLEDE NA LETO ROJSTVA

Primerjava razmerij po letih rojstva nam pove, da je bilo najmanj oseb rojenih med letoma 1831-1840, in sicer so bile v tem obdobju rojene štiri osebe. Vse štiri osebe se uvrščajo v kategorijo »mati«. Največ pa jih je bilo glede na razpoložljive podatke rojenih med letoma 1901-1910, in sicer 530 oseb. Od tega je največ hčera in sicer 270, sledijo sinovi, ki jih je 246, potem pa sledi še pet sester in pet bratov, tri žene in en mož.

LETO	HČI	SIN	ŽENA	SESTRA	MATI	BRAT	MOŽ	OČE	SKUPAJ
1831-1840	0	0	0	0	4	0	0	0	4
1841-1850	0	0	4	0	5	0	0	3	12
1851-1860	0	0	28	2	8	0	0	0	38
1861-1870	1	1	68	2	1	1	0	0	74
1871-1880	6	3	101	10	4	1	1	0	126
1881-1890	25	21	148	2	6	2	2	0	206
1891-1900	102	87	98	5	1	2	0	0	295
1901-1910	270	246	3	5	0	5	1	0	530
1911-1920	203	196	0	0	0	0	0	0	399
1921	19	27	0	0	0	0	0	0	46

Tabela 5: Analiza razmerij glede na leto rojstva

Graf 17: Analiza razmerij glede na leto rojstva

2.5. ANALIZA RAZMERIJ GLEDE NA ROJSTNI KRAJ

Pri tem razdelku moram najprej poudariti, da sem upošteval samo rojstne kraje, ki se pojavljajo najpogosteje, saj bi bil drugače prikaz podatkov nesmiseln in nepregleden. Pri obeh najštevilčnejših kategorijah »hči« in »sin« izstopa kot najpogostejši rojstni kraj Ljubljana in njeni predeli. Če upoštevamo samo podatke, kjer je kot rojstni kraj navedena le Ljubljana, vidimo, da se je tam rodilo 391 hčera in 352 sinov. Tudi pri kategorijah »žena«, »sestra«, »mati« in »brat« je kot rojstni kraj največkrat navedena Ljubljana.

ROJSTNI KRAJ	HČI
Ljubljana	391
Spodnja Šiška, Ljubljana	30
Trst	19
Šiška, Ljubljana	9
Dunaj	6
Gradec	5
Glince, Vič	4
Kranj	4
Postojna	4
Razin, Istra	4
Črna vas pri Ljubljani	3
Drniš/Drniš/Knin, Dalmacija	3
Krk	3
Maribor	3
Novo mesto	3
Vič, Ljubljana	3
Zagreb	3

Tabela 6: Najpogostejši rojstni kraji hčera

Graf 18: Najpogostejši rojstni kraji hčera

ROJSTNI KRAJ	SIN
Ljubljana	352
Spodnja Šiška, Ljubljana	24
Trst	17
Gorica	11
Vič, Ljubljana	5
Pulj	4
Višnja Gora	4
Zadar	4

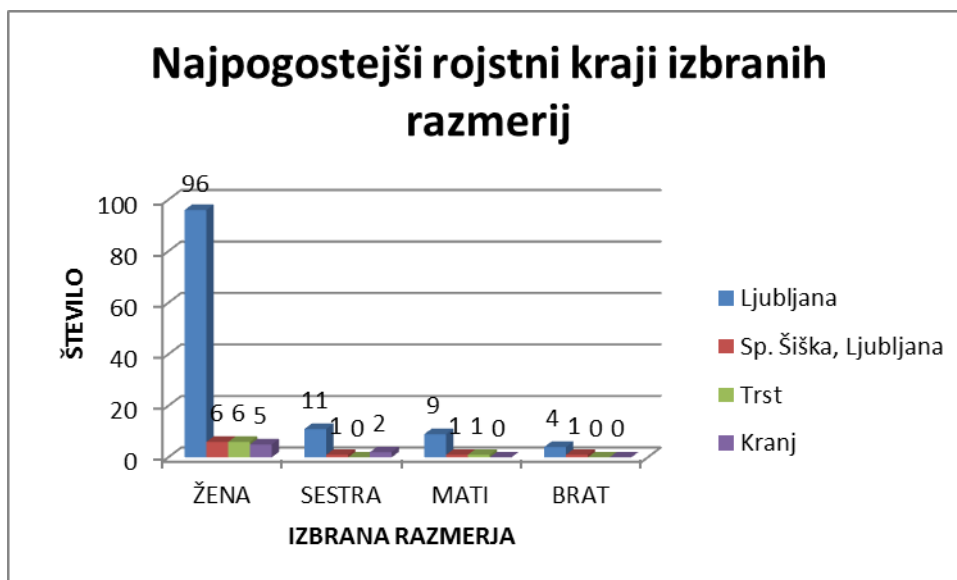
Tabela 7: Najpogostejši rojstni kraji sinov

Graf 19: Najpogostejši rojstni kraji sinov

ROJSTNI KRAJ	ŽENA	SESTRA	MATI	BRAT
Ljubljana	96	11	9	4
Sp. Šiška, Ljubljana	6	1	1	1
Trst	6	0	1	0
Kranj	5	2	0	0

Tabela 8: Najpogostejši rojstni kraji izbranih razmerij

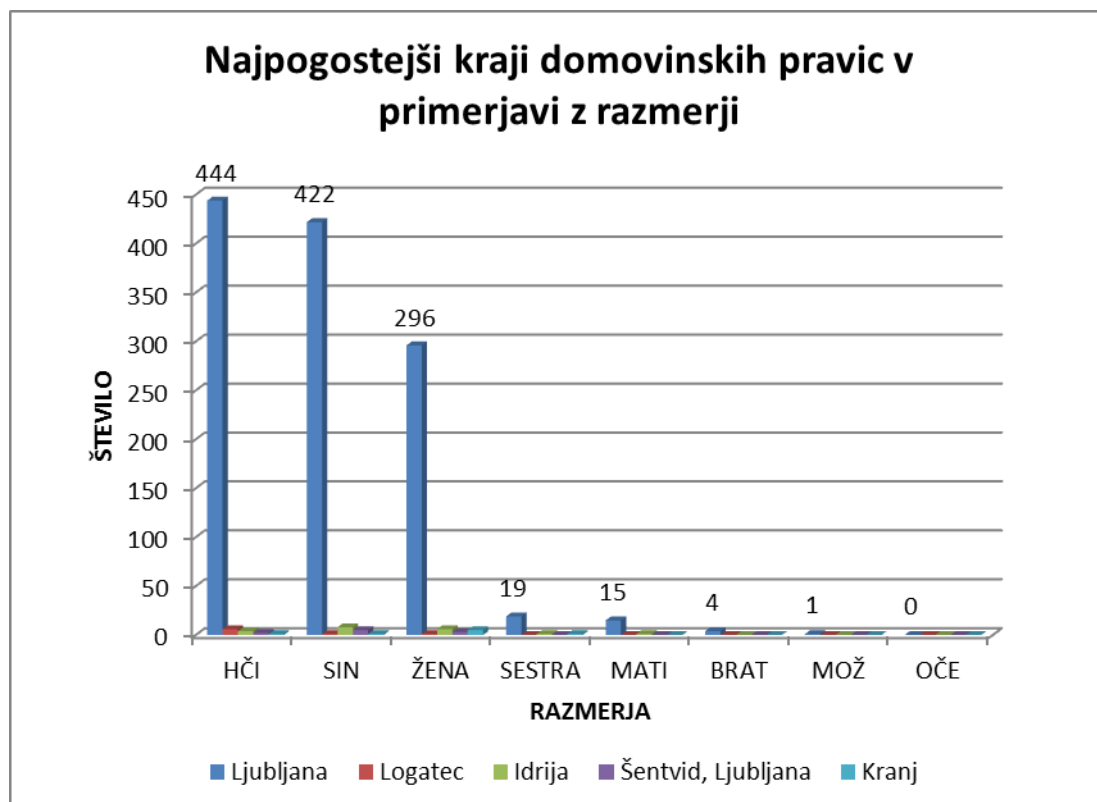
Graf 20: Najpogostejši rojstni kraji izbranih razmerij

2.6. ANALIZA RAZMERIJ GLEDE NA DOMOVINSKO PRAVICO

DOMOVINSKA PRAVICA	HČI	SIN	ŽENA	SESTRA	MATI	BRAT	MOŽ	OČE
Ljubljana	444	422	296	19	15	4	1	0
Logatec	6	1	1	0	0	0	0	0
Idrija	4	8	6	1	1	0	0	0
Šentvid, Ljubljana	2	5	3	0	0	0	0	0
Kranj	1	1	5	1	0	0	0	0

Tabela 9: Analiza razmerij glede na domovinsko pravico

Podobno kot pri analizi rojstnih krajev, sem tudi pri analizi razmerij glede na domovinsko pravico upošteval samo kraje, ki se pojavljajo najpogosteje, saj bi bil drugače prikaz podatkov prav tako nesmiseln in nepregleden. Rezultat tudi tu ni presenetljiv, saj močno izstopa Ljubljana, predvsem pri kategorijah »hči«, »sin« in »žena«.

Graf 21: Analiza razmerij glede na domovinsko pravico

3 OSTALA RAZMERJA

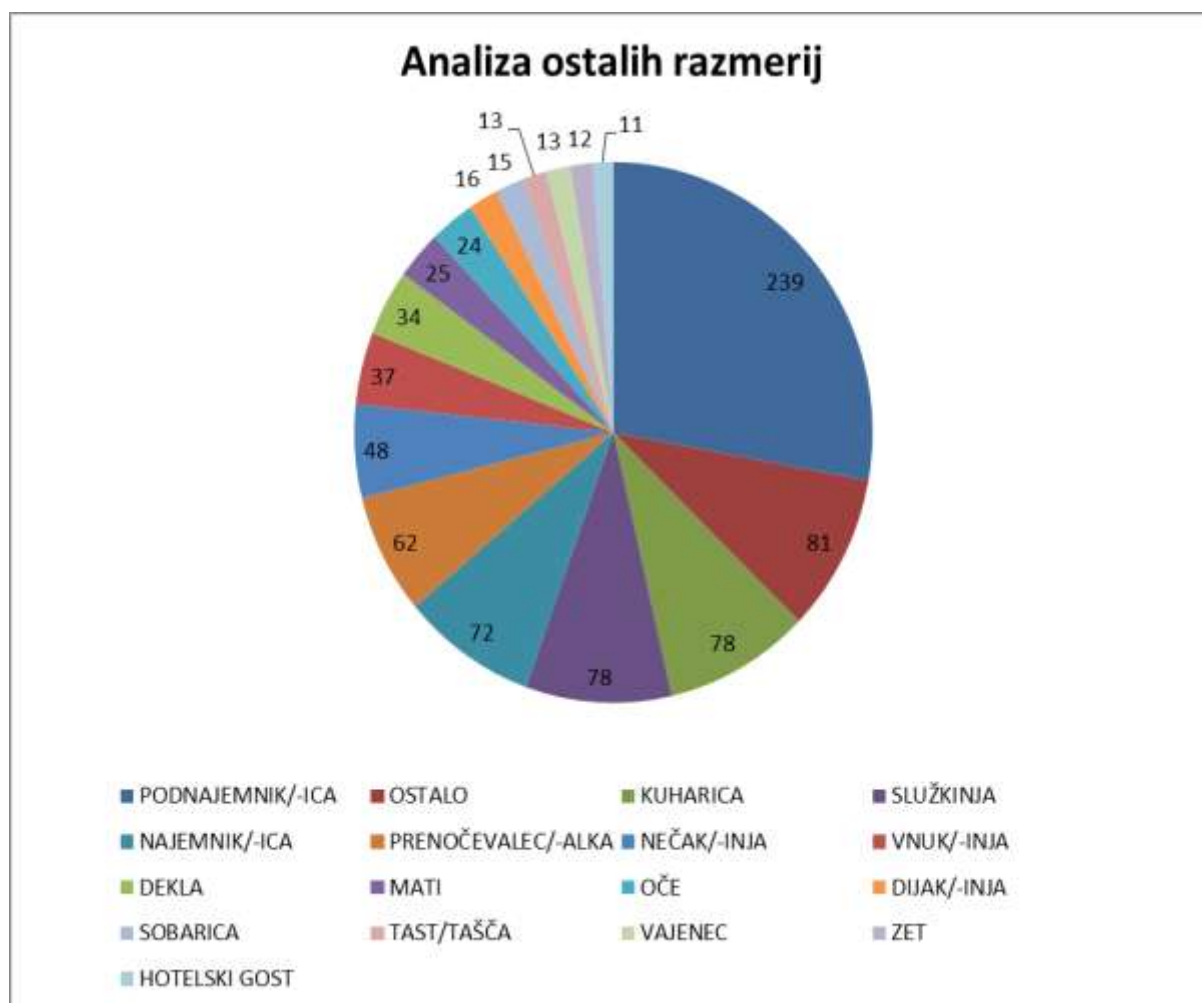
3.1. ANALIZA OSTALIH RAZMERIJ DO IZHODIŠČNE OSEBE

OSTALA RAZMERJA	ŠTEVILO
PODNAJEMNIK/-ICA	239
OSTALO	81
KUHARICA	78
SLUŽKINJA	78
NAJEMNIK/-ICA	72
PRENOČEVALEC/-ALKA	62
NEČAK/-INJA	48
VNUK/-INJA	37
DEKLA	34
MATI	25
OČE	24
DIJAK/-INJA	16
SOBARICA	15
TAST/TAŠČA	13
VAJENEC	13
ZET	12
HOTELSKI GOST	11
DELAVEC/DELAVKA	9
GOSPODINJA	8
ŽENA	8
SVAKINJA	7
HOTELSKA USLUŽBENKA	7
STARA MATI	6
OTROK	6
TETA	6
UČENKA	6
SLUGA	6
SNAHA	5
HIŠNA	5
NATAKARICA	4
SORODNIK	4
REJENKA	4
SESTRIČNA	4
HIŠNIK	4
ZASEBNICA	4
PESTUNJA	3
SOPROGA	3
HČI	3
MOŽ	3

Tabela 10: Analiza ostalih razmerij do izhodiščne osebe

Osebe pri ostalih razmerjih sem razdelil v 39 kategorij. Izhodiščne osebe so imele v odnosu do sebe največ podnajemnikov oz. podnajemnic. Bilo jih je 239. Na drugem mestu se nahaja kategorija »ostalo« z 81 osebami. V to kategorijo sem uvrstil ostala razmerja, kot je na primer hišni posestnik, klobučarica, vratar itd. Vse te kategorije so namreč vsebovale največ dve enoti, zato sem jih združil v kategorijo »ostalo«.

Tretje mesto so s 78 enotami zasedle kuharice in služkinje. Najemnikov oz. najemnic je bilo 72, prenočevalcev oz. prenočevalk 62, nečakov oz. nečakinj 48, vnukov oz. vnukinj 37, dekel 34, mater 25, očetov 24, dijakov oz. dijakinj 16, sobaric 15, tastov oz. tašč 13, vajencev 13, zetov 12, hotelskih gostov 11 itd.

Graf 22: Analiza ostalih razmerij do izhodiščne osebe

OSTALA RAZMERJA	MOŠKI	ŽENSKI
PODNAJEMNIK/-ICA	170	69
NAJEMNIK/-ICA	51	21
PRENOČEVALEC/-ALKA	44	18
NEČAK/-INJA	18	30
VNUK/-INJA	25	12
DIJAK/-INJA	12	4
TAST/TAŠČA	5	8
DELAVEC/DELAVKA	5	4

Tabela 11: Analiza najpogostejših ostalih razmerij glede na spol

Pri določenih kategorijah, ki so prikazane zgoraj, sem združil oba spola, zato sem v tabeli prikazal delež moških in žensk v teh kategorijah.

3.2. ANALIZA NAJPOGOSTEJŠIH OSTALIH RAZMERIJ GLEDE NA ULICE

ULICA	PODNAJEMNIK/-ICA	KUHARICA	SLUŽKINJA	NAJEMNIK/-ICA	PRENOČEVALEC/-ALKA	NEČAK/-INJA	VNUK/-INJA	DEKLA	MATI	OČE	DIJAK/-INJA	SOBARICA	TAST/TAŠČA	VAJENEC	ZET	HOTELSKI GOST	SKUPAJ
Maurerjeva ulica	3	0	0	0	6	1	1	0	0	1	0	0	2	0	2	0	16
Med hmeljniki	1	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Mesarska cesta	0	2	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Mestni trg	85	20	18	15	4	8	7	9	0	1	8	5	0	1	2	0	183
Metelkova ulica	13	4	9	1	0	3	2	6	1	0	1	0	2	0	0	0	42
Miklošičeva cesta	27	19	18	16	27	6	2	8	4	6	0	5	1	7	0	11	157
Mirje	5	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
Mivka	0	1	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	1	1	0	8
Na prulah	1	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Na stolbi	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Nova ulica	4	2	2	4	0	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	16
Nunska ulica	7	8	6	2	1	5	1	3	0	0	0	0	2	0	0	0	35
Obrezna steza	0	1	2	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	6
Opekarska cesta	14	0	5	4	2	2	7	1	4	1	2	0	0	0	1	0	43
Orlova ulica	6	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
Osojna pot	7	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
Planinska cesta	8	0	3	0	3	4	4	0	0	0	0	0	1	1	2	0	26
Pod tranco	5	3	1	4	6	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	21
Pod turnom	36	4	2	5	0	1	2	1	0	0	0	2	0	0	0	0	53
Tržaška cesta	11	6	2	20	3	5	2	1	16	13	6	0	2	3	2	0	92
Zrinskega cesta	1	5	2	0	4	1	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	16
Železniška ulica	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Židovska ulica	6	2	3	0	0	4	2	1	0	0	0	0	1	0	1	0	20

Tabela 12: Analiza najpogostejših ostalih razmerij glede na ulice

Analiza najpogostejših ostalih razmerij glede na ulice nam kaže, da je največ oseb bivalo na Mestnem trgu, in sicer 183. Od tega je bilo 85 podnajemnikov oz. podnajemnic, 20 kuharic, 18 služkinj, 15 najemnikov oz. najemnic, devet dekel, osem dijakov oz. dijakinj, osem nečakov oz. nečakinj, sedem vnukov oz. vnukinj, pet sobaric, štirje prenočevalci oz. prenočevalke, dva zeta, en oče in en vajenec.

3.3. ANALIZA NAJPOGOSTEJŠIH OSTALIH RAZMERIJ GLEDE NA STAN

STAN	PODNAJEMNIK	PODNAJEMNICA	KUHARICA	SLUŽKINJA	NAJEMNIK	NAJEMNICA	PRENOČEVALEC	PRENOČEVALKA	DEKLA	MATI	OČE	TAST	TAŠČA	HOTELSKI GOST	SKUPAJ
ločen	2	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	2	9
neznano	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	3
poročen	44	11	0	1	41	1	0	0	1	13	20	3	3	6	144
samski	116	43	67	64	5	9	42	11	28	0	1	0	0	3	389
vdovski	7	10	3	1	3	12	0	1	1	10	2	0	6	0	56

Tabela 13: Analiza najpogostejših ostalih razmerij glede na stan

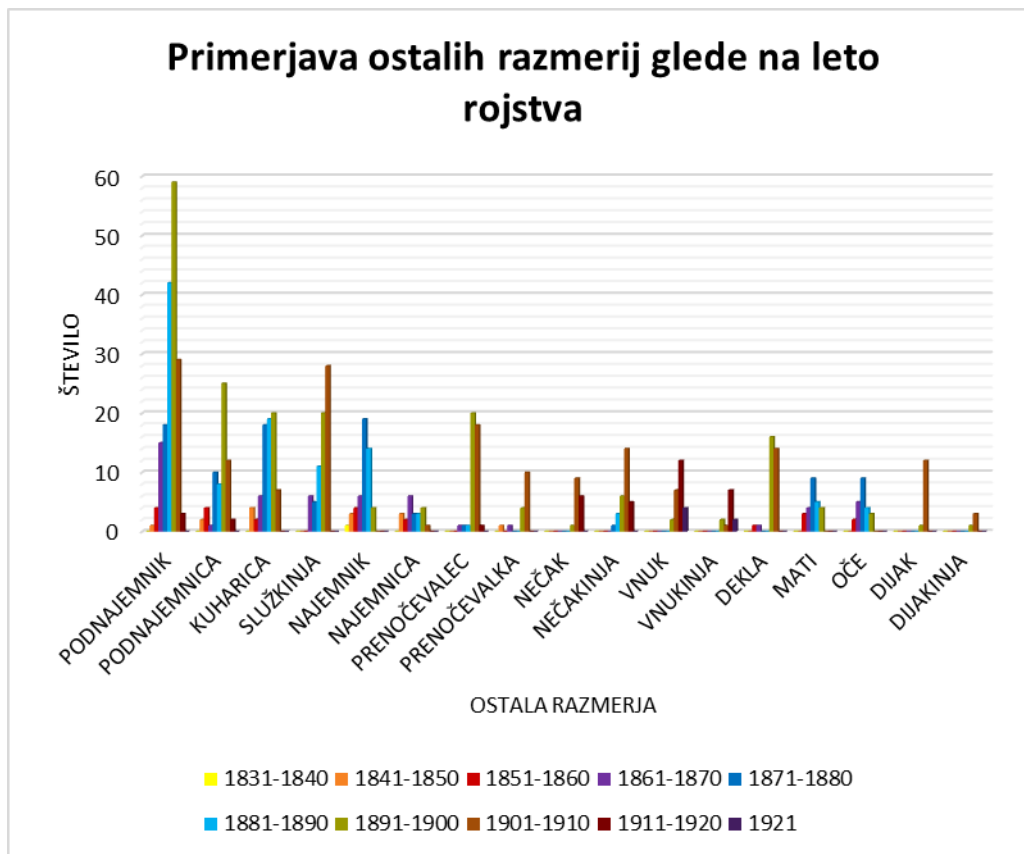
Graf 23: Analiza najpogostejših ostalih razmerij glede na stan

Pri analizi najpogostejših ostalih razmerij glede na stan sem upošteval razpoložljive podatke in osebe razvrstil po kategorijah »ločen«, »neznano«, »poročen«, »samski«, »vdovski«. Največ je samskih in sicer 389, 144 je poročenih, 56 ovdovelih, devet ločenih, pri treh pa je stan neznan.

3.4. ANALIZA NAJPOGOSTEJŠIH OSTALIH RAZMERIJ GLEDE NA LETO ROJSTVA

LETO	PODNAJEMNIK	PODNAJEMNICA	KUHARICA	SLUŽKINJA	NAJEMNIK	NAJEMNICA	PRENOČEVALEC	PRENOČEVALKA	NEČAK	NEČAKINJA	VNUK	VNUKINJA	DEKLA	MATI	OČE	DIJAK	DIJAKINJA	SKUPAJ
1831-1840	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
1841-1850	1	2	4	0	3	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14
1851-1860	4	4	2	0	4	2	0	0	0	0	0	0	1	3	2	0	0	22
1861-1870	15	1	6	6	6	6	1	1	0	0	0	0	1	4	5	0	0	52
1871-1880	18	10	18	5	19	3	1	0	0	1	0	0	0	9	9	0	0	93
1881-1890	42	8	19	11	14	3	1	0	0	3	0	0	0	5	4	0	0	110
1891-1900	59	25	20	20	4	4	20	4	1	6	2	2	16	4	3	1	1	192
1901-1910	29	12	7	28	0	1	18	10	9	14	7	1	14	0	0	12	3	165
1911-1920	3	2	0	0	0	0	1	0	6	5	12	7	0	0	0	0	0	36
1921	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	2	0	0	0	0	0	6

Tabela 14: Analiza najpogostejših ostalih razmerij glede na leto rojstva

Graf 24: Analiza najpogostejših ostalih razmerij glede na leto rojstva

Pri analizi najpogostejših ostalih razmerij glede na leto rojstva moram najprej omeniti, da sem upošteval samo kategorije, ki imajo 15 ali več enot zaradi lažje preglednosti podatkov. Največ je rojenih v obdobju 1891-1900, in sicer 192 oseb. Od tega je 59 podnajemnikov, 25 podnajemnic, 20 kuharic, 20 služkinj, 20 prenočevalcev, 16 dekel itd. Najmanj rojenih je bilo v obdobju 1831-1840, in sicer ena oseba, ki je opredeljena kot najemnik.

3.5. ANALIZA NEKATERIH NAJPOGOSTEJŠIH OSTALIH RAZMERIJ GLEDE NA ROJSTNI KRAJ

OSTALA RAZMERJA	Ljubljana
PODNAJEMNIK/-ICA	28
NAJEMNIK/-ICA	11
NEČAK/-INJA	6
VNUK/-INJA	29
MATI	7
OČE	8

Tabela 15: Analiza nekaterih najpogostejših ostalih razmerij glede na rojstni kraj

Pri tej analizi sem upošteval samo najpogosteje pojavljajoče rojstne kraje, saj bi bil drugače prikaz podatkov nesmiseln in nepregleden. Obenem sem v analizo vključil tudi samo nekaj najpogostejših kategorij ostalih razmerij, kot so »podnajemnik/-ica«, »najemnik/-ica«, »nečak/-inja«, »vnuk/-inja«, »mati« in »oče«. Kot rojstni kraj je največkrat navedena le Ljubljana, zato sem le-to tudi prikazal v tabeli.

3.6. ANALIZA NEKATERIH NAJPOGOSTEJŠIH OSTALIH RAZMERIJ GLEDE NA DOMOVINSKO PRAVICO

OSTALA RAZMERJA	Ljubljana
PODNAJEMNIK/-ICA	73
KUHARICA	7
SLUŽKINJA	5
NAJEMNIK/-ICA	53
NEČAK/-INJA	10
VNUK/-INJA	31
MATI	19
OČE	18

Tabela 16: Analiza nekaterih najpogostejših ostalih razmerij glede na domovinsko pravico

Podobno kot pri analizi rojstnih krajev sem tudi pri analizi razmerij glede na domovinsko pravico upošteval samo kraje, ki se pojavljajo najpogosteje, saj bi bil drugače prikaz podatkov prav tako nesmiseln in nepregleden. V preglednico sem vključil kategorije »podnajemnik/-ica«, »kuharica«, »služkinja«, »najemnik/-ica«, »nečak/-inja«, »vnuk/-inja«, »mati« in »oče« in najpogosteje naveden kraj domovinske pravice, Ljubljana.

4 ZAKLJUČEK

Kot sem omenil že v uvodu, sem se pri analizi podatkov popisa prebivalstva izbranih ljubljanskih ulic iz leta 1921 osredotočil na kategoriji razmerja in ostala razmerja. Če za zaključek primerjam obe kategoriji, lahko potrdim, da so si rezultati najpogostejših kategorij zelo podobni. Pri obeh prevladuje samski stan, prav tako pa je pri obeh kategorijah najpogostejši rojstni kraj in kraj domovinske pravice Ljubljana. Tudi pri ulicah bivanja sem ugotovil, da je pri obeh kategorijah najpogostejša ulica Mestni trg. Pri razmerjih največji delež predstavljajo hčerke, pri ostalih razmerjih pa podnajemniki oz. podnajemnice. Pri ostalih razmerjih je več moških kot žensk, pri razmerjih pa ravno obratno. Ugotovil sem tudi, da je pri razmerjih največ oseb rojenih v obdobju 1901–1910, pri ostalih razmerjih pa desetletje prej, torej v obdobju 1891–1900.

Univerza v Ljubljani

Filozofska fakulteta

Oddelek za zgodovino

Analiza popisa prebivalstva glede na stan

Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine

Avtor: Marcela Petrevčič

Mentor: doc. dr. Bojan Balkovec

Ljubljana, 2018

KAZALO

UVOD	42
1. DEL ANALIZE.....	43
2. DEL ANALIZE.....	44
3. DEL ANALIZE.....	46
SKLEP.....	52

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Grafična opredelitev prebivalstva iz popisa glede na stan.	43
Graf 2: Grafični prikaz opredelitve stanu prebivalstva glede na kraj bivanja.	44
Graf 3: Grafični prikaz opredelitve stanu prebivalstva glede na trajno prisotnost.	46
Graf 4: Grafični prikaz opredelitve stanu prebivalstva glede na začasno prisotnost.	47
Graf 5: Grafični prikaz opredelitve stanu prebivalstva, kjer ni bilo zapisa o prisotnosti.	47
Graf 6: Grafični prikaz opredelitve stanu prebivalstva glede na prehranjevanje v stanovanju.	48
Graf 7: Grafični prikaz opredelitve stanu prebivalstva glede na prehranjevanje izven stanovanja.	49
Graf 8: Grafični prikaz opredelitve stanu prebivalstva, kjer ni bilo zapisa o lokaciji prehranjevanja.	49
Graf 9: Grafični prikaz opredelitve stanu prebivalstva glede na prisotnost hiše izven kraja. ..	50
Graf 10: Grafični prikaz opredelitve stanu prebivalstva glede na odsotnost hiše izven kraja.	51
Graf 11: Grafični prikaz opredelitve stanu prebivalstva, kjer ni bilo podatka za hišo izven kraja.	51

UVOD

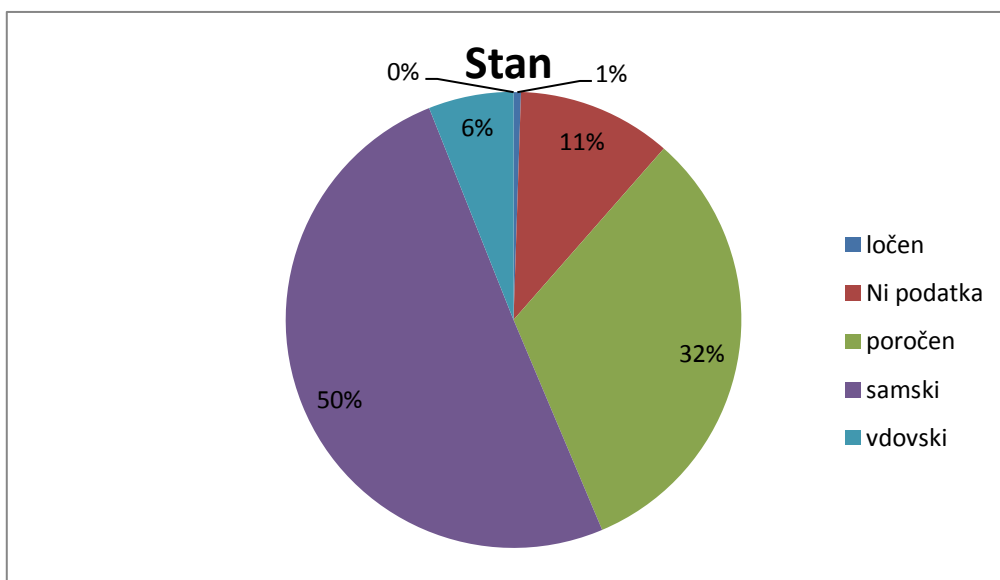
Statistična analiza popisa prebivalstva se nanaša na popise prebivalstva iz ljubljanskih ulic leta 1921. Tekom študijskega leta je vsak izmed nas naredil popis za 300 oseb. Nato smo želeli analizirati popise in ugotoviti soodvisnost posameznih kriterijev in kategorij (razmerje, kraj rojstva, domovinska pravica, poklic, datum priselitve, stan itd.) iz omenjenih popisov prebivalstva. Pri analizi sem se osredotočila na podatke glede na stan obravnavanih oseb. Celotna baza obravnava 3.446 oseb. Analizo sem razdelila na več delov, kjer sem opredeljevala v kateri stan spadajo popisani prebivalci, kolikšno je razmerje moških in žensk glede na stanovsko pripadnost itd.

Pripadnost glede na stan sem na podlagi popisov prebivalstva razdelila na več kategorij. To so: samski, poročen, vdovski, ločen in ni podatka (prostor za izpolnjevanje je bil prazen oz. zanj ni bilo podatka).

Za analizo sem uporabila program Excel in s pomočjo filtriranja podatkov zbrala sledeče rezultate. Soodvisnosti sem iskala s pomočjo vrtilnih tabel.

1. DEL ANALIZE

Na začetku smo naredili preprosto opredelitev prebivalstva glede na stan. Stan smo razdelili na »ločen«, »poročen«, »samski«, »vdovski« in »Ni podatka«. Iz statistične obdelave lahko na tortnem grafikonu razberemo, da je največji delež prebivalcev, ki so bili udeleženi popisa prebivalstva, samskih. Teh je kar 1734 oziroma 50%. Kategoriji samskih sledi kategorija poročenih, teh je 1109 oziroma 32%. Za 377 prebivalcev oziroma kar 11% popisa glede na stan spada v kategorijo »Ni podatka«. Pri le-teh je stan neznan. Naslednja kategorija je vdovski stan z 208 prebivalci oziroma le-to vsega skupaj predstavlja 6 % celotnega popisa prebivalstva. Le 18 prebivalcev je ločenih.

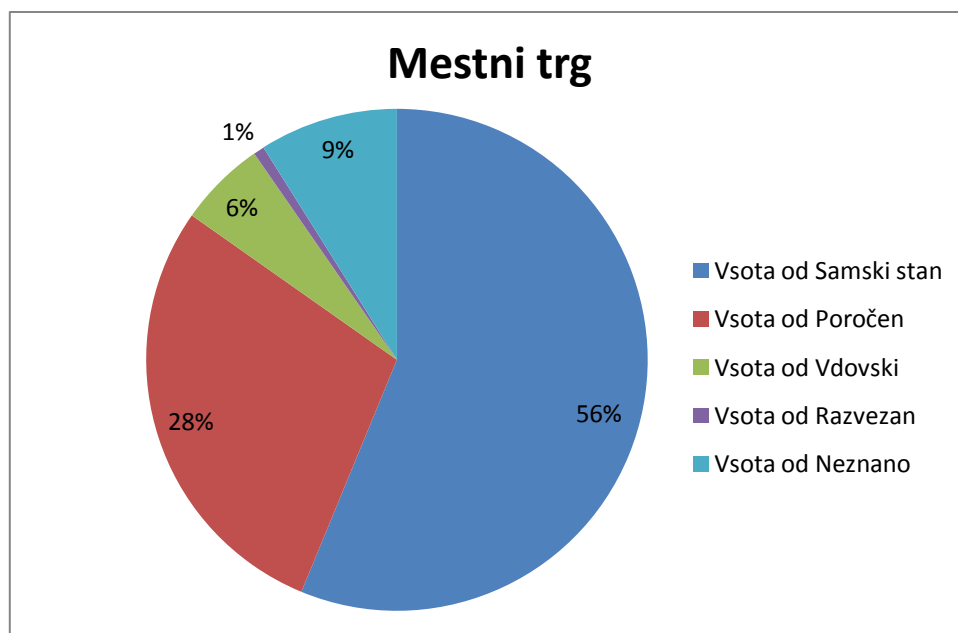

Graf 25: Grafična opredelitev prebivalstva iz popisa glede na stan.

2. DEL ANALIZE

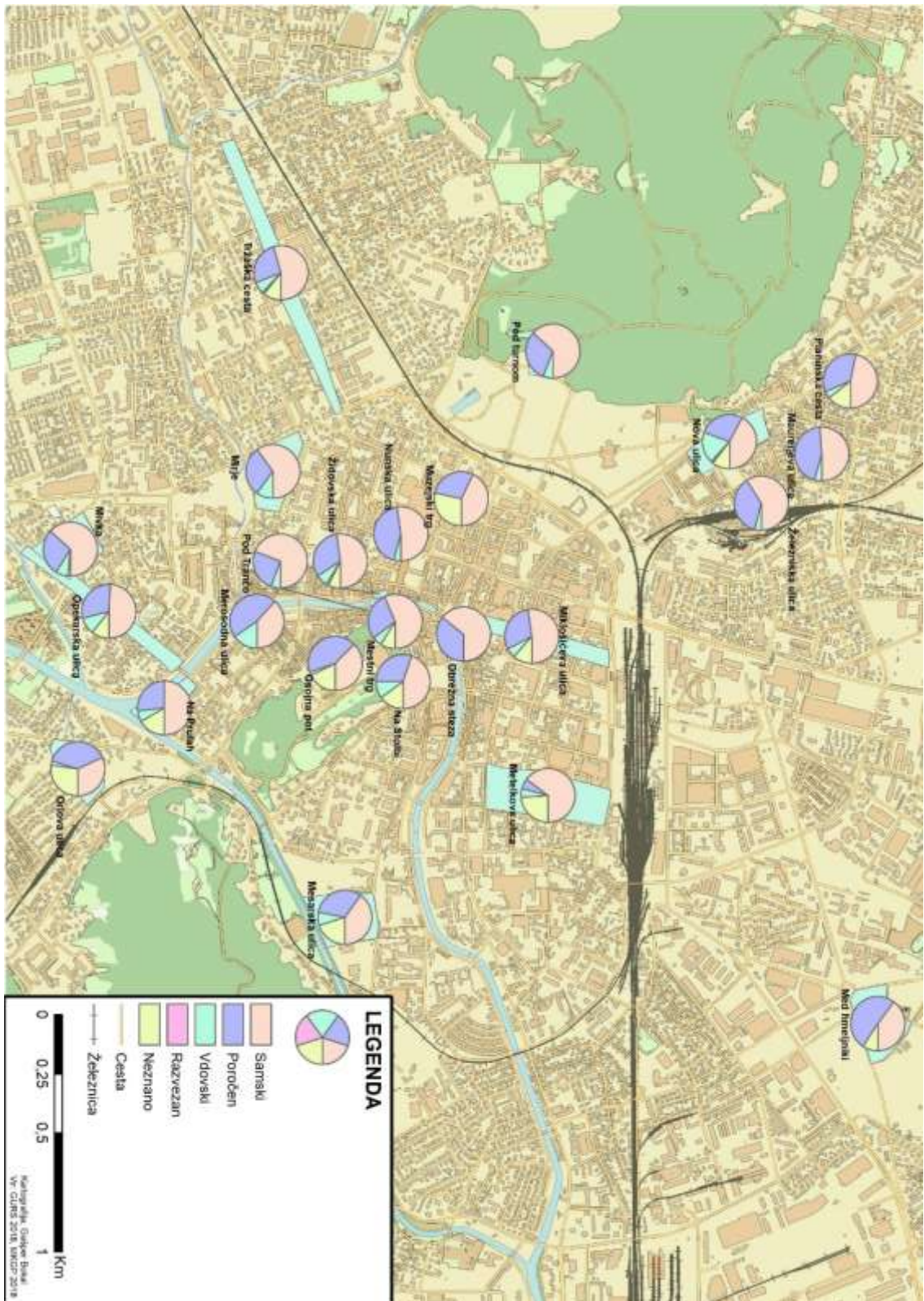
V drugem delu analize smo se osredotočili na opredelitev stanu prebivalstva glede na kraj bivanja. Popis prebivalstva je zajel ljudi iz 25 različnih krajev, ulic. Te so bile: Mauerjeva ulica, Med hmeljniki, Merosodna ulica, Mesarska ulica, Mestni trg, Metelkova ulica, Miklošičeva cesta, Mirje, Mivka, Muzejski trg, Na Prulah, Na Stolbi, Nova ulica, Nunska ulica, Obrežna steza, Opekarska ulica, Orlova ulica, Osojna pot, Planinska cesta, Pod Trančo, Pod turnom, Tržaška cesta, Železniška ulica, Židovska ulica ter Zrinskega cesta.

Glede na zgornjo analizo prebivalstva glede na stan je bilo pričakovati, da bo v vsaki ulici največji delež popisanih prebivalcev ravno samskega stanu. V podrobnejšo analizo smo vzeli le en kraj. To je bil Mestni trg, iz katerega je bilo popisanih največ prebivalcev; le teh je bilo 571.

Graf 26: Grafični prikaz opredelitve stanu prebivalstva glede na kraj bivanja.

Spodnja slika prikazuje stan prebivalstva glede na kraj bivanja. Prikazanih je 25 tortnih diagramov za vsak kraj, v katerem je bil izveden popis prebivalstva.

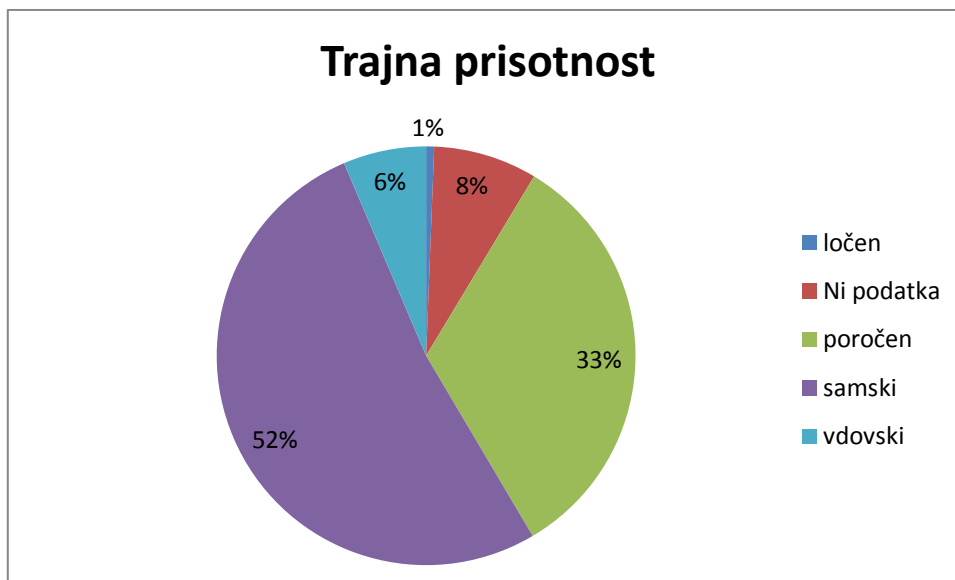
Slika 1: Slikovni prikaz opredelitve stanu prebivalstva glede na kraj bivanja.

3. DEL ANALIZE

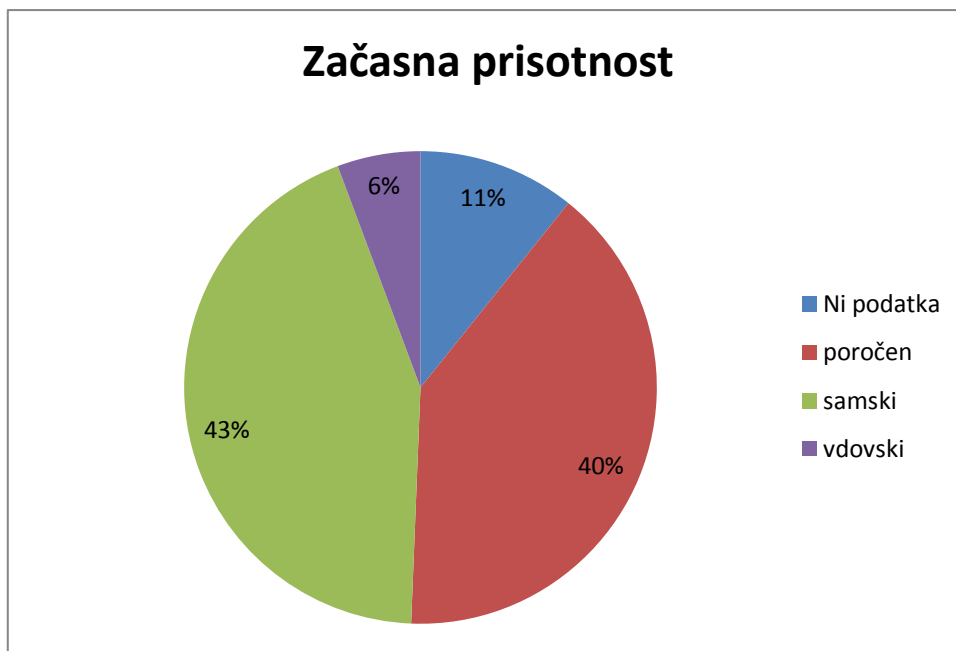
Glede na razpoložljive podatke smo analizirali prisotnost prebivalcev ob popisu glede na stan. Prebivalci so bili ob popisu lahko prisotni trajno ali pa le začasno, za nek delež prebivalstva za prisotnost ni bilo podatka. Iz analize lahko razberemo, da je bilo največ prebivalcev trajno prisotnih. Takih je bilo 2759. Med njimi je 1437 samskih, 907 poročenih, 177 vdovskih, 17 ločenih, za 221 prebivalcev pa ni zabeleženega podatka o stanu. V primerih, ko podatka o stanu ni zabeleženega gre verjetno za osebe, ki so po navadi živele in delale v Ljubljani in niso hodile na delo v tujino ali pa se zaradi kakšnih drugih razlogov niso uvrščale v kategorijo med začasno prisotne oz. odsotne prebivalce.

Prebivalcev, ki so bili začasno prisotni je vsega skupaj 158. Med njimi je bilo samskih 69 prebivalcev, 63 prebivalcev je bilo poročenih, 9 je bilo vdovskega stanu. 17 prebivalcev, ki so bili začasno prisotni, je bilo glede stanu neopredeljenih oz. zanje ni bilo podatka.

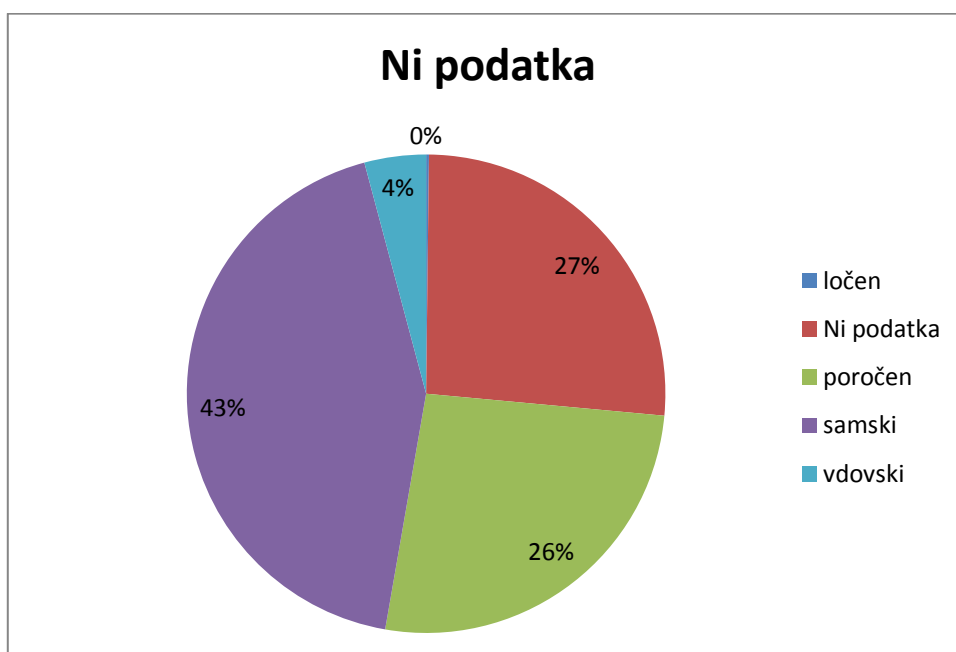
Zanimivo je, da je zelo številčna kategorija prisotnosti, ki ni izpolnjena, zanjo ni bilo podatka oz. je bila prazna. Podatka glede prisotnosti ni bilo za kar 529 prebivalcev. Pri tem je 228 prebivalcev neopredeljenih glede prisotnosti samskih, 139 je poročenih, 22 je vdovskih, en pa je ločen. Za ostalih 139 prebivalcev ni bilo podatka glede stanu.

Graf 27: Grafični prikaz opredelitve stanu prebivalstva glede na trajno prisotnost.

Graf 28: Grafični prikaz opredelitve stanu prebivalstva glede na začasno prisotnost.

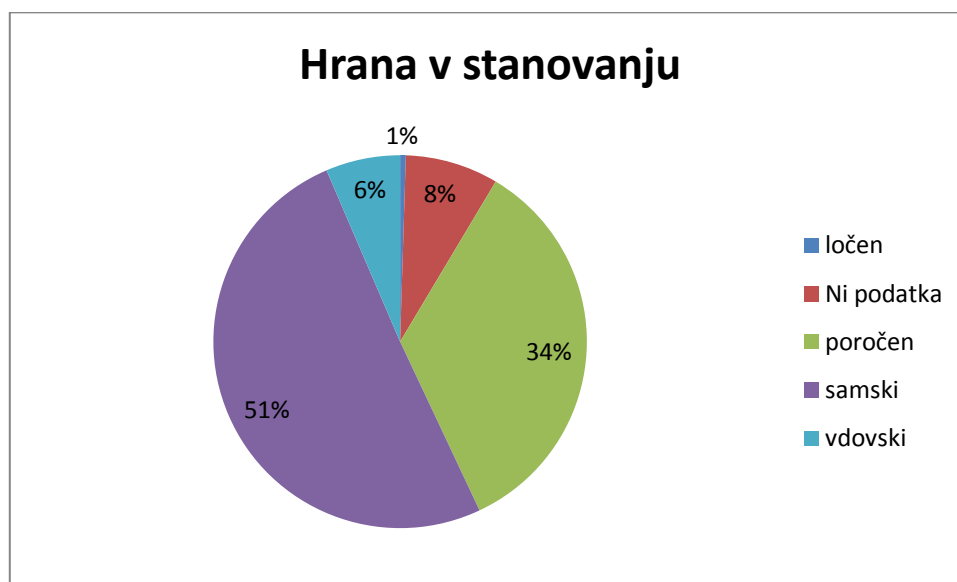

Graf 29: Grafični prikaz opredelitve stanu prebivalstva, kjer ni bilo zapisa o prisotnosti.

Od razpoložljivih podatkov smo analizirali tudi zmožnost prehranjevanja prebivalcev ob popisu glede na stan. Prebivalci so imeli možnost izbire med prehranjevanjem v stanovanju oz. med prehranjevanjem izven stanovanja. Iz analize lahko razberemo, da je bilo največ prebivalcev takšnih, ki so se prehranjevali oz. so imeli hrano v stanovanju. Takih je bilo 2649 ljudi. 1339 je bilo samskih, 912 je bilo poročenih, 171 vdovskih ter 13 ločenih. 214 prebivalcev, ki so imeli hrano v stanovanju je bilo takih, ki se glede stanu niso opredelili.

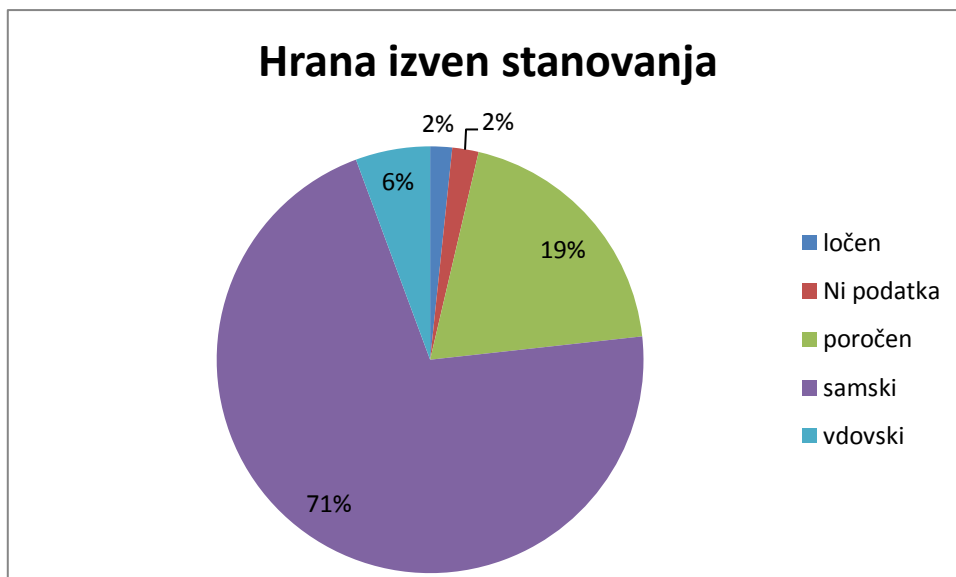
Prebivalcev, ki so imeli hrano izven stanovanja je bilo 301. Od tega je bilo kar 214 samskih, 59 je bilo poročenih, 17 vdovskih ter 5 ločenih. 6 prebivalcev, ki so imeli hrano izven stanovanja, je bilo glede stanu neopredeljenih oz. zanje ni bilo podatka.

Ponovno so bili zelo številčni, glede na kategorijo o prehranjevanju, tisti prebivalci, ki se o tem niso opredelili oz. zanje ni bilo podatka. Podatka glede lokacije (v stanovanju ali izven njega) ni bilo za kar 496 ljudi. Od tega je bilo 181 samskih, 138 je bilo poročenih in 20 vdovskih. 157 ljudi, ki se za lokacijo hrane niso opredelili, je bilo neopredeljenih tudi glede na stan oz. zanj ni bilo podatka.

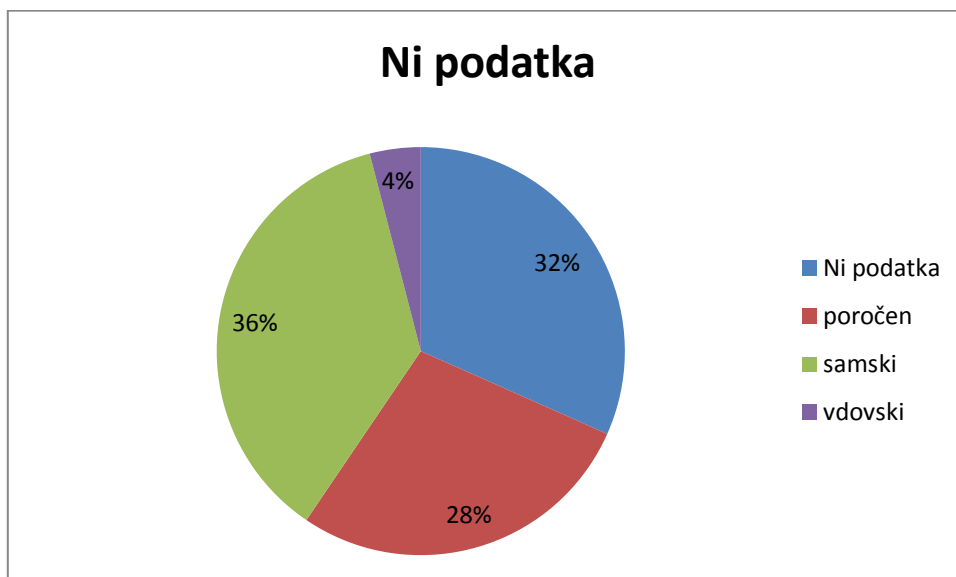

Graf 30: Grafični prikaz opredelitve stanu prebivalstva glede na prehranjevanje v stanovanju.

Graf 31: Grafični prikaz opredelitve stanu prebivalstva glede na prehranjevanje izven stanovanja.

Graf 32: Grafični prikaz opredelitve stanu prebivalstva, kjer ni bilo zapisa o lokaciji prehranjevanja.

Nazadnje nas je zanimalo, koliko prebivalcev ob popisu je imelo hišo izven kraja. Le 41 prebivalcev je javilo, da hišo izven kraja ima, 1748 jih je ni imelo, kar 1657 pa se pod to kategorijo ni opredelilo oz. zanje ni podatka. V nadaljevanju smo preko tortnih diagramov prikazali rezultate stanju prebivalstva glede na opredelitev hiše izven kraja.

Izmed 41 prebivalcev, ki so napisali, da imajo hišo izven kraja, jih je bilo 23 poročenih, 15 samskih, 2 vdovska, en pa je bil ločen.

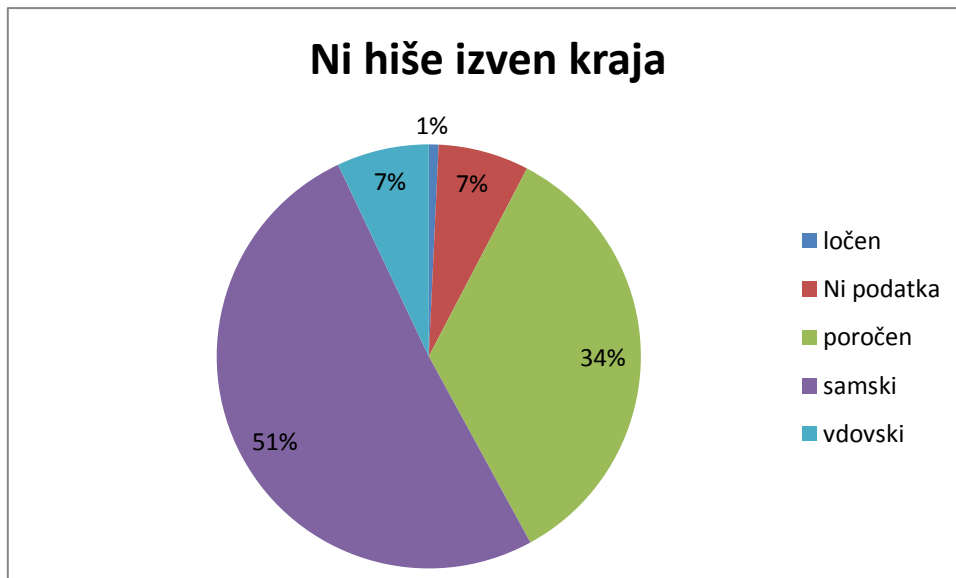
Pod opredelitev, da hiše izven kraja nimajo, se je opredelilo 1748 prebivalcev. 890 jih je bilo samskih, 601 poročenih, 123 vdovskih in 13 ločenih. 121 prebivalcev, ki hiše izven kraja nimajo, je bilo neopredeljenih glede stanju.

Od vsega skupaj 3446 prebivalcev se jih kar 1657 ni opredelilo oz. jih ni izpolnilo kategorije, da hišo izven kraja imajo oz. je nimajo. Od tega je bilo 829 samskih, 485 je bilo poročenih, 83 vdovskih, 4 so bili ločeni, 256 oseb pa je bilo neopredeljenih tudi glede stanju oz. zanje ni bilo navedenega podatka.

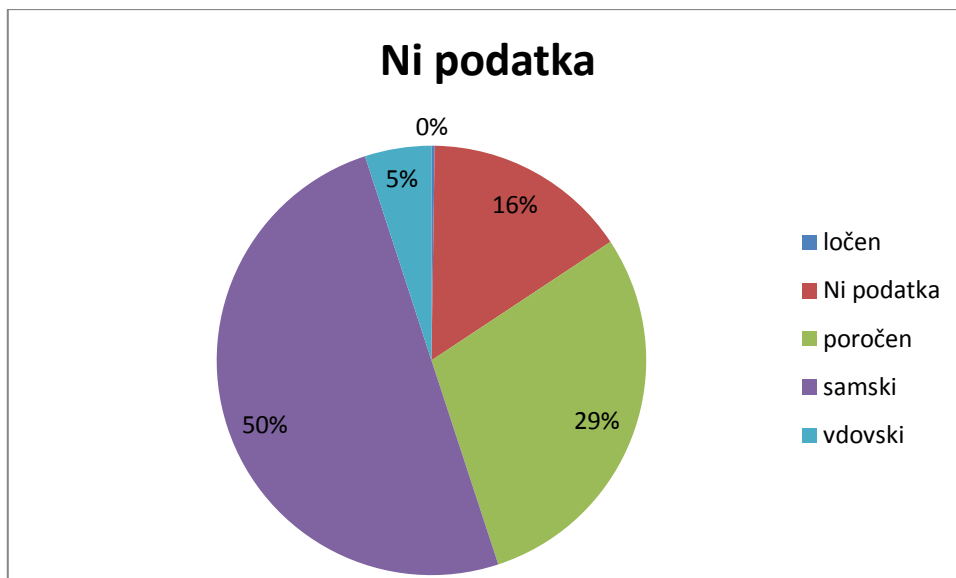
V nadaljevanju bodo prikazani trije tortni diagrami stanju prebivalstva glede na opredelitev hiše izven kraja.

Graf 33: Grafični prikaz opredelitve stanju prebivalstva glede na prisotnost hiše izven kraja.

Graf 34: Grafični prikaz opredelitve stanu prebivalstva glede na odsotnost hiše izven kraja.

Graf 35: Grafični prikaz opredelitve stanu prebivalstva, kjer ni bilo podatka za hišo izven kraja.

SKLEP

Analiza popisa prebivalstva glede na stan nam prikaže, kakšna je odvisnost določenih dejavnikov glede na stan. Iz vsega tega lahko razberemo kolikšen delež prebivalcev je samskih, poročenih, ločenih ali vdovskih.

Iz trenutnega popisa prebivalstva iz Ljubljane za leto 1921 je največ prebivalcev samskih, teh je od 3446 kar 1734. V drugem delu analize smo se osredotočili na opredelitev stanu prebivalstva glede na kraj bivanja. Analizirali smo popis prebivalstva iz 25 različnih krajev. Po pričakovanju je v vsakem kraju prevladoval delež prebivalcev, ki so bili samski. Na koncu smo analizo stanu opravili tudi v navezavi na prisotnost prebivalcev, lokacijo prehranjevanja in kategorijo »hiša izven kraja«. Ugotovili smo, da je bilo med prebivalci, ki so bili popisani, največ trajno prisotnih, teh je bilo 2759, med katerimi so prav tako prevladovali prebivalci samskega stanu, katerih je bilo 1437. Ko smo pri nadaljnji analizi ugotavljali, ali imajo ljudje hrano v stanovanju ali izven njega je popis pokazal, da je največ prebivalcev takšnih, ki imajo hrano v stanovanju. Od 2649 takih je bilo izmed njih največ samskih in sicer 1339. V zadnjem delu analize smo iskali relacije med stanom prebivalstva in med tem, če so imeli hišo izven kraja ali ne. Pri tej kategoriji se večina prebivalcev, teh je bilo kar 1657, ni opredelila oz. ni izpolnila tega kriterija. Ponovno je bilo izmed njih največ – polovica – samskih.

Glede na pridobljene podatke smo ugotovili, da je analiza popisa prebivalstva dober pokazatelj stanja, okoliščin in raznih drugih dejavnikov tedanje obstoječe države. Na podlagi popisa prebivalstva in pričujoče analize bi lahko nastala natančna strokovna raziskava, ki bi, združena z drugimi analizami, podala celosten pogled na strukturo popisa prebivalstva iz leta 1921.

Univerza v Ljubljani

Filozofska fakulteta

Oddelek za zgodovino

Analiza popisa prebivalstva glede na kraj rojstva in domovinsko pravico

Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine

Avtorja: Florijan Likar in Lara Križaj

Mentor: doc. dr. Bojan Balkovec

Ljubljana, maj 2018

KAZALO

1. UVOD	55
2. STATISTIKA ANALIZIRANE POPULACIJE	56
3. ANALIZA OSEB, KI IMAJO KRAJ ROJSTVA NA OBMOČJU DANAŠNJE SLOVENIJE.....	57
3.1. Analiza domovinske pravice oseb, ki imajo kraj rojstva na območju današnje Slovenije	61
4. ANALIZA OSEB, KI IMAJO KRAJ ROJSTVA V TUJINI.....	65
4.1. Analiza domovinske pravice oseb, ki imajo kraj rojstva v tujini.....	66

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Celotna populacija	56
Graf 2: Osebe, rojene v tujini	65
Graf 3: Domovinska pravica oseb iz tujine	67
Graf 4: Domovinska pravica po tujih država	68
Graf 5: Domovinska pravica na območju današnje Slovenije	70

KAZALO TABEL

Tabela 1: Celotna populacija.....	56
Tabela 2: Osebe, rojene v tujini, po državah	66
Tabela 3: Domovinska pravica po tujih državah.....	68
Tabela 4: Domovinska pravica na območju današnje Slovenije.....	69

KAZALO ZEMLJEVIDOV

Zemljevid 1: Kraji rojstva v Sloveniji.....	58
Zemljevid 2: Domovinska pravica v Sloveniji.....	62

1. UVOD

V seminarski nalogi bova analizirala osebe po njihovem kraju rojstva in domovinski pravici. Najprej bova opisala najino populacijo, torej koliko oseb ima kraj rojstva na ozemlju današnje Slovenije in koliko oseb se je rodilo v tujini. V naslednjem poglavju bova analizirala osebe, ki so se rodile na ozemlju današnje Slovenije. Analizo bova naredila za kraj rojstva in za domovinsko pravico. V poglavju, ki sledi, bova analizirala osebe, ki imajo kraj rojstva v tujini. Za tujino sva se odločila, da analizirava po državah rojstva. Prav tako bova naredila analizo domovinske pravice ljudi, ki so rojeni v tujini.

2. STATISTIKA ANALIZIRANE POPULACIJE

V seminarski nalogi sva analizirala 3.336 oseb, od tega je bilo 290 zapisov pomanjkljivih (manjkajoči kraj rojstva, domovinska pravica ali pa kraja rojstva in domovinske pravice ni bilo mogoč razbrati). Od 3.046 oseb je bilo 2.639 oseb, ki so se rodile na ozemlju današnje Slovenije in 407 oseb, ki so imele kraj rojstva v tujini.

OZEMLJE ROJSTVA:	ŠTEVILO OSEB (F):	ODSTOTKI (F%):
Slovenija	2.639	86,6
Tujina	407	13,4
SKUPAJ:	3.046	100,0

Tabela 17: Celotna populacija

Graf 36: Celotna populacija

3. ANALIZA OSEB, KI IMAJO KRAJ ROJSTVA NA OBMOČJU DANAŠNJE SLOVENIJE

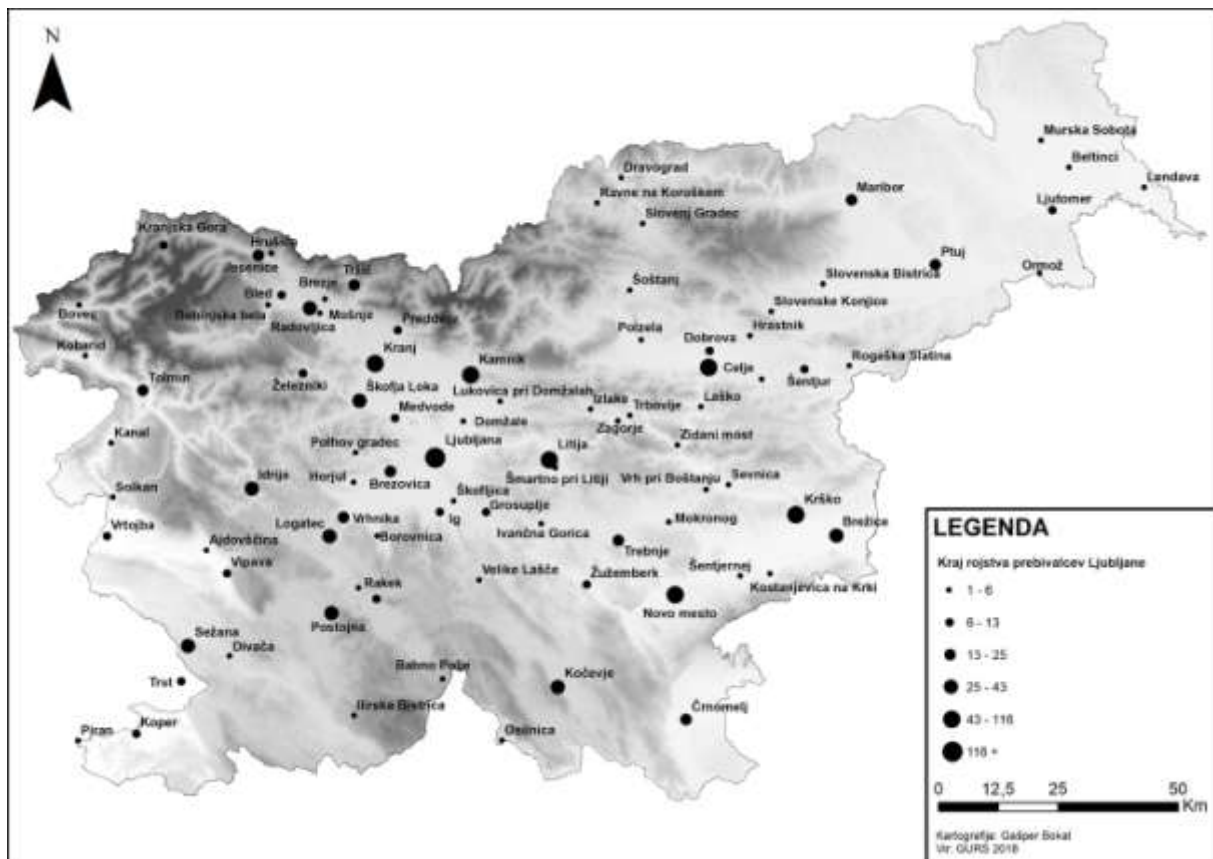
Vseh oseb, ki so bili rojeni na območju današnje Slovenije, je 2.871. Od tega je bilo 232 (8%) oseb, kjer kraj rojstva ali domovinska pravica ni bila navedena ali pa je bil kraj zapisan tako, da se ga ni dalo identificirati. Zato bova analizo oseb, ki imajo kraj rojstva na območju današnje Slovenije, naredila na podlagi ugotovljenih krajev rojstva in domovinskih pravic, preostalih 2.639 (92%) oseb.

Graf 37: Kraji rojstva v Sloveniji

Ljudi sva razporedila po krajih v Sloveniji, ki obstajajo danes oz. jih zapisala z imeni, ki jih nosijo danes. Največkrat se je med kraji rojstva pojavila Ljubljana (1.259), kar pa ni presenetljivo, glede na to, da je bil popis prebivalcev narejen na osebah, ki so leta 1921 živele v Ljubljani. Ljubljani nato po številu rojstev sledijo Kamnik (116), Kranj(113) ter Šiška (106). Pri tem velja omeniti, da sva glede na odgovore, ki so jih takrat ljudje podajali, Ljubljano razdelila tudi na več predelov kot npr. Šiška, Vič, Šentvid pri Ljubljani, Ig,... Tako sva ljudi, ki so za svoj rojstni kraj navedli zgolj Ljubljano, ali kakšen drug, manjši del Ljubljane, umestila pod kategorijo Ljubljana, tisti, ki pa so se kategorizirali za kakšen izmed večjih predelov Ljubljane (npr. Vič) pa sva ga umestila v naveden predel. Poleg Ljubljane, Kamnika in Kranja med navedenimi kraji rojstva prevladujejo tudi nekatera ostala večja ali

zgodovinsko pomembnejša mesta. Tu imava v mislih Novo mesto (71), Celje (69), Krško (66) in Litijo (63). Poleg večjih mest pa se kot kraji rojstva pojavljajo tudi različni manjši kraji iz vseh koncev Slovenije.

Zemljevid 1: Kraji rojstva v Sloveniji

Na zgornji karti Slovenije so prikazani vsi kraji rojstva, analiziranih prebivalcev Ljubljane iz leta 1921. Poleg krajev, karta z debelino pike pri določenem kraju prikazuje tudi, ali je bilo v posameznem kraju rojenih več ali manj prebivalcev. Obenem je razvidno iz karte, da se je večina analiziranih prebivalcev rodila v Ljubljani, njeni okolici, ali pa na področju današnje Gorenjske in Dolenjske. Medtem pa lahko tudi ugotovimo, da se je sorazmerno malo ljudi, ki so takrat živeli v Ljubljani rodilo na Primorskem in na severovzhodu Slovenije. Ker pa sama karta ne navaja točnega podatka o številah rojstev iz posameznega kraja, bova v nadaljevanju dodala tudi natančno tabelo vseh krajev z številom rojstev in odstotkom oseb po posameznih krajih.

Kraj rojstva	Število(F)	Odstotek(F%)
Ljubljana	1.259	47,8
Kamnik	116	4,4
Kranj	113	4,3
Šiška pri Ljubljani	106	4,0
Novo mesto	71	2,7
Celje	69	2,6
Krško	66	2,5
Litija	63	2,4
Brežice	43	1,6
Logatec	38	1,4
Idrija	37	1,4
Postojna	37	1,4
Radovljica	35	1,3
Kočevje	34	1,3
Škofja Loka	34	1,3
Sežana	29	1,1
Ptuj	25	0,9
Vič pri Ljubljani	25	0,9
Maribor	21	0,8
Črnomelj	20	0,8
Vrhnika	19	0,7
Brezovica	18	0,7
Jesenice	18	0,7
Trebnje	16	0,6
Tržič	16	0,6
Tolmin	15	0,6
Cerknica	13	0,5
Dobrova	13	0,5
Kranjska Gora	13	0,5
Grosuplje	12	0,4
Medvode	12	0,4
Žužemberk	12	0,4
Ljutomer	11	0,4
Šentvid pri Ljubljani	11	0,4
Ig pri Ljubljani	10	0,4
Koper	9	0,3
Šmarje pri Jelšah	9	0,3
Vrtojba	9	0,3
Železniki	9	0,3
Vipava	8	0,3
Bled	7	0,2
Preddvor	7	0,2
Horjul	6	0,2
Laško	6	0,2

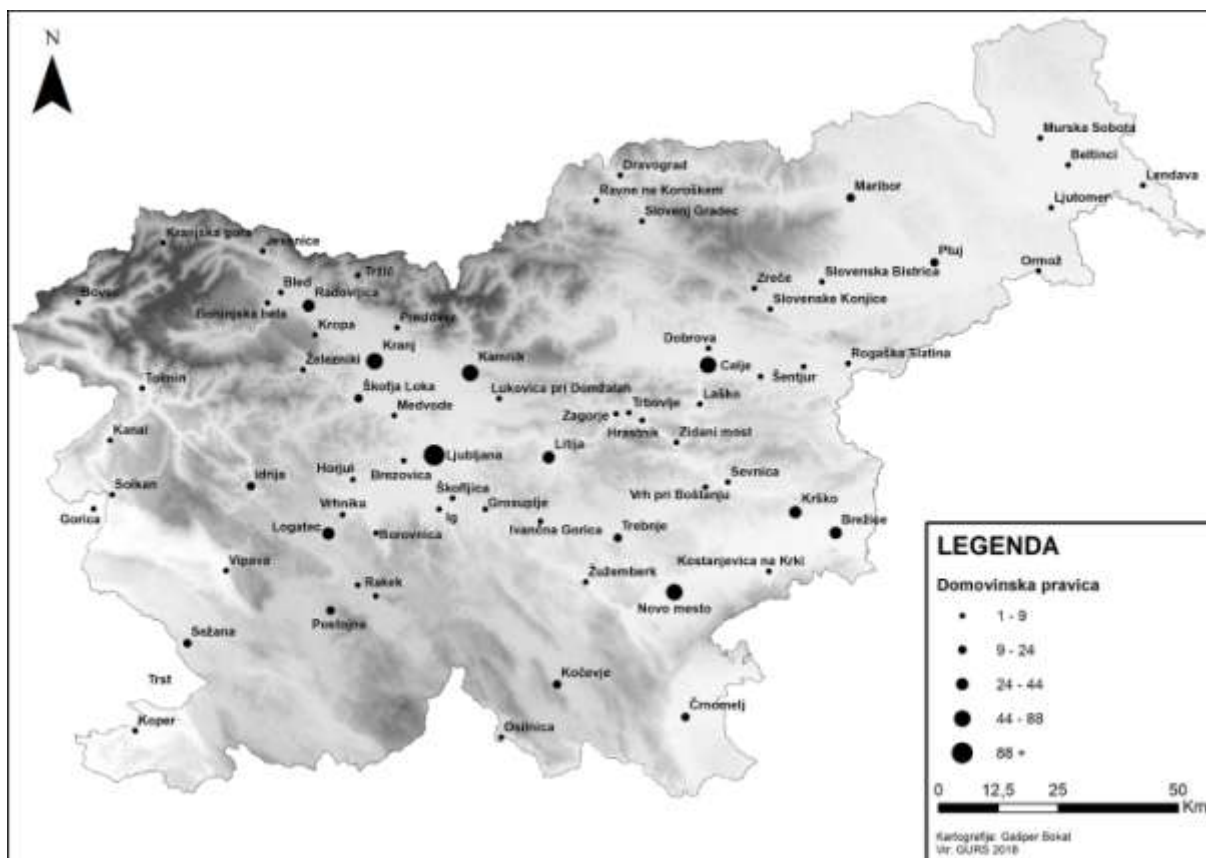
Rakek	6	0,2
Domžale	5	0,2
Lukovica	5	0,2
Slovenj Gradec	5	0,2
Škofljica pri Ljubljani	5	0,2
Trbovlje	5	0,2
Borovnica	4	0,2
Ilirska Bistrica	4	0,2
Ivančna Gorica	4	0,2
Kanal	4	0,2
Kostanjevica na Krki	4	0,2
Mokronog	4	0,2
Polhov gradec	4	0,2
Lendava	3	0,1
Moste - Ljubljana	3	0,1
Osilnica pri Kolpi	3	0,1
Sevnica	3	0,1
Slovenjske konjice	3	0,1
Zagorje	3	0,1
Ajdovščina	2	0,1
Bohinjska bela	2	0,1
Bovec	2	0,1
Brezje	2	0,1
Piran	2	0,1
Slovenska Bistrica	2	0,1
Solkan	2	0,1
Šmartno pri Ljubljani	2	0,1
Zagorje	2	0,1
Zidani most	2	0,1
Babno Polje	1	0,04
Beltinci	1	0,04
Divača	1	0,04
Dravograd	1	0,04
Dravsko polje	1	0,04
Hrastnik	1	0,04
Hrušica	1	0,04
Izlake	1	0,04
Kobarid	1	0,04
Mošnje pri Radovljici	1	0,04
Murska Sobota	1	0,04
Ormož	1	0,04
Polzela	1	0,04
Ravne na Koroškem	1	0,04
Rogaška Slatina	1	0,04
Solkan	1	0,04

Šentjernej	1	0,04
Šentjur	1	0,04
Šmartno ob Savi	1	0,04
Šoštanj	1	0,04
Velike Lašče	1	0,04
Vrh pri Boštanju	1	0,04
	2.639	100,0

Tabela 18: Kraji rojstva v Sloveniji

3.1. Analiza domovinske pravice oseb, ki imajo kraj rojstva na območju današnje Slovenije

Večina analiziranih, ki so se rodili v Sloveniji in so živeli v Ljubljani leta 1921, je imela domovinsko pravico znotraj današnjih meja Republike Slovenije. Izmed 2.639 prebivalci je imelo domovinsko pravico v Sloveniji kar 2.606 ljudi, medtem ko jih je imelo domovinsko pravico izven Slovenije zgolj 33 izmed 2.639 vprašanih. Med temi, ki so imeli domovinsko pravico v Sloveniji so prevladovali kraji kot so: Ljubljana (1.775), Kamnik (88), Celje (64), Kranj (61), Novo mesto (58),... Prav tako pa je bilo veliko tudi manjših krajev iz celotne Slovenije, čeprav ne toliko različnih kot pri krajih rojstev. Prav tako pa so imele nekatere osebe, ki so bile rojene v Sloveniji, domovinsko pravico v tujini. Kot sem že omenil je bilo teh izmed 33, izmed vseh pregledanih, prevladovale pa so države kot so: Češka (12), Italija (8) in Srbija (4).

Zemljevid 2: Domovinska pravica v Sloveniji

Zgodnji zemljevid prikazuje domovinske pravice znotraj Slovenije, ki so jih imeli analizirani ljudje. Na zemljevidu so razvidni kraji domovinskih pravic, obenem pa je razvidno iz debeline pike tudi, kako pogosto se je posamezni kraj pojavljal kot domovinska pravica. Obenem je iz zemljevida razvidno tudi to, da je največ analiziranih ljudi, ki so domovinsko pravico imeli znotraj Slovenije, le-to imelo ali v Ljubljani z okolico, ali pa na področju današnje Gorenjske in Dolenjske. Manj pa se domovinska pravica pojavlja v krajih s Primorske in severovzhodne Slovenije. Vendar pa zemljevid ne prikaže natančnega števila in deleža domovinskih pravic za posamezne kraje, zato bova v nadaljevanju prikazala tudi tabeli o številu domovinskih pravic in odstotku le-teh znotraj Slovenije ter o številu in deležu domovinskih pravic izven Slovenije.

Domovinska pravica	Število(F)	Odstotek(F%)
Ljubljana	1.775	68,1
Kamnik	88	3,4
Celje	64	2,5
Kranj	61	2,3
Novo mesto	58	2,2
Krško	44	1,7
Radovljica	43	1,7

Logatec	37	1,4
Litija	35	1,3
Brežice	30	1,2
Kočevje	24	0,9
Ptuj	22	0,8
Črnomelj	21	0,8
Škofja Loka	21	0,8
Idrija	19	0,7
Vič pri Ljubljani	17	0,7
Postojna	14	0,5
Šentvid pri Ljubljani	13	0,5
Trebnje	13	0,5
Sežana	12	0,5
Maribor	11	0,4
Moste pri Ljubljani	11	0,4
Tržič	9	0,3
Grosuplje	8	0,3
Cerknica	7	0,3
Jesenice	7	0,3
Ljutomer	7	0,3
Vrhnika	7	0,3
Ig pri Ljubljani	6	0,2
Kranjska gora	6	0,2
Šiška pri Ljubljani	6	0,2
Zagorje	6	0,2
Brezovica	5	0,2
Koper	5	0,2
Osilnica pri Kolpi	5	0,2
Rakek	5	0,2
Slovenj Gradec	5	0,2
Tolmin	4	0,2
Železniki	4	0,2
Žužemborg	4	0,2
Bled	3	0,1
Borovnica	3	0,1
Dravograd	3	0,1
Dunaj	3	0,1
Gorica	3	0,1
Gradec	3	0,1
Horjul	3	0,1
Sevnica	3	0,1
Slovenske Konjice	3	0,1
Dobrova	2	0,1
Ivančna Gorica	2	0,1
Kotanjevica na Krki	2	0,1

Lendava	2	0,1
Šmarje pri Jelšah	2	0,1
Šmartno pri Ljubljani	2	0,1
Trbovlje	2	0,1
Zidani most	2	0,1
Beltinci	1	0,04
Benečija	1	0,04
Bohinska bela	1	0,04
Bovec	1	0,04
Celovec	1	0,04
Dravsko polje	1	0,04
Hrastnik	1	0,04
Kanal	1	0,04
Kropa	1	0,04
Laško	1	0,04
Lukovica	1	0,04
Medvode	1	0,04
Murska Sobota	1	0,04
Ormož	1	0,04
Preddvor	1	0,04
Ravne na Koroškem	1	0,04
Rogaška Slatina	1	0,04
Slovenska Bistrica	1	0,04
Solkan	1	0,04
Šentjur	1	0,04
Škofljica pri Ljubljani	1	0,04
Vipava	1	0,04
Vrh pri Boštanju	1	0,04
Zreče	1	0,04
	2.606	100,0

Tabela 19: Domovinska pravica v Sloveniji

Domovinska pravica - tujina	Število(F)	Odstotek(F%)
Češka	12	36,4
Italija	8	24,2
Srbija	4	12,1
Hrvaška	2	6,1
Kosovo	2	6,1
Nemčija	2	6,1
Francija	1	3,0
Poljska	1	3,0
Slovaška	1	3,0
	33	100,0

Tabela 20: Domovinska pravica v tujini

4. ANALIZA OSEB, KI IMAJO KRAJ ROJSTVA V TUJINI

Vseh oseb, ki imajo kraj rojstva v tujini, je 465. Od tega je bilo 58 (12,0 %) oseb, kjer ni bilo navedene domovinske pravice ali pa je bil zapis nečitljiv in se kraja ni dalo identificirati, tako da bova analizirala 407 (88,0 %) oseb.

Graf 38: Osebe, rojene v tujini

Ljudi sva zaradi preglednosti razporedila po državah, ki jih poznamo danes. Vseh držav je 18. Največ ljudi ima kraj rojstva na Hrvaškem (100 oseb), v Avstriji (98 oseb) in Italiji (86 oseb), najmanj pa na Madžarskem, v Švici, Veliki Britaniji in Črni gori, kjer se je v vsaki državi rodila po ena oseba. Ostale države so še Češka (39 oseb), Srbija (26 oseb), Rusija (17 oseb), Poljska (11 oseb), ZDA (6 oseb), Bosna in Hercegovina (6 oseb), Nemčija (4 osebe), Ukrajina (3 osebe), Bolgarija (osebe), Slovaška (2 osebi) in Makedonija (2 osebi).

DRŽAVA, KJER LEŽI KRAJ ROJSTVA:	ŠTEVILO OSEB (F):	ODDSTOTEK OSEB (F%):
Hrvaška	100	24,7
Avstrija	98	24.1
Italija	86	21,1
Češka	39	9,6

Srbija	26	6,4
Rusija	17	4,2
Poljska	11	2,7
ZDA	6	1,5
Bosna in Hercegovina	6	1,5
Nemčija	4	1,0
Ukrajina	3	0,7
Bolgarija	3	0,7
Slovaška	2	0,5
Makedonija	2	0,5
Madžarska	1	0,2
Velika Britanija	1	0,2
Črna gora	1	0,2
Švica	1	0,2
SKUPAJ:	407	100,0

Tabela 21: Osebe, rojene v tujini, po državah

4.1. Analiza domovinske pravice oseb, ki imajo kraj rojstva v tujini

Osebe, ki imajo kraj rojstva v tujini, bova analizirala po domovinski pravici. Domovinsko pravico, ki jo imajo osebe v tujini, bova navedla sklopu države, domovinsko pravico, ki jo imajo osebe na območju današnje Slovenije pa bova navedla po krajih.

Od 407 oseb, ki imajo kraj rojstva v tujini, ima 206 (51,0 %) oseb domovinsko v tujini, 201 (49,0 %) oseb pa na območju današnje Slovenije.

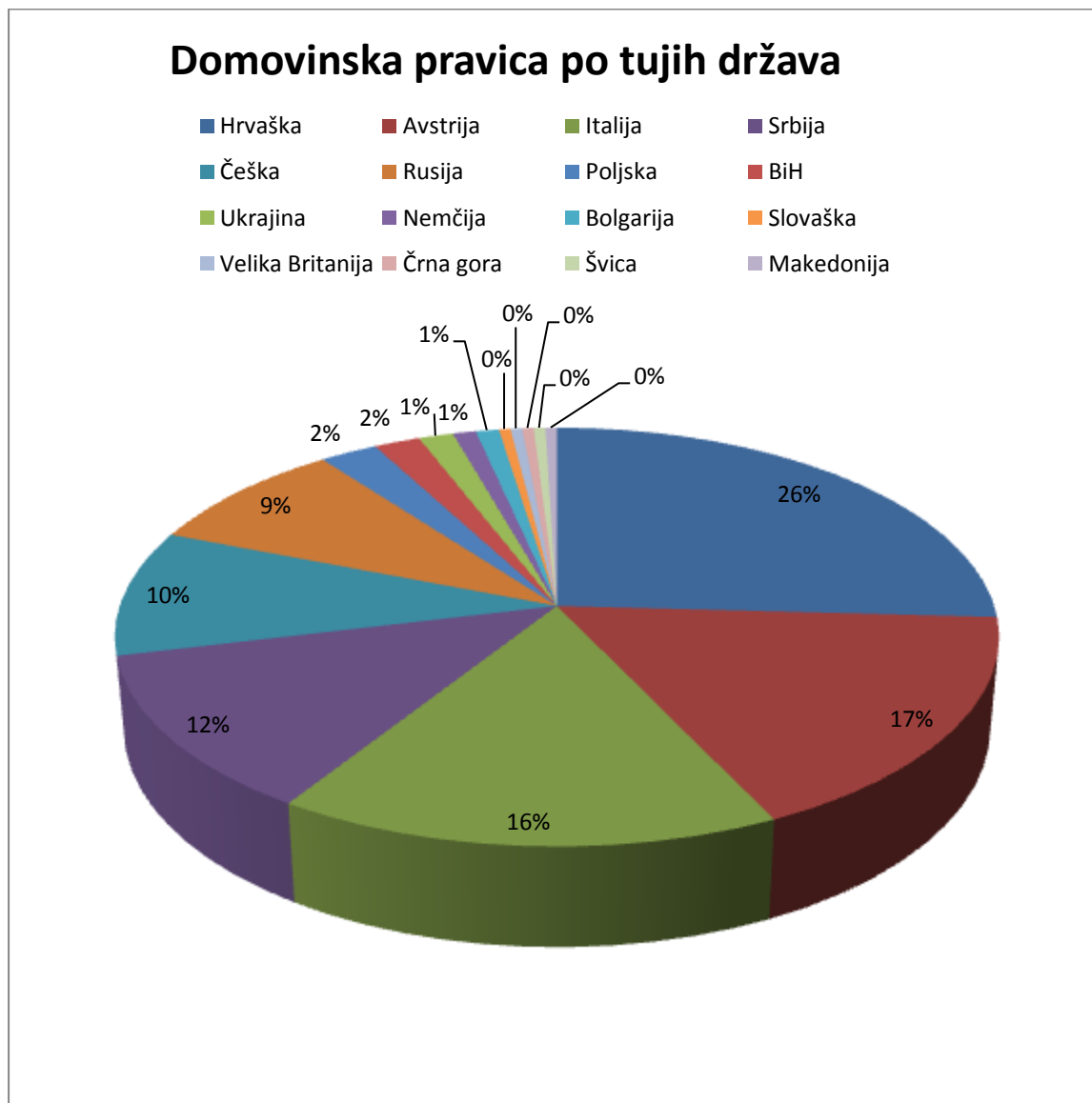
Graf 39: Domovinska pravica oseb iz tujine

Držav v tujini, kjer imajo osebe domovinsko pravico, je 16. Največ oseb, ki ima domovinsko pravico v tujini, jo ima na Hrvaškem (53 oseb), v Avstriji (35 oseb) in Italiji (33 oseb), najmanj pa v Makedoniji, Švici, Veliki Britaniji, Črni gori in na Slovaškem, kjer ima v vsaki državi domovinsko pravico po ena oseba. Ostale države, kjer imajo osebe domovinsko pravico so še Srbija (25 oseb), Češka (20 oseb), Rusija (18 oseb), Poljska (5 oseb), Bosna in Hercegovina (4 osebe), Ukrajina (3 osebe), Nemčija (2 osebi) in Bolgarija (2 osebi).

DRŽAVA Z DOMOVINSKO PRAVICO:	ŠTEVILO (F):	ODSTOTEK (F %):
Hrvaška	53	25,7
Avstrija	35	17,0
Italija	33	16,0
Srbija	25	12,1
Češka	20	9,7
Rusija	18	8,7
Poljska	5	2,4
Bosna in Hercegovina	4	1,9
Ukrajina	3	1,5
Nemčija	2	1,0
Bolgarija	2	1,0
Slovaška	1	0,6
Velika Britanija	1	0,6

Črna gora	1	0,6
Švica	1	0,6
Makedonija	1	0,6
SKUPAJ:	206	100,0

Tabela 22: Domovinska pravica po tujih državah

Graf 40: Domovinska pravica po tujih država

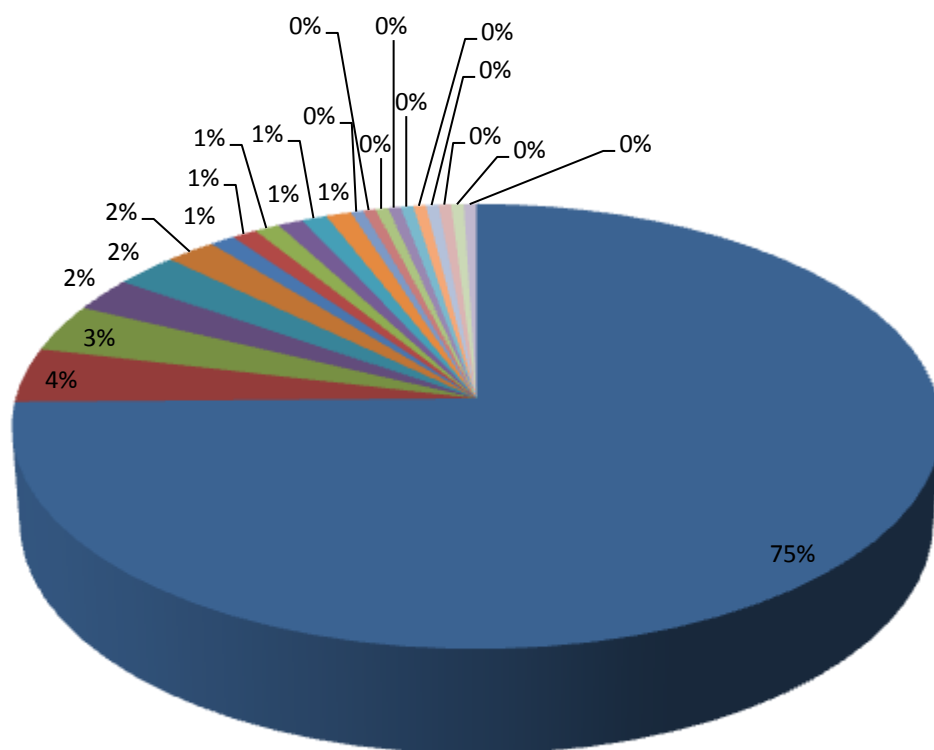
Na območju današnje Slovenije ima domovinsko pravico 201 oseba, ki so rojene v tujini. Največ oseb ima domovinsko pravico v Ljubljani (151 oseb), najmanj pa v Rakeku, Cerknici, Idriji, Postojni, Črnomlju, Škofji Loki, Brežicah, Bovcu, Radovljici in Rogatcu, kjer ima v vsakem kraju domovinsko pravico po ena oseba. Ostali kraji, kjer imajo osebe domovinsko pravico so še Kranj (8 oseb), Kamnik (7 oseb), Krško (5 oseb), Ptuj (5 oseb), Celje (4 osebe)

in po dve osebi z domovinsko pravico v Sežani, Novem mestu, Logatcu, Kočevju, Litiji in Mariboru.

KRAJI Z DOMOVINSKO PRAVICO:	ŠTEVILO (F):	ODSTOTEK (F %):
Ljubljana	151	75,1
Kranj	8	4,0
Kamnik	7	3,5
Krško	5	2,5
Ptuj	5	2,5
Celje	4	2,0
Sežana	2	0,9
Novo mesto	2	0,9
Logatec	2	0,9
Kočevje	2	0,9
Litija	2	0,9
Maribor	2	0,9
Rakek	1	0,5
Cerknica	1	0,5
Idrija	1	0,5
Postojna	1	0,5
Črnomelj	1	0,5
Škofja Loka	1	0,5
Brežice	1	0,5
Bovec	1	0,5
Radovljica	1	0,5
Rogatec	1	0,5
SKUPAJ:	201	100,0

Tabela 23: Domovinska pravica na območju današnje Slovenije

Domovinska pravica v Sloveniji

Graf 41: Domovinska pravica na območju današnje Slovenije

Univerza v Ljubljani

Filozofska fakulteta

Oddelek za zgodovino

**Analiza poklicev prebivalcev izbranih ljubljanskih ulic v popisu iz
leta 1921**

Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine

Avtor: Miha Gabrovšek

Mentor: prof. doc. dr. Bojan Balkovec

Ljubljana, 2018

Kazalo

1. ANALIZA POKLICEV	73
2. INELETEKTUALNI POKLICI – MOŠKI	73
3. INTELEKTUALNI POKLICI – ŽENSKE	74
4. ZASEBNIKI, ZASEBNICE, POSESTNIKI IN POSESTNICE	75
5. MANUALNI POKLICI – MOŠKI	76
6. MANUALNI POKLICI – ŽENSKE	77
7. UPOKOJENCI	78
8. OTROCI (ŠOLARJI, DIJAKI, ŠTUDENTI)	79
9. POKLICI, KI SO POVEZANI Z UMETNOSTJO	80
10. ŽENA, GOSPODINJA.....	81
11. BREZPOSELNI IN DRUGI ZAPISI	82
12. UGOTOVITVE.....	83

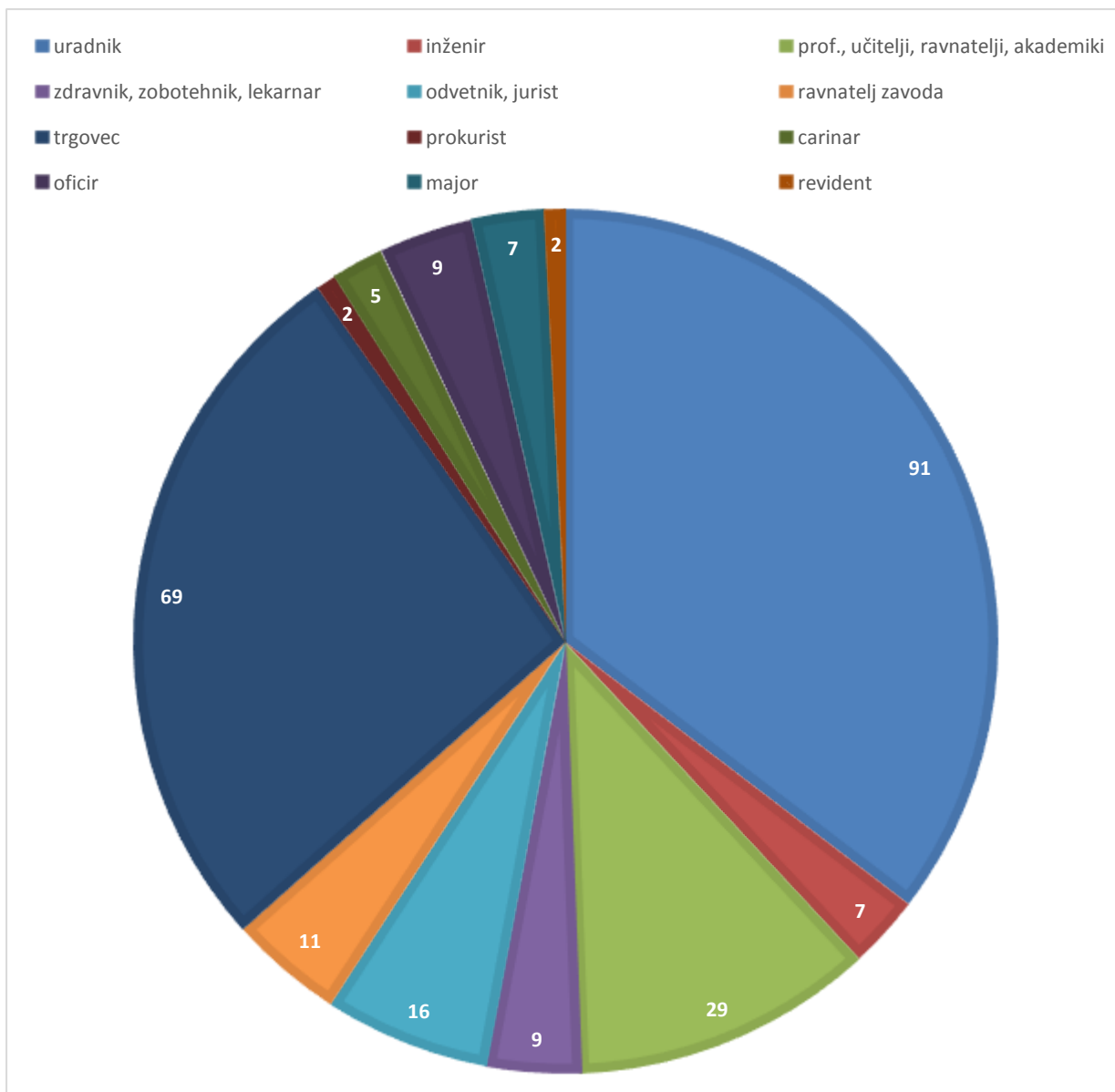
1. ANALIZA POKLICEV

Analiza poklicev prebivalcev popisanih ulic v Ljubljani leta 1921 zajema skupno 3422 oseb in kaže pestro sliko. Na rezultate gotovo vpliva, katere ulice so bile zajete v analizo, saj so v predelih, kjer so živele pretežno meščanske družine, posledično v večji meri navedeni intelektualni poklici, tam kjer so živele delavske družine, so se pojavljali pretežno manualni poklici. Pri 599 zapisa poklic v popisu ni bilo, pri 180 je bil nerazumljivo zapisan. Velikokrat je v rubriki poklic zapisano otrok (48), dijak (134), dijakinja (75), žena (111), čeprav to ne sodi med poklice. V analizi poklicev bom prikazal katere intelektualne poklice so opravljali moški in katere ženske, ki niso v pokoju. Sledila bo analiza manualnih poklicev pri delovno aktivnih moških in ženskah. Prikazano bo tudi koliko je bilo upokojujencev in koliko je bilo vdov, ki so bile upokojenke po možu. Zanimalo me bo koliko ljudi se je ukvarjalo s poklici povezanimi z umetnostjo. Preverila bom tudi ali je pri ženskah, ki imajo pod poklicem zapisano žena, to odvisno od tega, da so imele gospodinjo, pomočnico ali služkinjo. Posledično bom na ta način preveril tudi koliko žensk je bilo vzdrževanih.

2. INEINTELEKTUALNI POKLICI – MOŠKI

Z intelektualnimi poklici se je ukvarjalo skupno 257 moških. Največ je bilo uradnikov, kar 91. V intelektualne poklice so spadali tudi inženirji (7), poklici povezani z izobraževanjem: učitelji (5), profesorji (12), gimnazijski profesorji (4), akademiki (6), ravnatelji (2); poklici povezani z zdravjem ljudi: zdravnik (6), zobotehnik (1), lekarnar (2). Odvetnikov je bilo skupaj 8, med njimi je bil tudi odvetniški kandidat, poleg njih je bilo še 7 juristov. Poleg šolskih ravnateljev, je bilo še 11 ravnateljev (npr. deželnega muzeja, drame, mestne klavnice, mestnega trošarinskega urada, trboveljske družbe ...) Ukvarjali so se tudi s trgovanjem (69). Preostali različni intelektualni poklici: prokurist (2), carinar (5), oficir (9), major (7), revident (2) ...

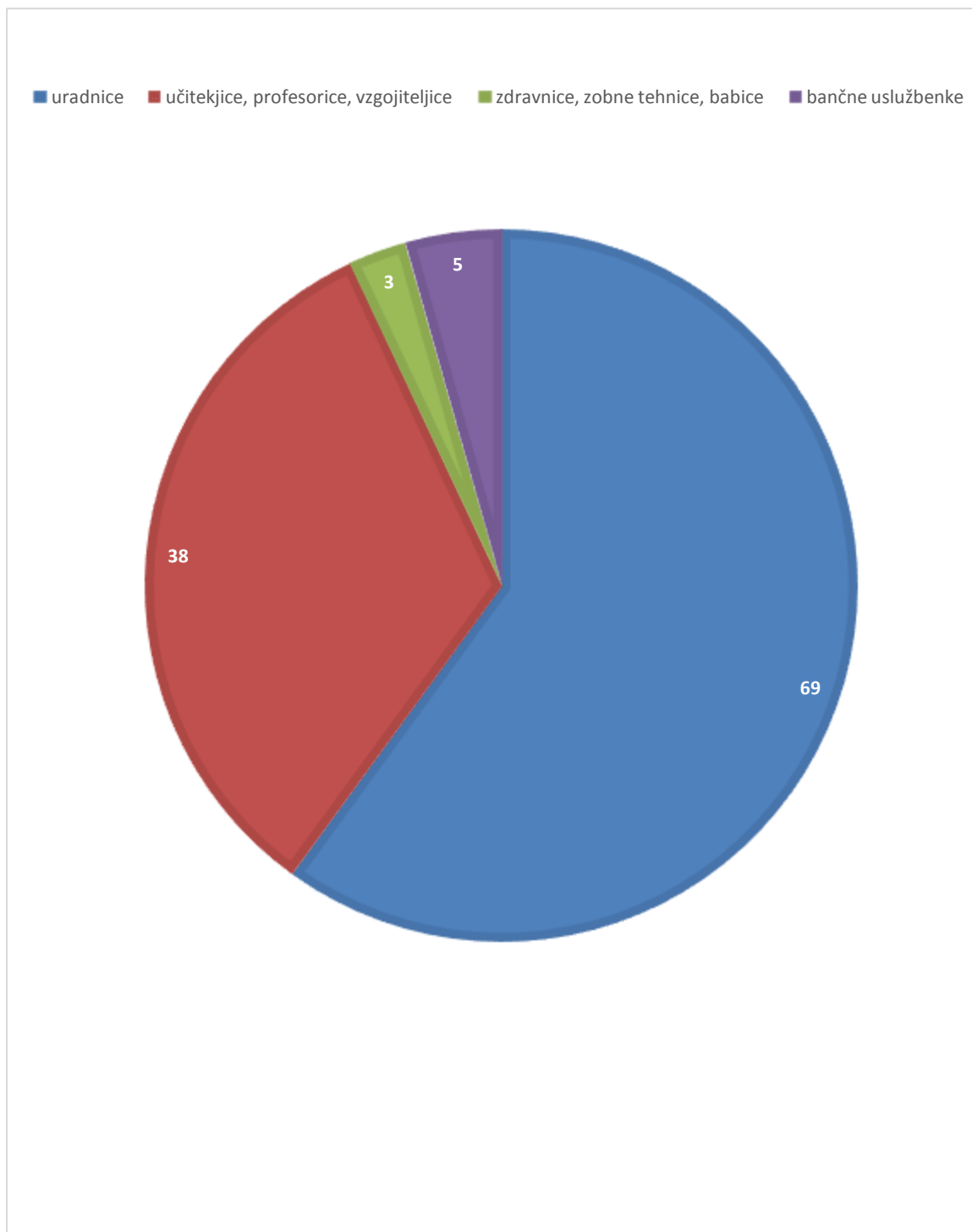
Analizo prikazuje spodnji graf:

3. INTELEKTUALNI POKLICI – ŽENSKE

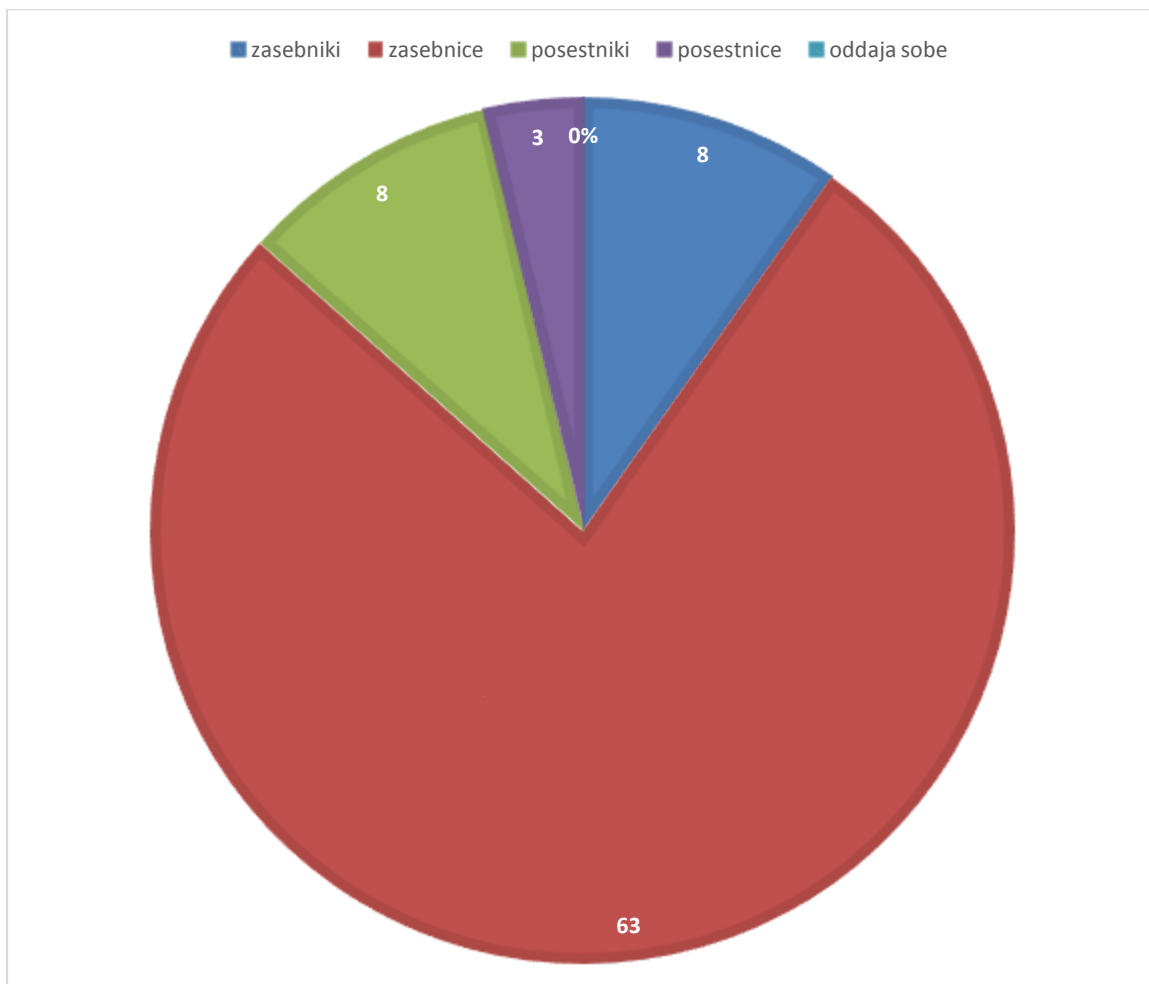
Z intelektualnimi poklici se je ukvarjalo 115 žensk. Med njimi je bilo 34 učiteljic, 2 profesorici in 2 vzgojiteljici. Uradnic je bilo 69. Zdravstvo so zastopale 3 ženske (babica, zdravnica in zobna tehničarka). Bančni uslužbenk je bilo 5.

To ponazarja tudi spodnji graf:

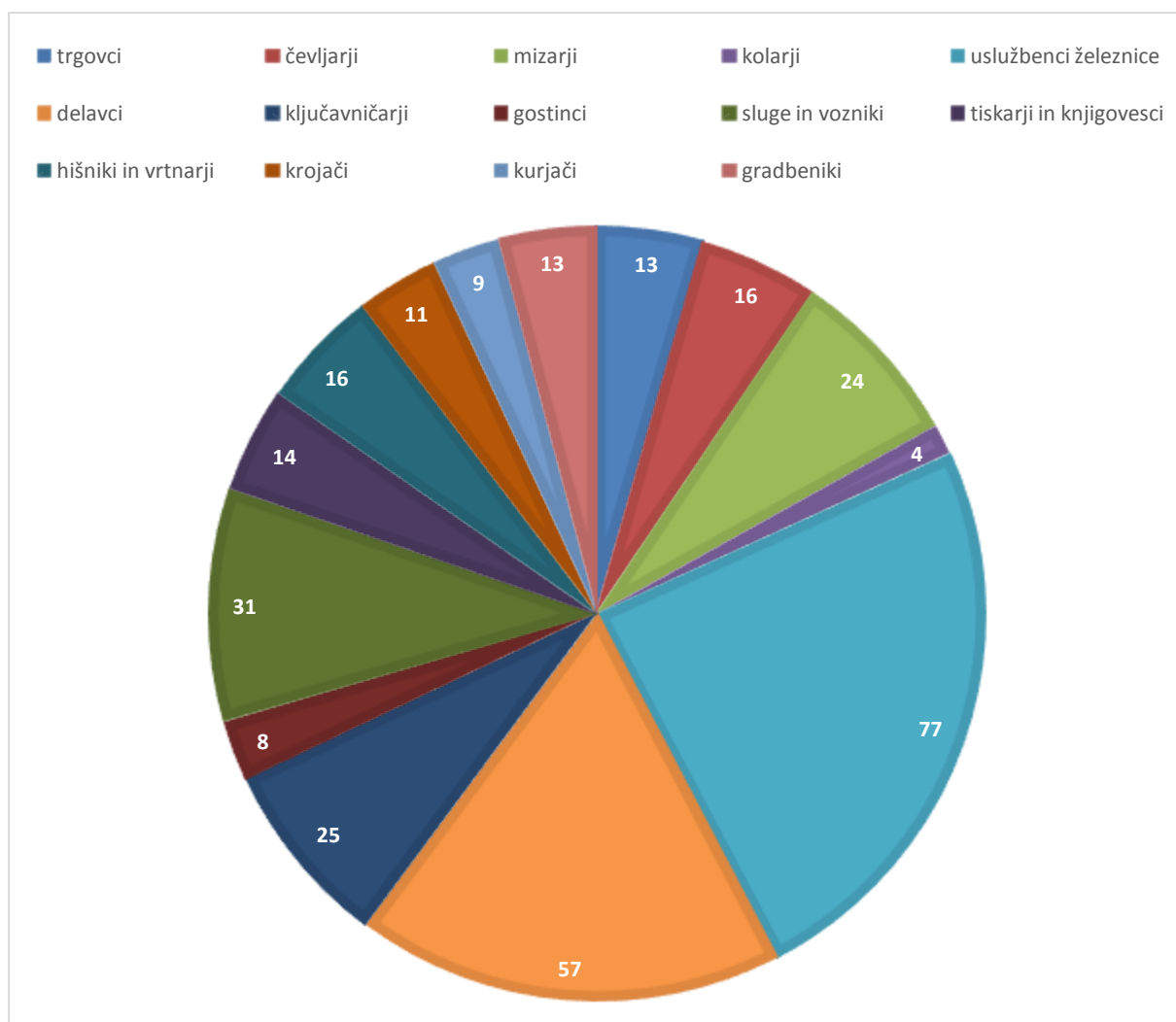
4. ZASEBNIKI, ZASEBNICE, POSESTNIKI IN POSESTNICE

Skupno je bilo ljudi, ki so imeli pod rubriko poklic zapisano zasebnik, zasebnica, posestnik, posestnica ali oddaja sobe, 83. Več je bilo zasebnic (63) kot zasebnikov (8), število posestnikov (8) je bilo večje od števila posestnic (3). Številčno je to prikazano v spodnjem grafu:

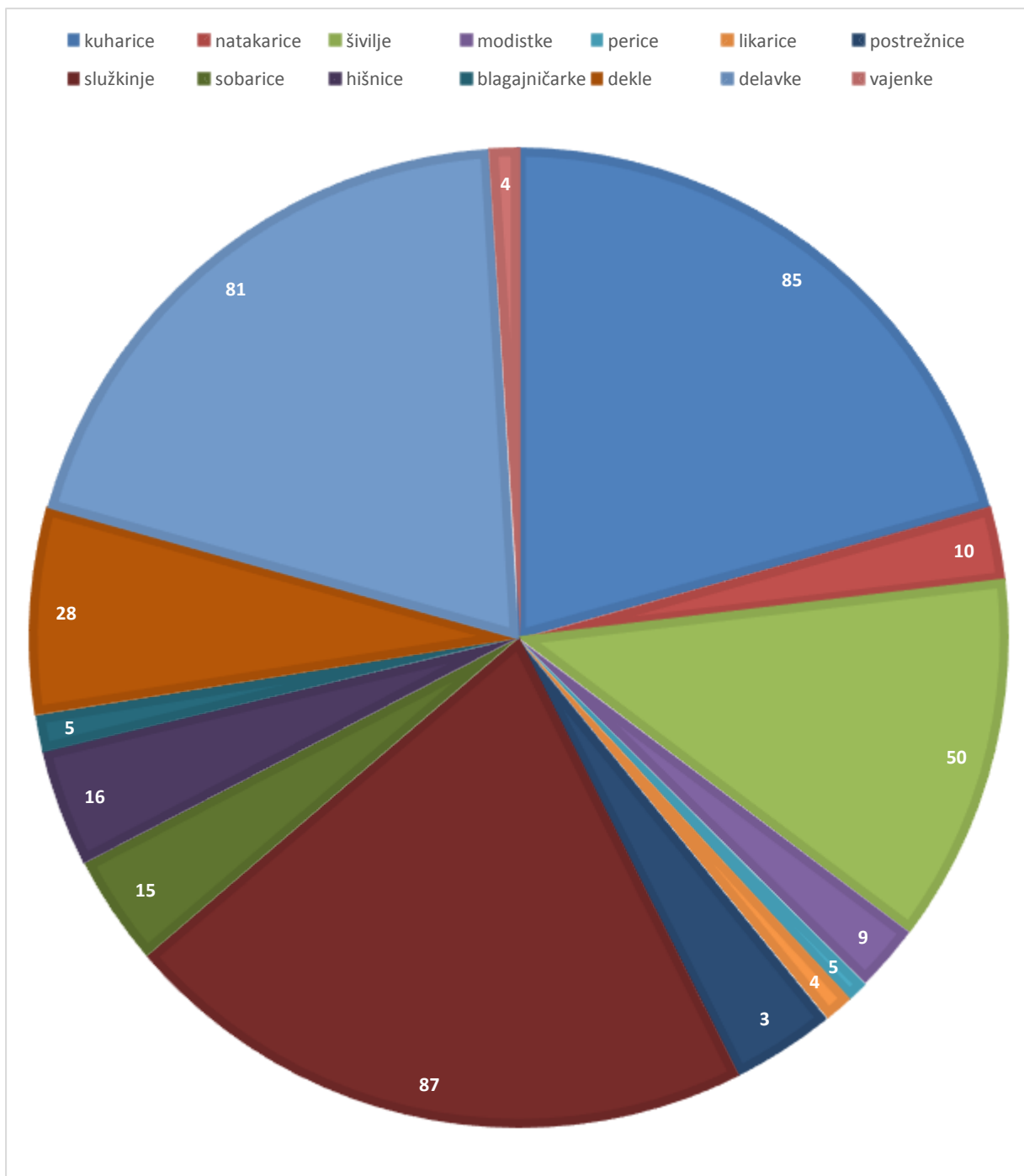
5. MANUALNI POKLICI – MOŠKI

Manualne poklice je opravljalo 335 moških. Moški so se ukvarjali z gostinstvom: gostilničar (2), kavarnar (1), natakar (5). Bili so trgovci (9), blagajniki (2), kramarji (1), zlatarji (1). V skupino manualnih poklicev so spadali tudi brivci (1), čevljarji (16), tisti, ki so se ukvarjali z gradbeništvom in zaključnimi deli: zidarji (3), soboslikarji (4), tesarji (6). Pod rubriko poklici najdemo mizarje (24), kolarje (4), strojnike (5) in mehanike (9), mesarje (3) in peke (6). Ukvarjali so se tudi s tiskarstvom (8) in knjigoveštvom (6). Nekaj je bilo delavcev, ki so delali v skladišču (2), kot vrtnarji (7), hišniki (9), vratarji (3) in nočni čuvaji (4). V manualne poklice sodijo še krojači (11), urarji (3), ključavničarji (25), kovači (3), sedlarji (3), kurjači (9), krznarji (4), sluge (27) in vozniki (4). V vojski so bili zaposleni 4 moški, 6 je bilo paznikov. Kot poštni uslužbenci je delalo 21 moških. Preostalih raznoraznih fizičnih delavcev je bilo 55 (večinoma v tobačni tovarni). Pri železnici je bilo zaposlenih 42 delavcev, 18 sprevodnikov ter 17 strojevodij. Analizo grafično prikazuje spodnji graf:

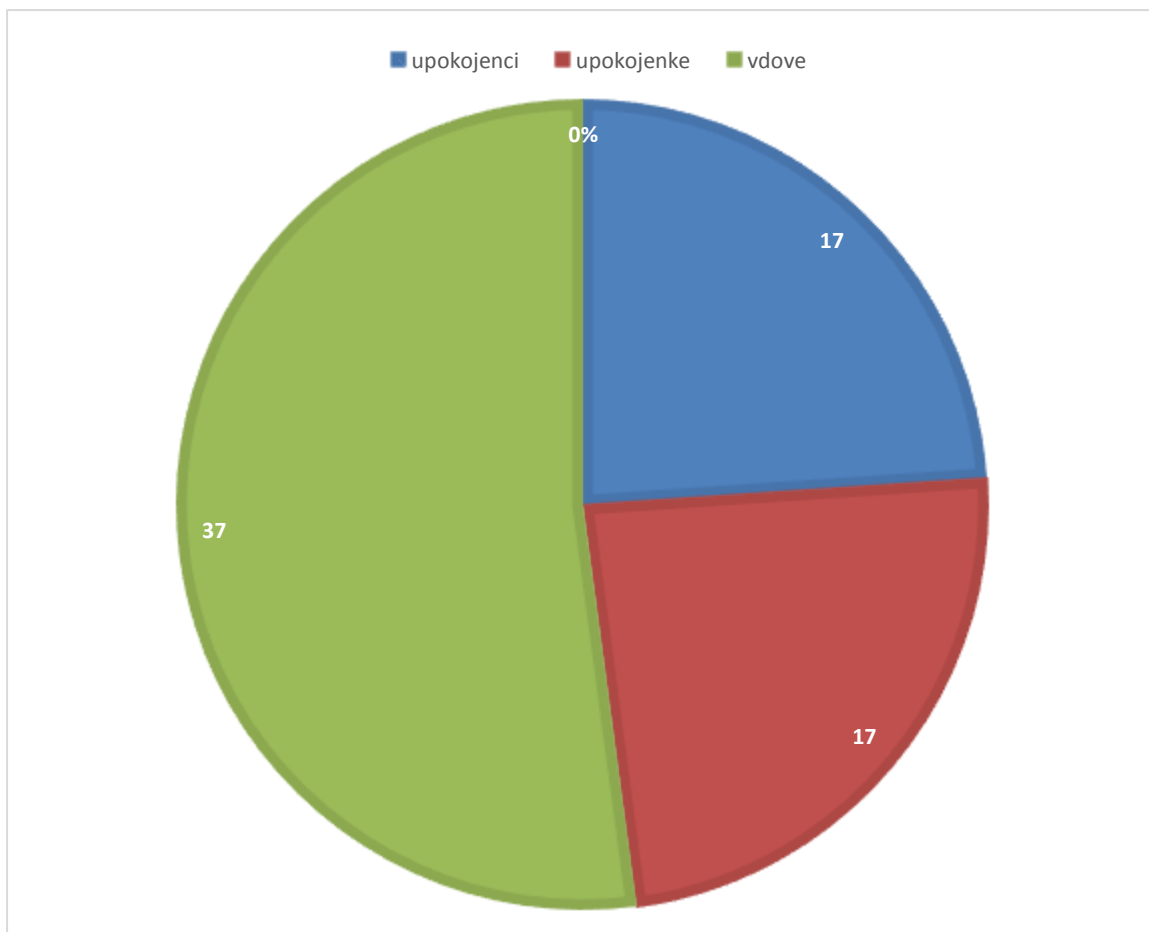
6. MANUALNI POKLICI – ŽENSKE

Manualne poklice je opravljalo 411 žensk. Ženske so se ukvarjale z gostinstvom: kuharice (85), natakarice (10). S tekstilom se je ukvarjalo 66 žensk - šivanje (50), modistke (9), perice (3), likarice (4)... Bilo je nekaj postrežnic (14). Veliko je bilo služkinj (87) in nekaj sobaric (15). Ženske so bile tudi hišnice (16), blagajničarke (5), dekle (28). V popisu se je 81 - krat pojavil zapis delavka. Skoraj vse so delale v tobačni tovarni. Bile so tudi vajenke (4). Število delavk v različnih poklicih je prikazano v spodnjem grafu:

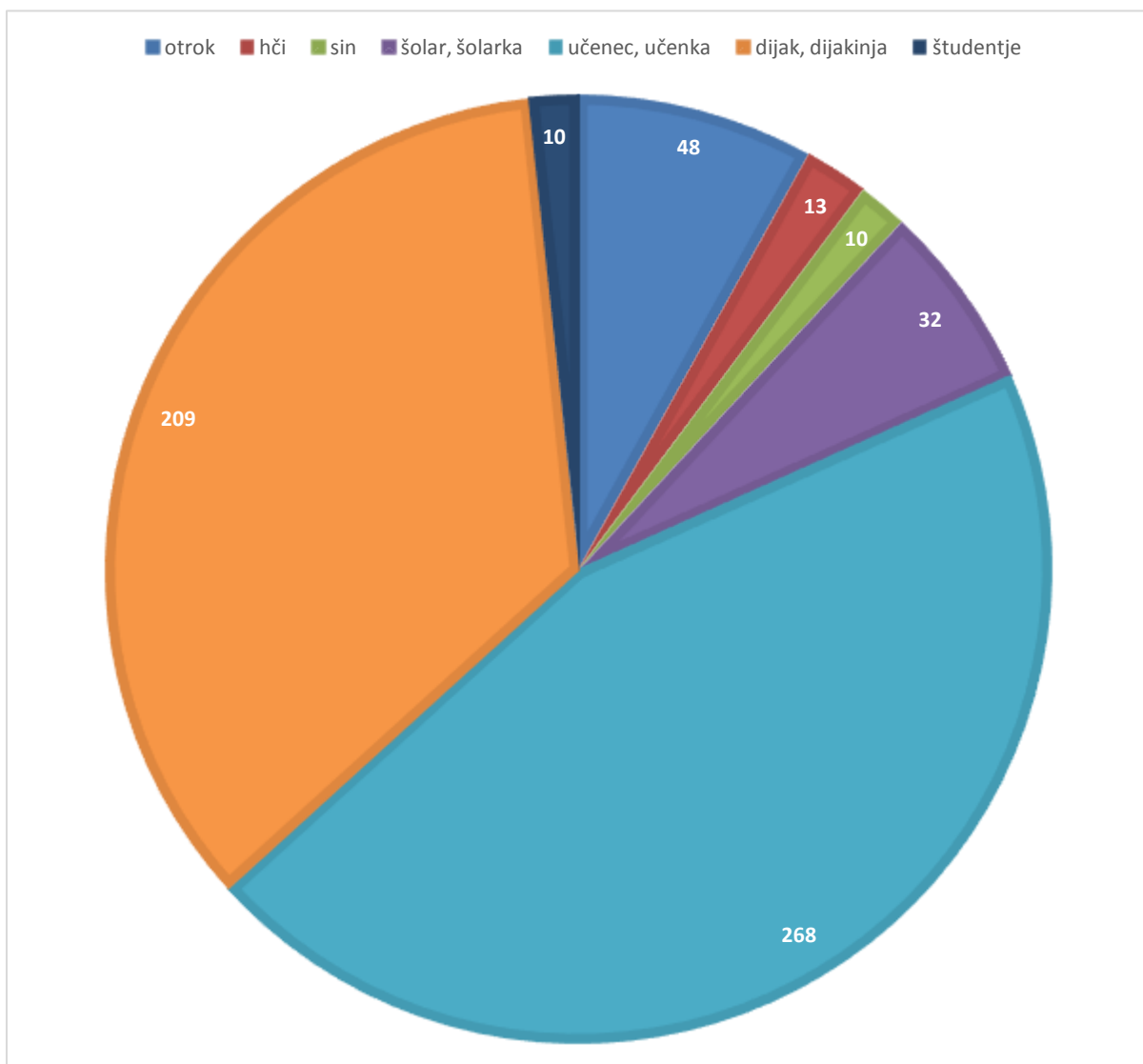
7. UPOKOJENCI

Na podlagi analize popisnih listov izbranih ljubljanskih ulic je razvidno, da je bilo leta 1921 skupno 71 upokojencev. Od tega je 17 moških, 17 žensk in 37 vdov, ki so bile upokojene po svojem pokojnem možu.

8. OTROCI (ŠOLARJI, DIJAKI, ŠTUDENTI)

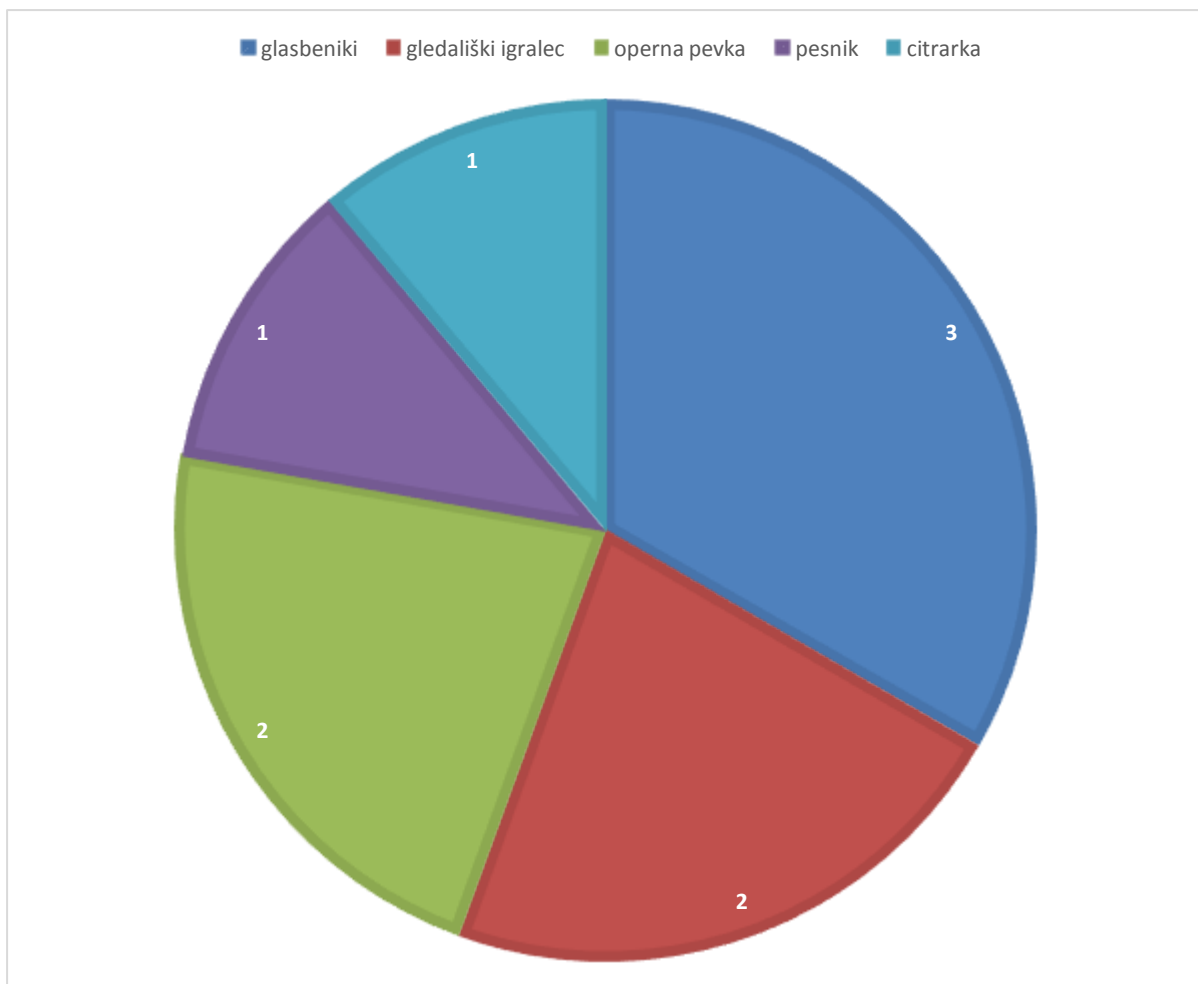
V rubriki poklic je v popisu prebivalstva iz leta 1921 pogosto zapisano: otrok, hči, sin, šolar, učenec, dijak ... Vsega skupaj je takih zapisov 596. Zapisi so se pojavili takole: otrok (48), sin (10), hči (13), šolar (19), šolarica (13), šolarica (6), učenec (96), učenka (172). Skupno število dijakov in dijakinj je 209. Med njimi je skoraj dvakrat več dijakov (134) in le 75 dijakinj. Študentov visoke šole ali akademikov pa je 10.

9. POKLICI, KI SO POVEZANI Z UMETNOSTJO

V obravnavanem delu popisa prebivalstva iz leta 1921 je bilo ugotovljeno, da je zelo malo poklicev, ki so povezani z umetnostjo. Skupno si je z umetnostjo služilo kruh le 9 ljudi. To so bili: 3 glasbeniki; 2 gledališka igralca; 2 operni pevki; 1 pesnik in ženska, ki je igrala na citre.

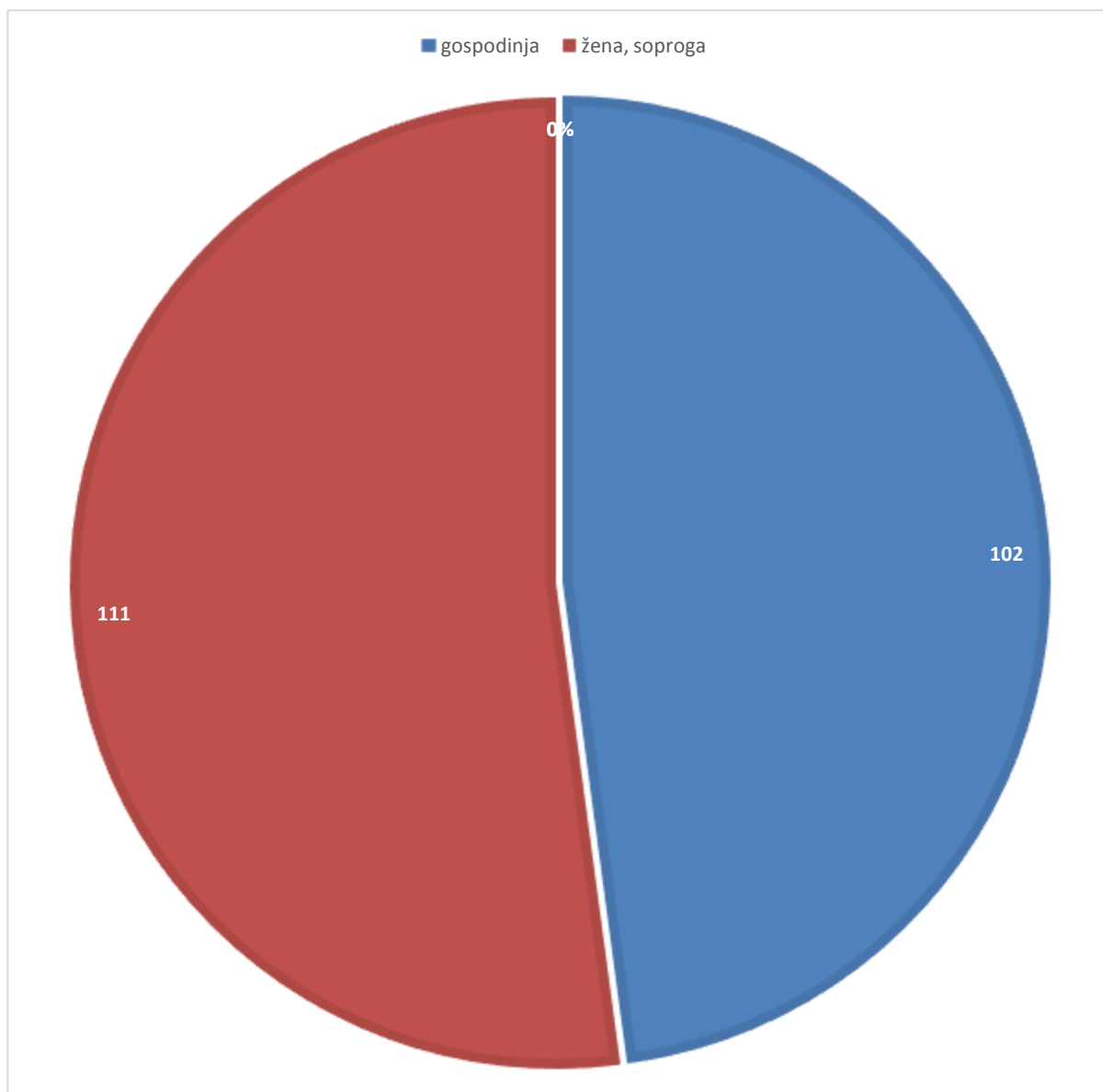

10. ŽENA, GOSPODINJA

Vzdrževanih žensk je 213. Pod rubriko poklic je v popisu prebivalstva soproga in žena skupno navedeno 111-krat, gospodinja pa 102-krat. Pri 23 zapisih je žena navedena skupaj z moževim poklicem.

Ob zapisu žena v rubriki poklici gre verjetno da bi imela žena gospodinjo ali pomočnico. Bolj verjetno je, da gre za takratni duh časa, ko je bila vloga žene nekoliko drugačna kot danes. Žena je bila v tistem času pogosto samoumevno vzdrževana s strani moža. Tako je posledično marsikatera ženska za svoj poklic navedla žena, ki je avtomatsko pomenilo, da je tudi vzdrževana.

11. BREZPOSELNI IN DRUGI ZAPISI

Iz analiziranih popisnih listov je razvidno, da je bilo leta 1921 le 5 oseb brez poklica. En moški je bil nezaposlen, dva sta imela zapisano »nič«, nekdo je imel v rubriki poklic navedeno »nobenega«, nekdo pa da je začasno brez službe, ker je prišel iz bolnišnice.

12. UGOTOVITVE

Na podlagi popisa prebivalstva obravnavanih ulic iz leta 1921, lahko ugotovimo, da je veliko več moških opravljalo manualne poklice kot intelektualne. Veliko je bilo obrtnikov, trgovcev in gostincev, največ pa je bilo fizičnih delavcev, zaposlenih predvsem pri železnici in v tobačni tovarni. Med intelektualnimi poklicih so pri moških prevladovali uradniki.

Podobno je bilo tudi pri ženskah. Največ zaposlenih je upravljalo manualne poklice. Sledijo ženske, ki so vzdrževane (gospodinje, žene). V intelektualnih poklicih tudi pri ženskah najdemo največ uradnic. V manualnih poklicih je največ žensk delalo na področju gostinstva (kuharice, natararice, veliko je bilo tudi delavk v tobačni tovarni ter šivilj in služkinj.

V času popisa je bilo veliko zasebnic (63) in veliko manj zasebnikov (8). Pri posestnikih je bilo ravno obratno – 8 posestnikov in tri posestnice.

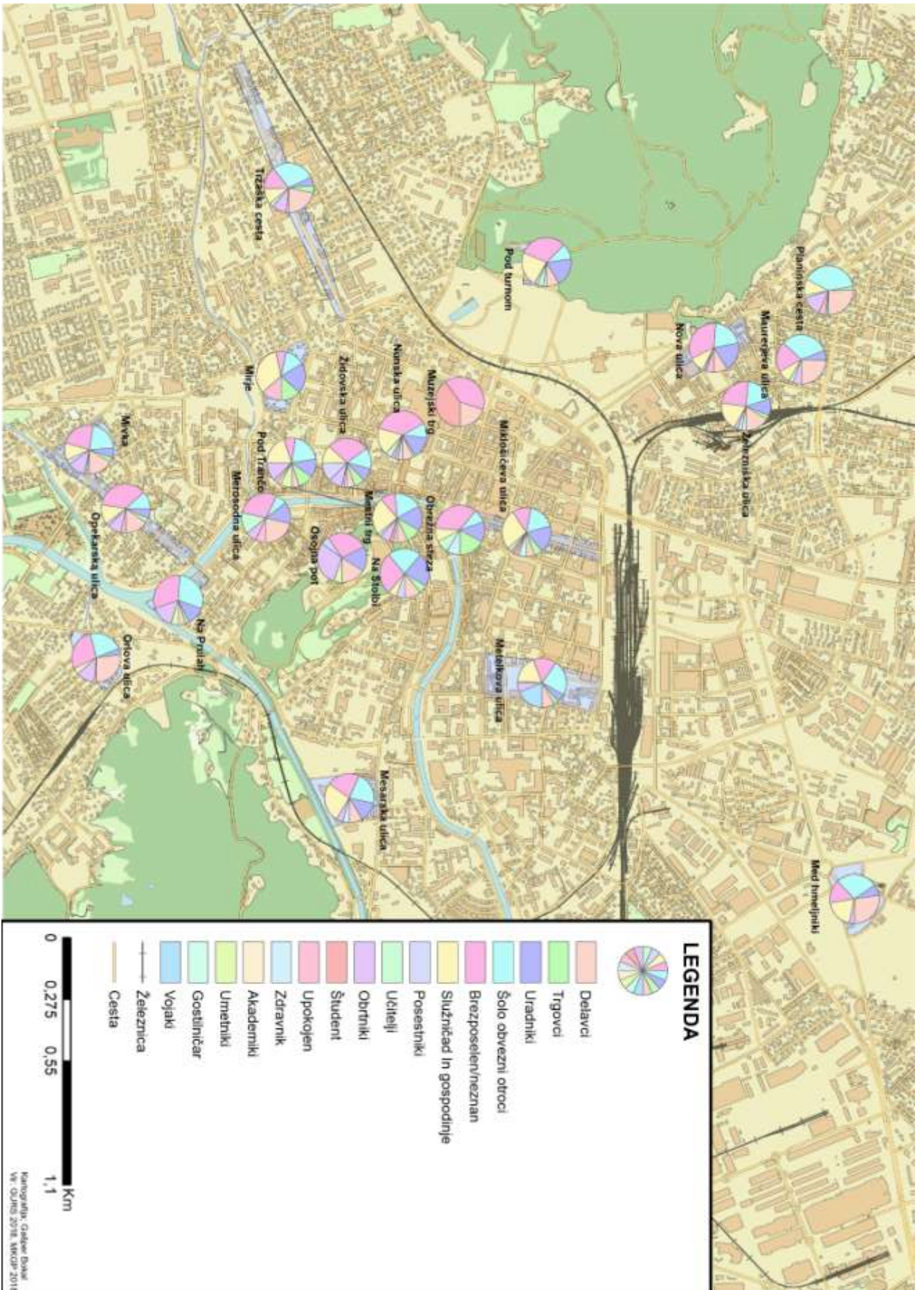
Upokojencev je malo. Prevladajo moški upokojenci, veliko je vdov ter upokojenk po možu.

Poklicev povezanih z umetnostjo je zelo malo, samo devet se jih je z njo ukvarjalo poklicno.

Pričakovano za tisti čas je visoko število šoloobveznih otrok. Največ je dijakov, sledijo učenci oziroma šolarji ter študentje.

Pri zapisu žena ali soproga v rubriki poklic, gre za takrat običajno prakso, da so možje preživljali svoje žene. Ne pomeni torej, da ima ta ženska gospodinjo ali služkinjo. Zapis nakazuje, da gre za vzdrževano žensko. Enako velja tudi pri zapisu gospodinja v rubriki poklic.

V popisanih ulicah je bilo zelo malo brezposelnih ali revežev. Vsega skupaj le 5 brezposelnih in ena mestna uboga.

Univerza v Ljubljani

Filozofska fakulteta

Oddelek za zgodovino

**Analiza popisa prebivalstva glede na leto priselitve v Ljubljano
ter od kdaj prebiva v tem stanovanju**

Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine

Avtor: Urban Orel

Mentor: doc. dr. Bojan Balkovec

Ljubljana, 2018

KAZALO

1 Uvod88

2 Kdaj so se preselili v Ljubljano89

2.1 Analiza priseljevanj v Ljubljano po letih89

2.2 Preostale navedbe v rubriki v Ljubljano se je preselili91

2.3 Razmerje med priseljenimi in rojenimi v Ljubljani92

3 Od kdaj so v stanovanju, kjer so bili popisani93

4 Zaključek97

Kazalo tabel in grafov

Tabela 1 Leto priselitve v Ljubljano	89
Tabela 2 Razmerje med priseljenimi v Lj. in rojenimi v Lj, neznanimi in drugim.....	91
Tabela 3 Razmerje med priseljenimi in rojenimi v Ljubljani	92
Graf 1 Leto priselitve v Ljubljano.....	91
Graf 2 Razmerje med priseljenimi in rojenimi v Ljubljani.....	93
Graf 3 Od kdaj so v tem stanovanju, kjer so bili popisani.....	94
Graf 4 Od kdaj so v tem stanovanju, kjer so bili popisani.....	96

1 Uvod

Opravljena analiza vsebuje podatke, zbrane na podlagi popisa prebivalstva v Ljubljani v letu 1921. V analizo je vključenih 3446 oseb.

V nadaljevanju predstavljam podatke o tem kdaj so se osebe zajete v analizo popisa iz 1921 preselile v Ljubljano ter od kdaj so živele v stanovanju v katerem so jih popisali. Pri obeh rubrikah sem analiziral še koliko oseb se je že rodilo v Ljubljani ali v stanovanju, kjer so bile popisane ter ali je popis zabeležil kakšne izjeme npr. odsotnosti, počitnice... Žal je bilo v postopku analize zaradi površnega izpolnjevanja popisa precej težav, saj je del podatkov praktično neuporaben za podrobnejšo analizo, saj si iz njih, kljub najboljšim namenom in trudu, ni mogoče ustvariti natančnejše slike. Ne moremo na primer objektivno ugotoviti kaj je imela oseba v mislih, ko je podala odgovor »od mladih nog/ od zgodnje mladosti« na popisno vprašanje: »Kdaj ste se preselili v Ljubljano?« Pri nekaterih posameznikih v analiziranih rubrikah pa podatki celo manjkajo.

Preko analize s programom Excel in s pomočjo filtriranja podatkov so se pokazali sledeči rezultati.

2 Kdaj so se preselili v Ljubljano

Pri tej rubriki sem analiziram koliko popisanih posameznikov se je preselilo v Ljubljano, oziroma na kakšen način so dobili domovinsko pravico v Ljubljani, kar postavlja vprašanje kolikšen delež popisanih se je že rodil v Ljubljani.

Analiziral sem tudi koliko ljudi se je preselilo v Ljubljano v posameznem letu. Zaradi boljše preglednosti sem moral podatke združevati v daljše časovne enote. Tako sem leto 1921 vodil posebej, obdobje med 1870 – 1880 sem štel kot desetletje, preostalo pa sem razdelil v devetletne časovne enote.

V toku analize se je izkazalo, da se je zaradi nenatančnega izpolnjevanja popisa velikokrat potrebno zateči k premišljanjem kaj je oseba takrat imela v mislih. Tako se na primer leto 1918 lahko skriva pod zapisom ob prevratu, z nastankom nove države, ob razpadu Avstrije... Druga zgodba so nečitljivi in pomanjkljivi zapisi v katerih najdemo le datum, občasno je še ta nepopoln in prepuščen interpretaciji in ne preostane nam ne nič drugega, kot da ta vpis roma v rubriko z oznako neznan.

Pri nekaterih vpisih pa kljub najboljšim namenom ne moremo ugotoviti, kaj so imeli v mislih. Najbolj v oči bode primer, ki sem ga omenil v uvodu. Kaj storiti v primeru, če oseba na vprašanje: »Kdaj ste se preselili v Ljubljano?« odgovori z vpisom »od mladih nog/od zgodnje mladosti«, vsaka podrobnejša analiza žal odpade saj nikakor ne moremo ugotoviti kaj je to zanje pomenilo. Tudi pri odgovoru »med vojno« lahko le skomignemo z rameni, saj ni jasno kdaj med obdobjem 1914 -1918 se je dotična oseba preselila v Ljubljano. V manjšem številu se pojavljajo tudi druge rubrike s katerim si težko karkoli pomagamo, kaj naj na primer pomenijo vpisi v stilu: »biva v svrbu* študija; z materjo; zaradi bolezni«, pri katerih ni podana nobena oprijemljiva časovna enota. Poraja se vprašanje ali bi te vpise vodil, kot neznane, a sem se odločil, da jih navedem ločeno za boljši pregled.

Kljub omenjenim pomanjkljivostim, podatki razkrijejo marsikaj, na primer kdaj je se v Ljubljano preselilo največ ljudi, koliko posameznikov je bilo rojenih v Ljubljani ter koliko jih je v rubriko navedlo drugačne odgovore od pričakovanj.

2.1. Analiza priseljevanj v Ljubljano po letih

V tej rubriki je bil predmet analize koliko ljudi se je preselilo v Ljubljano v posameznem letu, zaradi boljše preglednosti sem podatke združevati v daljše časovne enote. Tako sem leto 1921

vodil posebej, obdobje med 1870 – 1880 sem štel kot desetletje, preostalo pa sem razdelil v devetletne časovne enote. Tabela 24 Leto priselitve v Ljubljano

Leto priselitve v Ljubljano	Št.	Leto priselitve v Ljubljano	Št.	Leto priselitve v Ljubljano	Št.
1921	340	1904	51	1887	10
1920	219	1903	19	1886	12
1919	233	1902	36	1885	7
1918 ²	135	1901	33	1884	12
1917	33	1900	38	1883	9
1916	27	1899	33	1882	8
1915	92	1898	29	1881	7
1914	55	1897	29	1880	12
1913	49	1896	32	1879	12
1912	41	1895	22	1878	12
1911	31	1894	25	1877	9
1910	36	1893	22	1876	7
1909	57	1892	21	1875	7
1908	47	1891	15	1874	3
1907	46	1890	22	1873	9
1906	41	1889	20	1872	3
1905	59	1888	6	1871	5
				1870 ³	5
Neznano	762	Pred tem	43	Skupno število	3001

Na podlagi podatkov in analiz lahko ugotovimo, da se je od 3446 ali natančneje od 3001 (100%) posameznikov pri katerih je bilo jasno razbrati, da so se preselili v Ljubljano in so bili predmet analiz, največ oseb v Ljubljano preselilo med leti 1911-1920, kar 915 (31%). Med leti 1901-1910 se je v sedanjo prestolnico preselilo 425 posameznikov (14%). Sledi obdobje

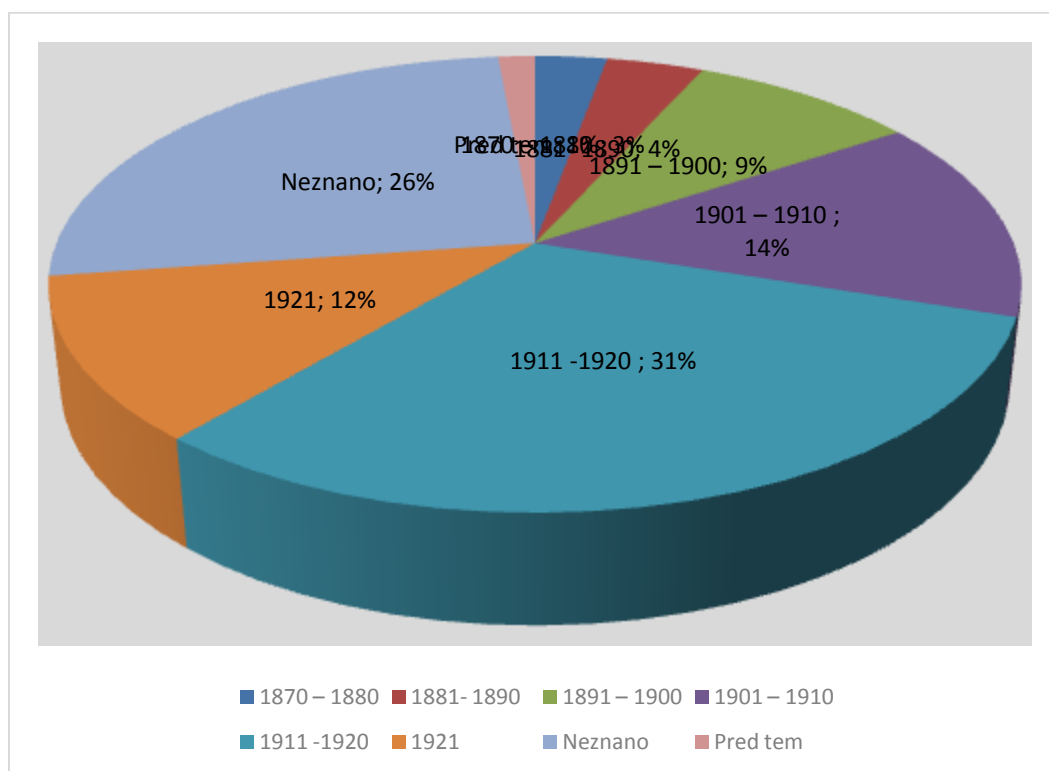
² V nekaj posameznih primerih se v Popisu prebivalstva prebivalcev Ljubljane leta 1921 za leto 1918 uporabljata tudi izraza »po prevratu« ter »po razpadu Avstrije«. Te primere sem pri analizi podatkov razvrstil v rubriko Datum preselitve v Ljubljano 1918.

³ Pri enem popisnem se pojavi zapis 1870, 1902 na Tirolski, 1918 zopet v Ljubljano. Uvrstil sem ga pod 1870 in 1918

med leti 1891-1900 s 266 posamezniki (4%), med leti 1881-1890 se je v mesto priselilo 113 posameznikov (1%), med letih 1870-1880 pa 84. Pred tem se v Ljubljano preselilo 43 v tem delu popisa zajetih oseb. Med posamezniki leti pa absolutno vodi leto 1921, ki sem ga prav zato analiziral posebej. V letu 1921 se je namreč v glavno mesto priselilo 340 posameznikov (12%), kar je za primerjavo le malenkost manj, kot se jih v analizirani skupini v Ljubljano preselilo v obdobju prve svetovne vojne (1914-1918) in sicer 345 oseb.

Število posameznikov, pri katerih so bili podatki neuporabni, nečitljivi ali pa jih preprosto ni bilo, je presenetljivo visoko, saj sem naštel kar 762 posameznikov ali 26% vseh.

Graf 42 Leto priselitve v Ljubljano

4.2. 2.2. Preostale navedbe v rubriki »v Ljubljano se je preselil«

V tej rubriki sem analiziral vpise v rubriko pri katerih je bilo jasno razvidno, da so se v Ljubljani bodisi rodili, bodisi so navedli podatke, pri katerih je odpadla možnost interpretacije, kdaj so se priselili v Ljubljano.

Tabela 25 Razmerje med priseljenimi v Lj. in rojenimi v Lj, neznanimi in drugim

V Ljubljano se je preselil preostale navedbe	Število
Rojen v Ljubljani/od vedno/zmeraj	426

Od zgodnje mladosti/od mladih nog/ že dolga leta	9
Med vojno	3
Odstoten/ živi začasno drugje	2
Drugo ⁴	5
Skupaj	445

Podatki ponujajo nekaj zanimivih ugotovitev. Od skupnega števila 445, kolikor jih je padlo v to rubriko, jih je bilo v Ljubljani rojenih 426 oseb ali 96%, 9 (2%) jih je navedlo, da v Ljubljani živijo »od zgodnje mladosti/od mladih nog/ že dolga leta«, navedba »med vojno« se pojavi pri 3 (1%) ljudeh, pri 2 posameznikih je bilo mogoče najti navedbo da sta trenutno odsotna, oziroma trenutno živita drugje, pri 5 (1%) pa je mogoče najti druge vzroke.

4.3. 2.3. Razmerje med priseljenimi in rojenimi v Ljubljani

Tabela 26 Razmerje med priseljenimi in rojenimi v Ljubljani

Razmerje med priseljenimi v Lj. in rojenimi v Lj, neznanimi in drugim	Število
Priseljeni v Ljubljano ⁵	2242
Rojeni v Ljubljani	426
Neznano	762
Drugo ⁶	16
Skupaj	3446

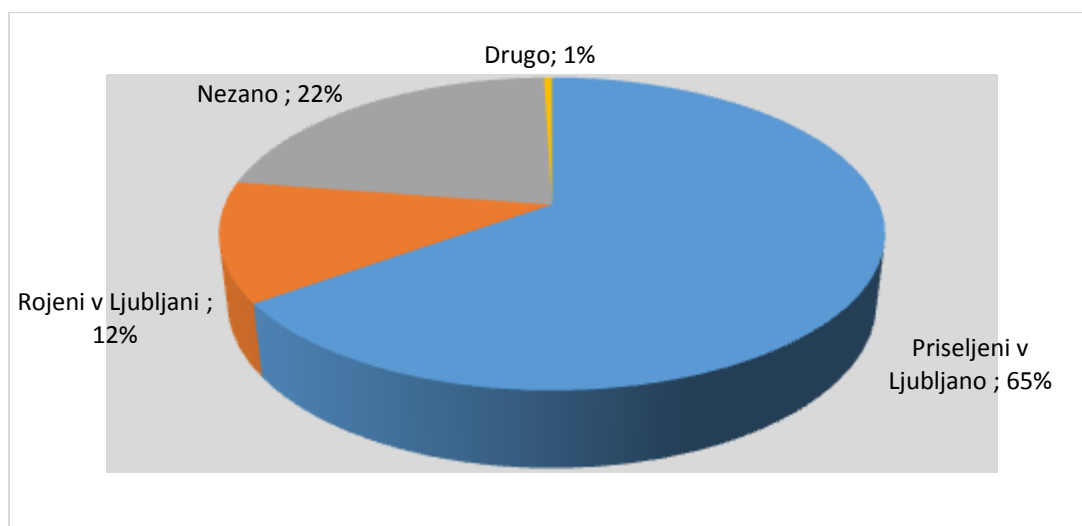
Če med 3446 popisanimi osebami naredimo analizo razmerja med priseljenim in rojenimi v Ljubljani ter rubrikama neznano in drugi lahko povlečemo naslednje zaključke. Največ oseb kar 2242 ali 65% se je priselilo v Ljubljano, 426 ali 12% pa se je v glavnem mestu rodilo, pri 762 oziroma pri 22% osebah ni podatkov, da bi lahko sklepali ali so se v mesto priselili ali se v njem rodili. Druge vzroke za bivanje v Ljubljani je navedlo 16 oseb ali 1% vseh popisanih.

⁴ V to rubriko spadajo navedbe kot npr: biva v svrbu* študija; z materjo; bila je l. 1914 nekaj časa ne in sedaj zopet.; zaradi bolezni.

⁵ Upošteva število priseljenih in rubriko posameznikov, ki so navedli, da so se v Ljubljano priselili med vojno.

⁶ Rubrika upošteva naslednje rubrike iz tabele Kdaj se je preselili v Ljubljano: Od zgodnje mladosti/od mladih nog/ že dolga leta, odstoten/ živi začasno drugje, drugo.

Graf 43 Razmerje med priseljenimi in rojenimi v Ljubljani

3 Od kdaj so v stanovanju, kjer so bili popisani

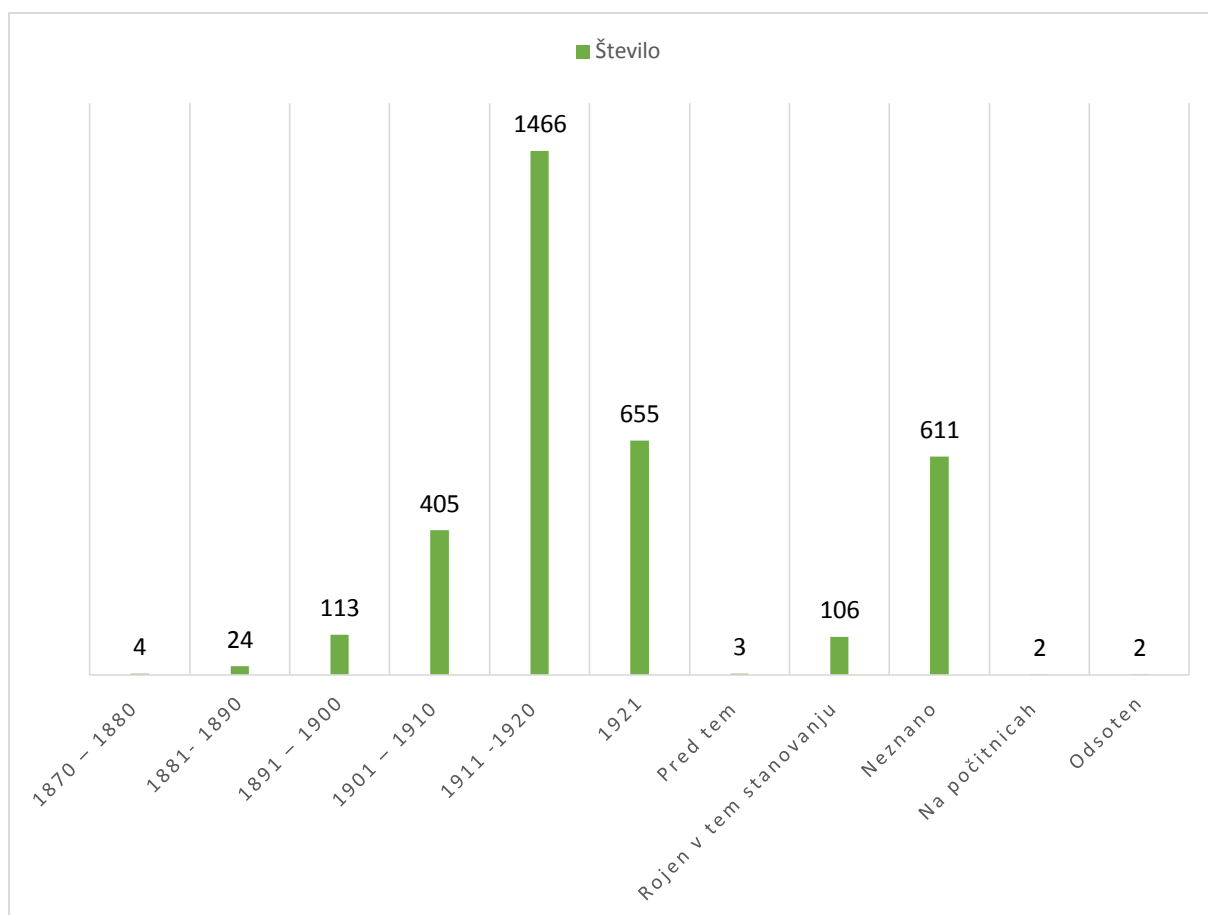
Pri tej rubriki sem analiziral koliko časa so posamezniki v stanovanjih kjer so bili popisani. Vseh popisanih je 3446, podatki so podani za 2837 posameznikov, pri preostalih pa so bili nepopolni in se iz njih ni dalo ničesar sklepati. Podatke sem zaradi boljše preglednosti združevati v daljše časovne enote. Uporabil sem enako metodo, kot pri analizi »kdaj so se preselili v Ljubljano«, leto 1921 sem vodil posebej, obdobje med 1870–1880 sem štel kot desetletje, preostalo pa sem razdelil v devetletne časovne enote. Iz podatkov lahko razberemo, da se je največ posameznikov v stanovanje, kjer so bili popisani, preselilo med leti 1911-1920, kar 1466 (43%). Sledi leto 1921, v tem letu se je v stanovanje, kjer so oddali svoje podatke preselilo 655 posameznikov (19%), največ v posameznem letu. Med letoma 1901-1910 se je v stanovanje, kjer so bili leta 1921 popisani preselilo 405 posameznikov (12%). Sledi obdobje med leti 1891 -1900 s 113 posamezniki (4%), med leti 1881-1890 se je v stanovanje, kjer so bili popisani, priselilo 24 posameznikov (1%), med leti 1870-1880 pa 4. Pred tem pa so se v stanovanje, kjer so bili popisani preselile tri osebe.

Tabela 4 Od kdaj je v tem stanovanju

Od kdaj je v tem stanovanju	Št.	Od kdaj je v tem stanovanju	Št.	Od kdaj je v tem stanovanju	Št.
Od leta 1921	655	Od leta 1904	39	Od leta 1887	1
Od leta 1920	335	Od leta 1903	30	Od leta 1886	5
Od leta 1919	318	Od leta 1902	26	Od leta 1885	1
Od leta 1918	145	Od leta 1901	23	Od leta 1884	5
Od leta 1917	53	Od leta 1900	21	Od leta 1883	/
Od leta 1916	98	Od leta 1899	13	Od leta 1882	/
Od leta 1915	117	Od leta 1898	13	Od leta 1881	/
Od leta 1914	159	Od leta 1897	5	Od leta 1880	1
Od leta 1913	75	Od leta 1896	19	Od leta 1879	1
Od leta 1912	94	Od leta 1895	15	Od leta 1878	/
Od leta 1911	72	Od leta 1894	7	Od leta 1877	/
Od leta 1910	49	Od leta 1893	3	Od leta 1876	/
Od leta 1909	91	Od leta 1892	5	Od leta 1875	/
Od leta 1908	77	Od leta 1891	12	Od leta 1874	/
Od leta 1907	33	Od leta 1890	7	Od leta 1873	1
Od leta 1906 ⁷	55	Od leta 1889	2	Od leta 1872	1
Od leta 1905	37	Od leta 1888	3	Od leta 1871	/
Pred tem	33	Rojen v tem stanovanju	106	Od leta 1870	/
Neznano	611	Na počitnicah	2	Odsoten	2
Skupno	3446				

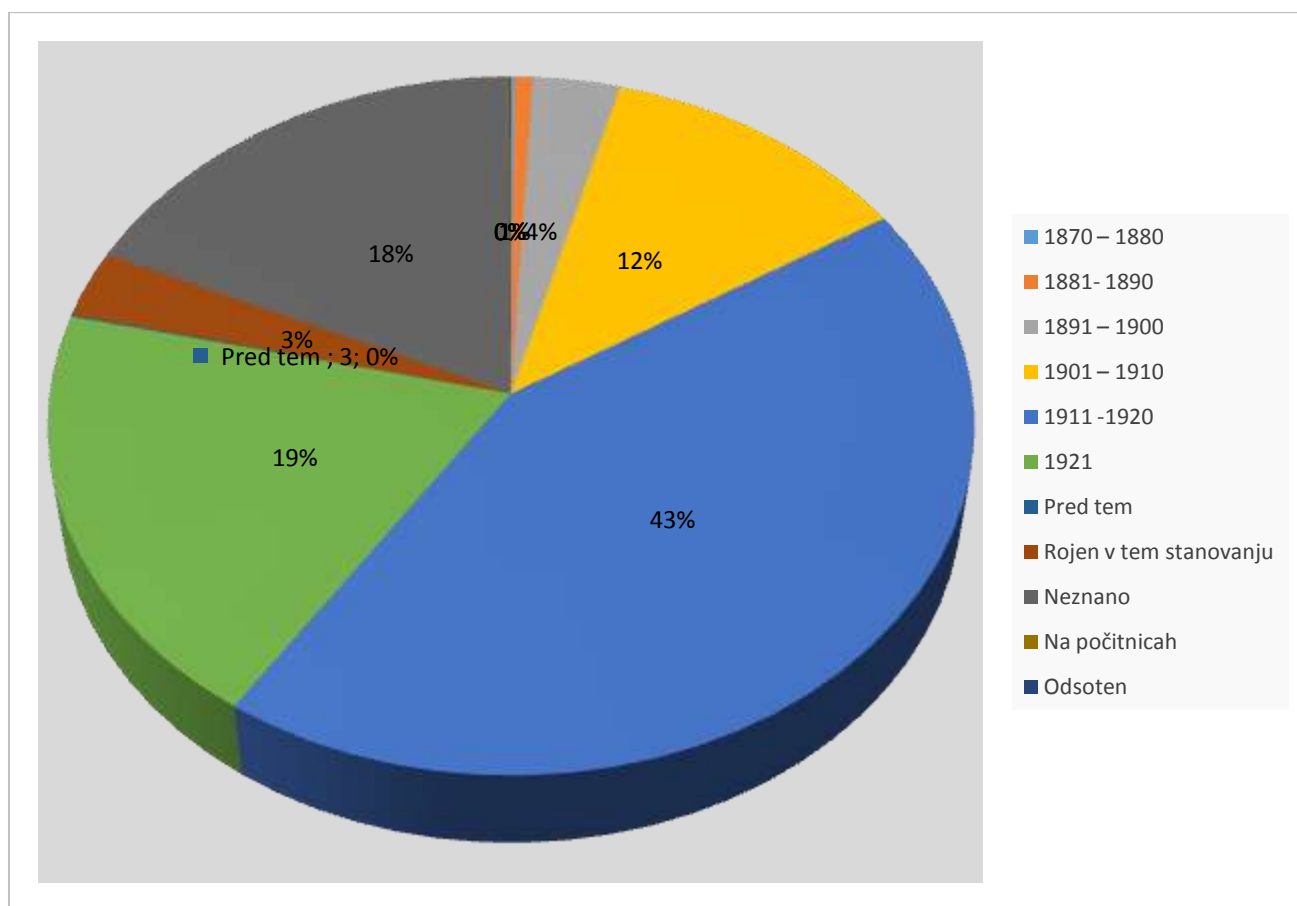
Graf 44 Od kdaj so v tem stanovanju, kjer so bili popisani

⁷ Pri petih popisanih je pri rubriki Od kdaj je v tem stanovanju zabeleženo: Od 7/5 1906 do 8/2 1912 in od 8/5 1919. Uvrstil sem jih pod 1906 in 1919.

Nezanemarljivo je tudi število posameznikov, ki so se rodili v stanovanju, kjer so bili popisani in sicer 106 (3%). Zanimivi so tudi preostali zapisi, ki jih najdemo v tej rubriki, tako izvemo, da sta bili dve osebi popisani v stanovanju medtem, ko sta tam preživljali počitnice, 2 osebi sta bili v času popisa odsotni. Pri 611 popisanih (18%) pa so bili bodisi podatki neuporabni, nečitljivi ali pa jih preprosto ni bilo.

Graf 45 Od kdaj so v tem stanovanju, kjer so bili popisani

4 Zaključek

Na koncu te analize lahko sklenem, da je se je večina popisanih oziroma 65% v Ljubljano preselila povečini po letu 1900, medtem ko se je v Ljubljani rodilo 12% popisanih. Prav tako lahko ugotovimo, da je v obeh rubrikah tako pri datumu preselitve v Ljubljano ter od kdaj prebiva v stanovanji, obdobje največje mobilnosti med leti 1911-1920, najbolj mobilno posamezno leto pa 1921.

Poudariti je potrebno, da je vzorec 3446 premajhen, da bi iz njega povlekli kakšne konkretne zaključke za priseljevanje tako v mesto, kot med stanovanji, ki bi veljali za celotno območje Ljubljane. V prihodnje bi bilo ulice smotrno povezati v soseske, kar bi omogočilo boljšo analizo trenda priseljevanja in morda tudi pokazalo kje je stanovalo največ ljudi, ki so se rodili v Ljubljani. Pri tem bi morali tudi upoštevati ali so te ulice del novih sosesk ali pa sestavljajo starejše dele mesta. Vsekakor pa velja izpostaviti slabo izpolnjevanje popisov, kot eno izmed največjih ovir pri opravljanju te naloge.

Univerza v Ljubljani

Filozofska fakulteta

Oddelek za zgodovino

**Analiza popisa prebivalstva Ljubljane na izbranih ulicah leta
1921 glede na hrano**

Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine

Avtor: Ivan Smiljanić

Mentor: doc. dr. Bojan Balkovec

Kranj, 2018

Kazalo

1 Uvod.....	100
2 Rubrika »ima hrano«.....	101
3 Rubrika »ima hrano« po ulicah	101
4 Rubrika »ima hrano« glede na spol.....	105
5 Rubrika »ima hrano« glede na položaj hišnih stanovalcev in spol	106
6 Rubrika »ima hrano« glede na zakonski stan.....	108
7 Rubrika »ima hrano« glede na prisotnost.....	110
8 Druge posebnosti rubrike »ima hrano«	110
9 Zaključek.....	112

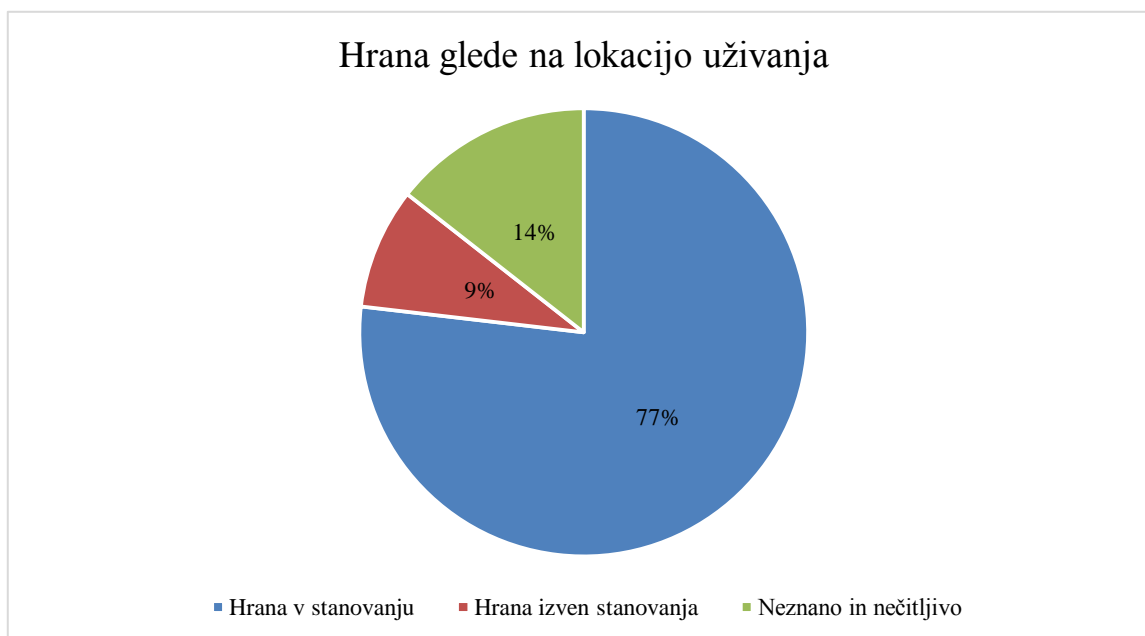
1 Uvod

V nalogi je analizirana rubrika »ima hrano« iz dela popisa prebivalcev Ljubljane iz leta 1921, ki obsega 25 mestnih ulic, cest in trgov. Namen rubrike »ima hrano« je bil, da popisovalci ugotovijo, ali anketiranci hrano uživajo doma ali izven doma, zato sta edina možna odgovora v tej rubriki »v stanovanju« in »izven stanovanja«. Ob tem binarnem modelu je treba upoštevati še pomanjkljivost ali nejasnost podatkov v tej rubriki, kar se v popisnih polah pojavlja razmeroma pogosto in ga je zato potrebno upoštevati pri skupnem rezultatu.

Med popisom so bili zbrani podatki za 3446 oseb. V nadaljevanju naloge so predstavljeni statistični rezultati analize rubrike »ima hrano« iz tega popisa in rezultati primerjave omenjene rubrike z nekaterimi drugimi rubrikami iz popisnih pol, za katere sem menil, da bi lahko med njimi obstajala določena korelacija. To so zlasti spol, položaj hišnih stanovalcev (ali so stanovalci družinski člani ali tam bivajo iz drugih razlogov), zakonski stan in oblika prisotnosti.

2 Rubrika »ima hrano«

Od 3446 oseb, obravnavanih v popisu, je velika večina odgovorila, da ima hrano v stanovanju. Tako se je v popisnih polah izrazilo 2648 anketirancev, kar odgovarja deležu 76,8% obravnavanih oseb. Da ima hrano izven stanovanja, je v polah odgovorila 301 oseba ali 8,7%, kar takoj pokaže na precej skromno zastopanost tega pojava med ljubljanskim prebivalstvom tega časa. Žal je za 497 oseb oziroma 14,5% podatek o hrani neznan, bodisi zato, ker so rubriko pustili prazno, bodisi zato, ker iz njihovih zapisov ni jasno, katero od

Graf 2: Hrana glede na lokacijo uživanja

obeh opcij so izbrali.

3 Rubrika »ima hrano« po ulicah

Če si ogledamo razdelitev kraja uživanja hrane po ulicah, lahko ugotovimo, da delež oseb s hrano v stanovanju na vseh ulicah presega delež tistih s hrano izven stanovanja (in tudi neznane primere). Najvišji delež hrane izven stanovanja je imela ulica Pod turnom, kjer je znašal 41% (neznani delež podatkov ni vključen v procentualne vrednosti). Zanimivi so primeri Merosodne ulice, Mesarske ulice, Mesarske ceste, Muzejskega trga in ulice Na Stolbi, na katerih ni dokumentiran niti en primer hrane izven stanovanja. Opazno je tudi razmerje med obema skupinama na Maurerjevi ulici, kjer so ob 116 prebivalcih, ki so hrano imeli v stanovanju, zabeleženi le štirje, ki so jo imeli izven stanovanja, kar predstavlja dobre tri odstotke uličnega prebivalstva. Ulice, ceste in trgi, ki so imeli nad 200 prebivalcev, so bili Mestni trg (kjer delež ljudi s hrano izven stanovanja znaša 14,7%), Miklošičeva cesta (21%),

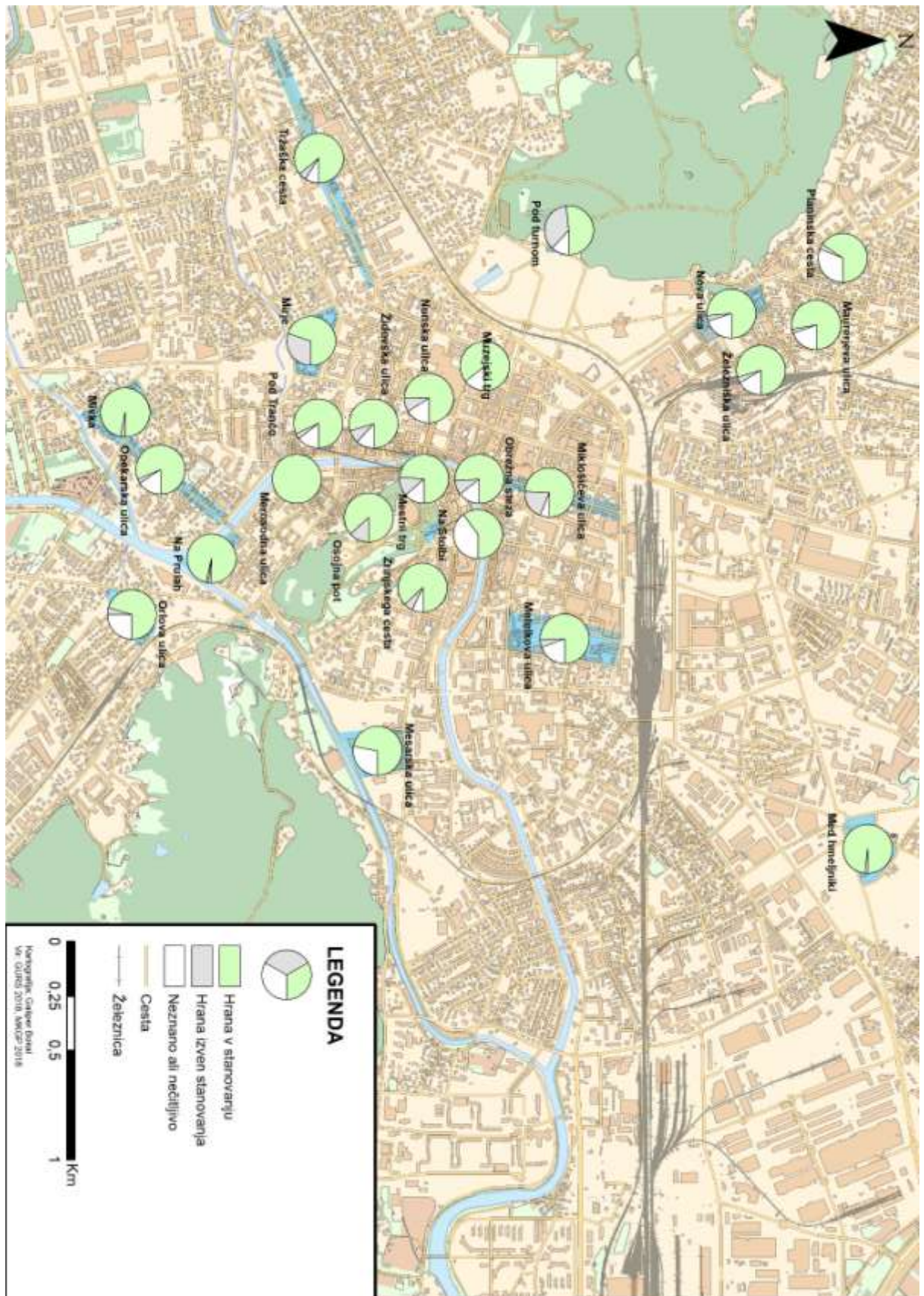
Tržaška cesta (5,3%), Opekarska cesta (3,6%), Metelkova ulica (6%) in Planinska cesta (5,3%), vendar je za zadnjo ulico podatek le približen, saj je za skoraj 31% vseh njenih prebivalcev neznano, kje so uživali hrano. Najbolj zanesljivi so podatki za štiri ulice, na katerih ni neznanih primerov. Procentualni delež tu zelo varira: na Merosodni ulici so vsi prebivalci, kot že omenjeno, imeli hrano v stanovanju, na Mirju jih je izven stanovanja imelo hrano 30%, v Mivki slabe 3%, na Osojni poti pa 13%.

Na naslednjih straneh so podatki, razporejeni po ulicah, predstavljeni v tabeli in z dvema zemljevidoma, ki sta delo Gašperja Bokala. Na prvem zemljevidu so s krožnimi diagrami predstavljeni deleži vseh treh zastopanih skupin, z zemljevida pa je razvidno, da so imeli prebivalci Ljubljane hrano na vseh ulicah večinoma imeli priskrbljeno v stanovanju. Na drugem zemljevidu so označena področja takratnih ljubljanskih ulic, ki jih je pokrival popis, ki so glede na procentualni delež bivališč s hrano v stanovanju označena z barvno lestvico. Tu lahko opazimo ulice, na katerih je delež prebivalcev s hrano v stanovanju manjši od povprečja; to so bile predvsem Miklošičeva ulica, Mirje ter, kot že omenjeno, Pod turnom.

	Hrana v stanovanju	Hrana izven stanovanja	Neznano ali nečitljivo
Maurerjeva ulica	116	4	29
Med hmeljniki	59	0	1
Merosodna ulica	13	0	0
Mesarska cesta	18	0	7
Mestni trg	421	73	77
Metelkova ulica	216	14	55
Miklošičeva cesta	327	87	27
Mirje	14	6	0
Mivka	66	2	0
Muzejski trg	6	0	1
Na Prulah	58	1	1
Na Stolbi	12	0	8
Nova ulica	65	3	17
Nunska ulica	111	14	24
Obrežna steza	32	4	6
Opekarska cesta	269	10	52

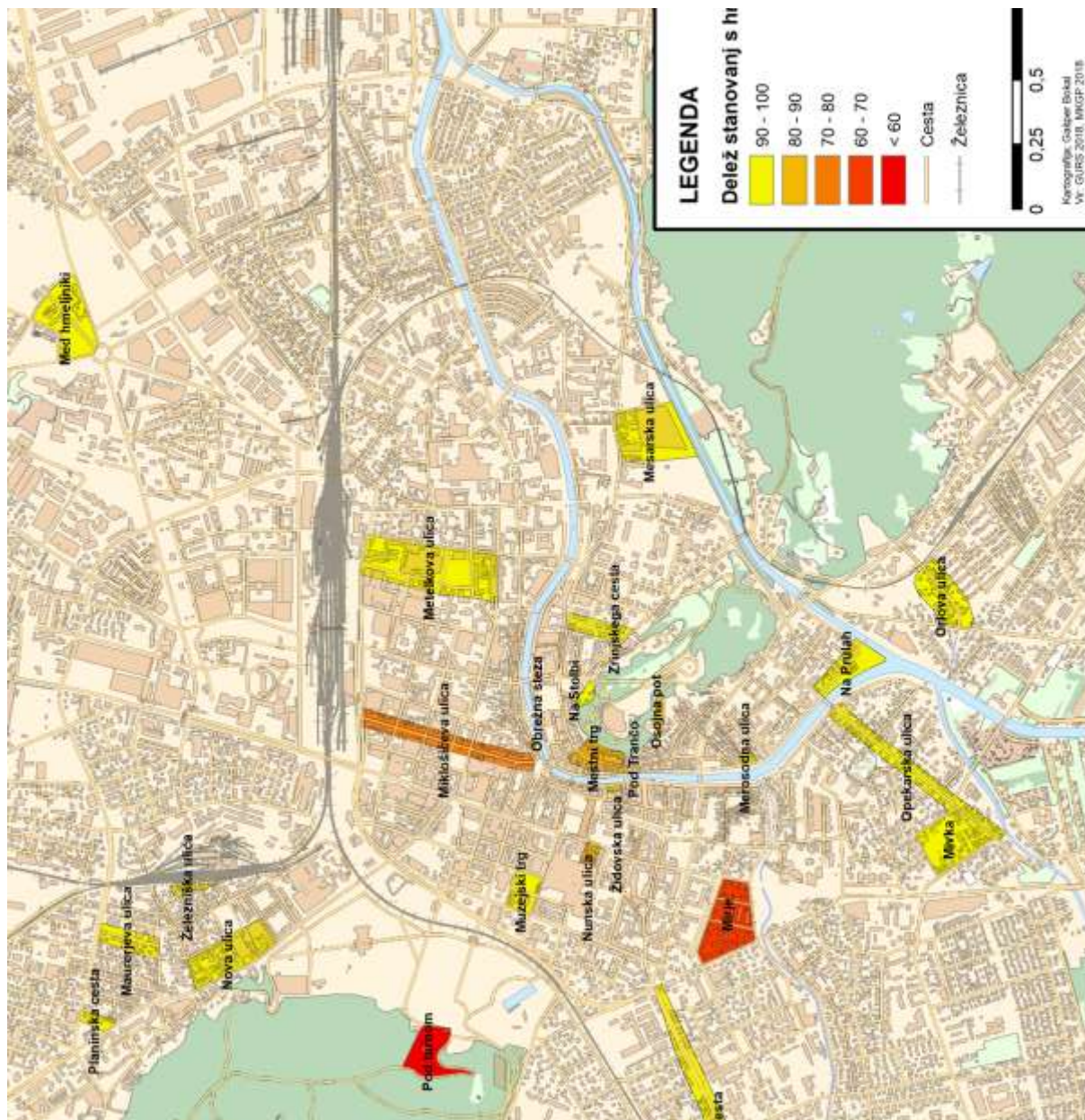
Orlova ulica	57	4	20
Osojna pot	39	6	0
Planinska cesta	214	12	101
Pod Trančo	45	2	8
Pod turnom	43	30	10
Tržaška cesta	281	16	30
Železniška ulica	39	2	8
Židovska ulica	55	6	8
Zrinskega cesta	73	5	6

Tabela 1: Hrana po ljubljanskih ulicah

Zemljevid 1: Razporeditev deležev hrane po ljubljanskih ulicah

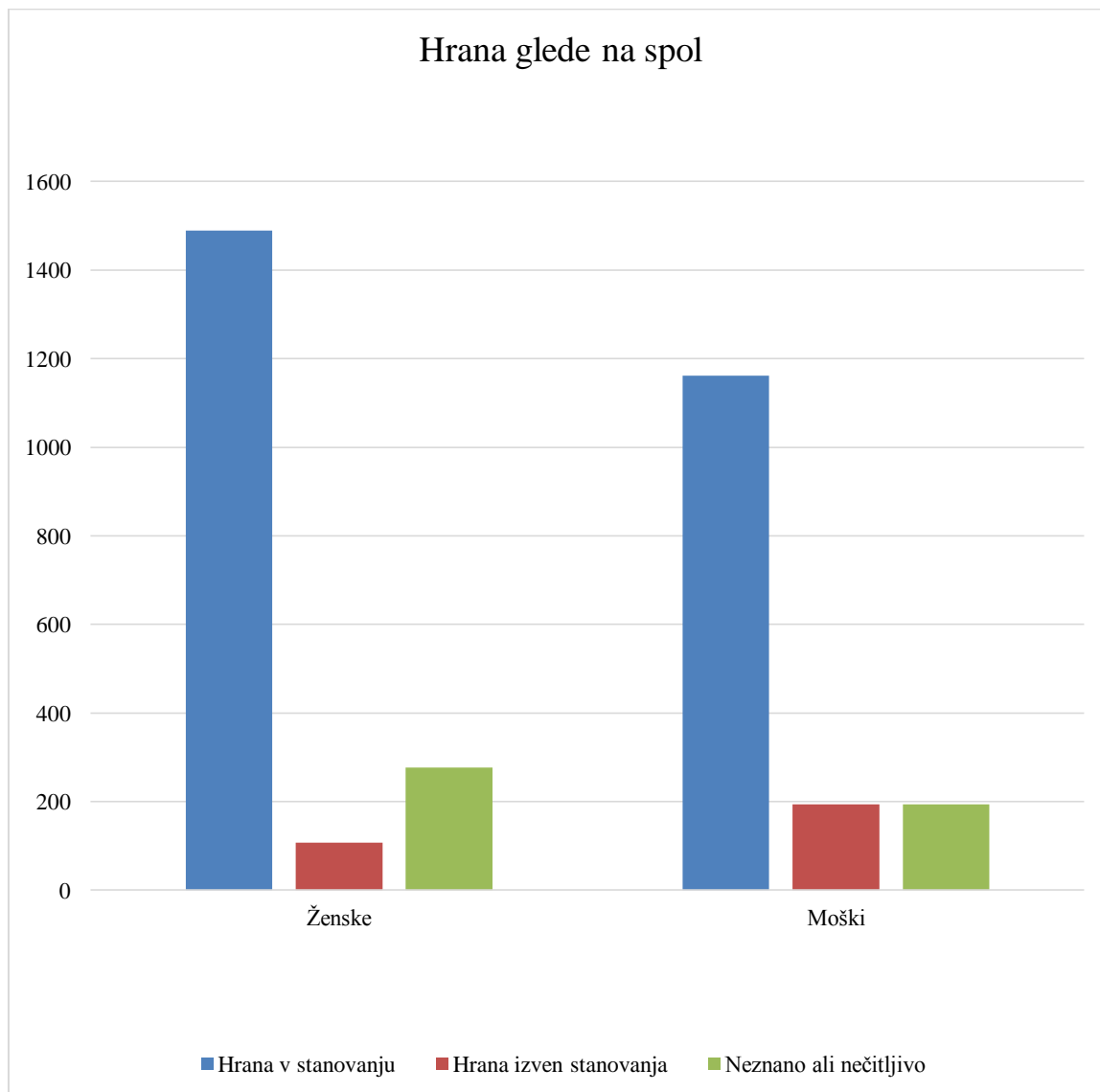

Zemljevid 2: Procentualni deleži stanovanj s hrano v stanovanju po ulicah

4 Rubrika »ima hrano« glede na spol

Na navade v zvezi s hrano bi lahko vplival tudi spol anketirancev. Analiza podatkov po tem ključu pokaže, da je od skupaj 1874 žensk v stanovanju hrano uživalo 1489 anketirank. Izven stanovanja je hrano imelo 107 žensk, podatki pa so neznani za 277 žensk. Med moškim delom populacije je bilo anketiranih 1572 predstavnikov, od katerih jih je 1161 imelo hrano v stanovanju, 194 izven stanovanja, za 194 pa so podatki neznani. Med ženskami znaša delež tistih s hrano izven stanovanja (vsaj) 5,7%, med moškimi pa je nekoliko višji in dosega 12,3%. Delež žensk, ki imajo hrano v stanovanju, znaša 79,5%, delež moških pa 73,8%, s tem

je delež žensk nekoliko nižji, delež moških pa nekoliko višji glede na delež vseh oseb s stanovanju v hrani (torej 76,8%).

Graf 2: Hrana glede na spol

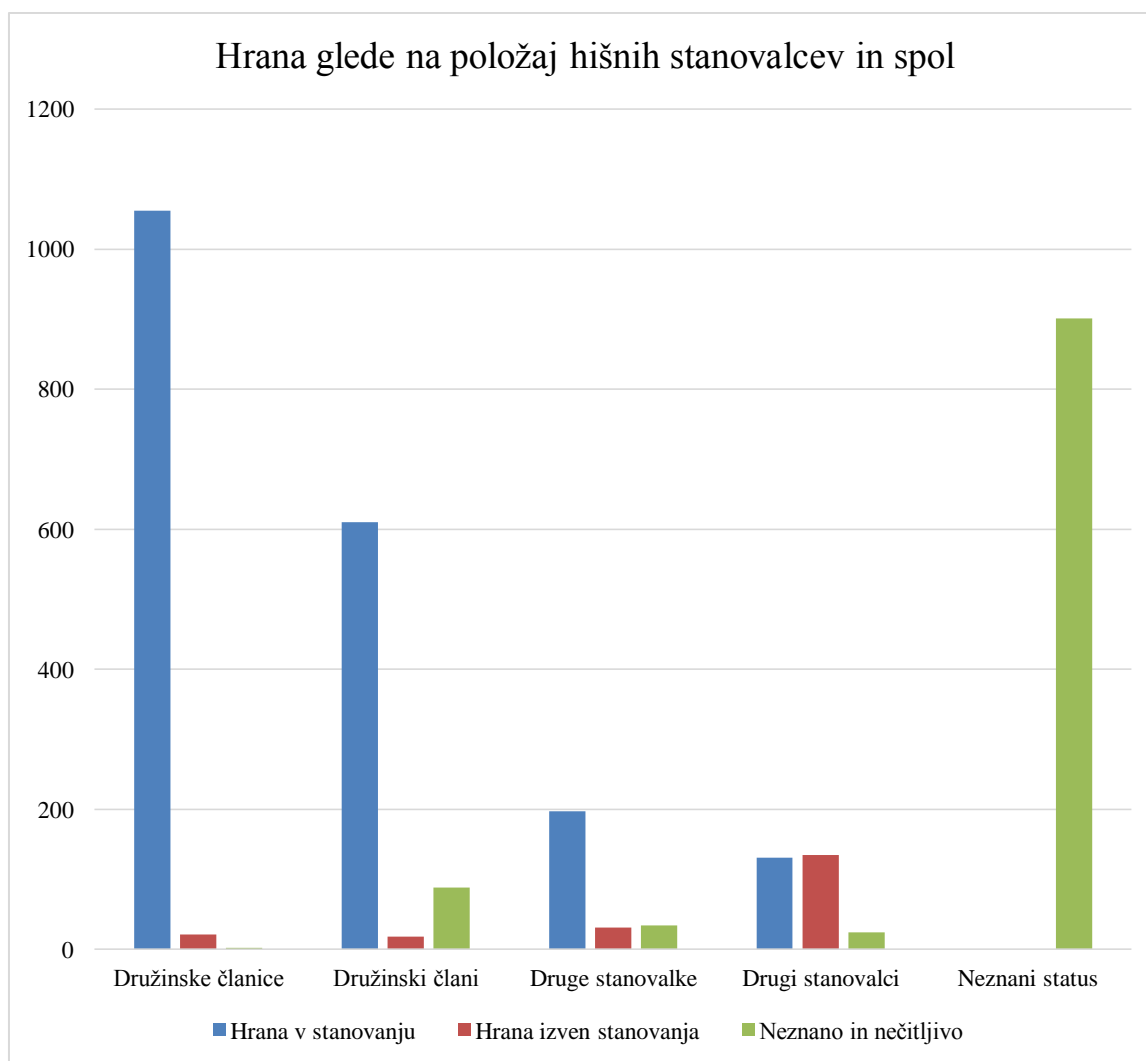
5 Rubrika »ima hrano« glede na položaj hišnih stanovalcev in spol

Na to, kje je posameznik imel preskrbljeno hrano, je vplivalo tudi dejstvo, ali je stanoval s svojo družino ali je iz takih ali drugačnih razlogov stanoval drugod. Če anketirance razdelimo po tem ključu, lahko ugotovimo, da lahko družinske vezi pripišemo 1993 oseb, od katerih je imelo hrano v stanovanju 1665 oseb, t. j. 83,5%, izven stanovanja pa 39 oseb oziroma 1,9%. Delež sorodstva, katerega stanje pri hrani ni znano, znaša 280 posameznikov, kar je 14,6%.

Te podatke lahko še dodatno razdelamo glede na spol. Če si ogledamo položaj ženskih sorodnic (najpogosteje se omenjajo hčere, matere, sestre, žene, sestrične, nečakinje ipd), lahko ugotovimo, da je med 1268 predstavnicami sorodstva 1055 oz. 83,2% takih, ki imajo hrano v stanovanju, 21 oz. 1,6% tistih s hrano izven stanovanja in 192 oz. 15,2% tistih, pri katerih je stanje neznano. Moški sorodniki (zlasti bratje, moži, očetje, sinovi, bratranci, nečaki in zeti), ki jih je skupaj 725, so hrano v stanovanju uživali v 610 primerih, kar je nad 84% primerov. Izven stanovanja je imelo hrano 18 posameznikov oz. 2,5%, neznanih primerov pa je 88, torej 12,1%.

Za nekatere osebe lahko sklepamo, da z izhodiščno osebo niso bili v sorodstveni povezavi. Osnovo za tak sklep nudijo opombe, ki povedo, da so ti ljudje podnajemniki, služabniki, hlapci in hišniki oziroma podnajemnice, služkinje, dekletke, sobarice, kuharice, vzgojiteljice in podobno. Tak odnos do izhodiščnih oseb lahko ugotovimo v 552 primerih. V stanovanju je imelo hrano 328 oseb (59,4%), izven njega 166 (30%), za 58 (10,6%) pa podatek ni znan. Tudi te podatke lahko naprej razdelimo po spolu. Žensk je skupaj 262, od njih jih je 197 (75%) imelo hrano v stanovanju, izven njega 31 (11,8%) in neznano za 34 (13,2%) žensk. Od 290 moških jih je imelo hrano v stanovanju 131 (45,1%), izven stanovanja pa kar 135 (46,6%), kar je prvi primer, da je preskrba hrane izven stanovanja v eni od kategorij preseгла preskrbo hrane v stanovanju. Kaže, da so si morali moški, ki so bili zaposleni pri izhodiščni osebi oz. njeni družini ali ki so bili pri njih v najemniškem razmerju, večinoma sami poiskati hrano in je niso dobivali pri najemodajalcih. Za 24 moških (8,3%) podatki niso znani.

Na osnovi popisnih pol marsikdaj ne moremo sklepati o naravi odnosa med vpisanimi in izhodiščnimi osebami, zato jih tudi ne moremo obravnavati v okviru te analize. V to skupino sodi 901 oseba, kar znaša dobrih 26% vseh obravnavanih oseb iz popisa.

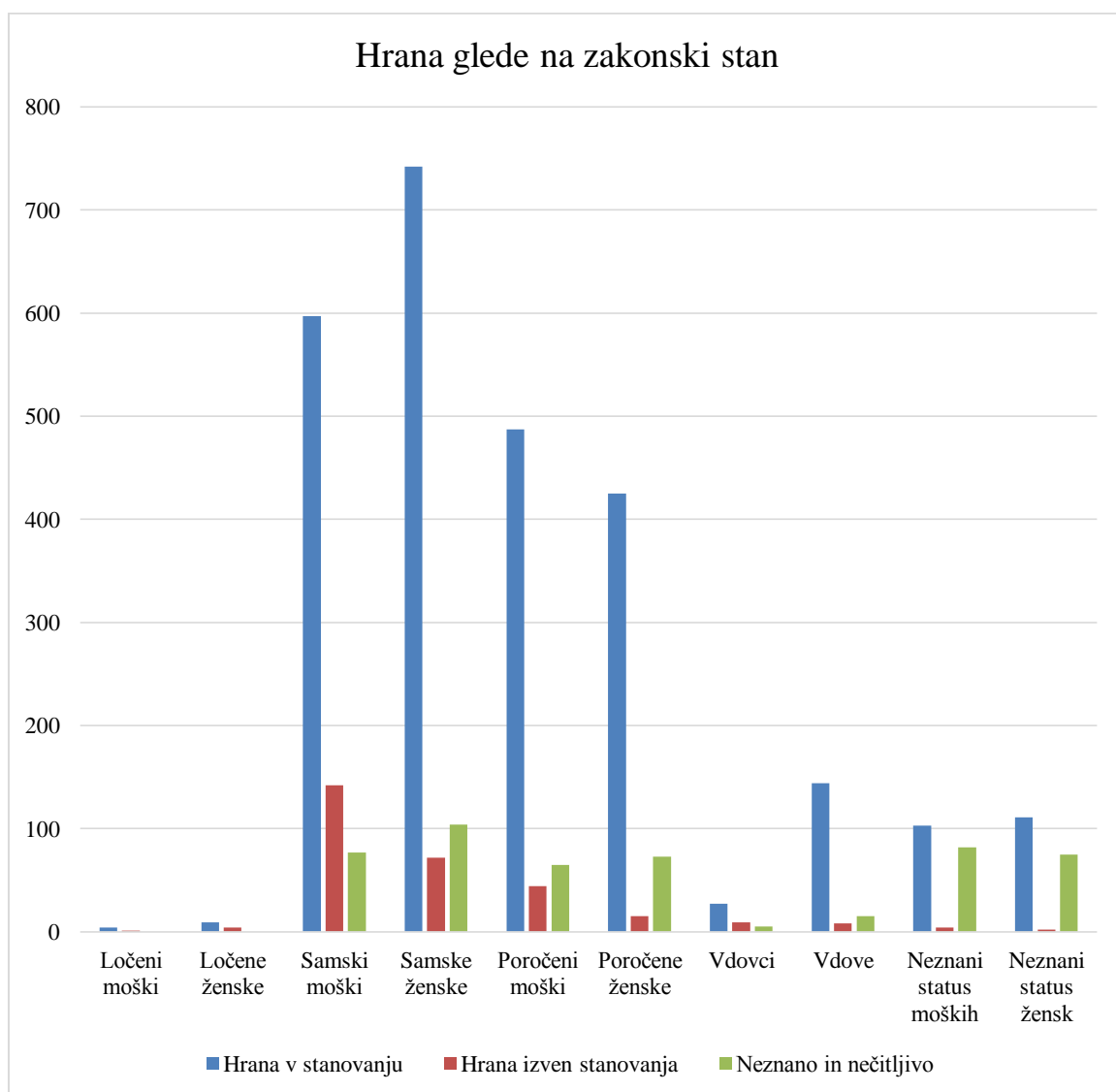

Graf 3: Hrana glede na položaj hišnih stanovalcev in spol

6 Rubrika »ima hrano« glede na zakonski stan

Po zakonskem stanu je popis ločeval štiri kategorije: ločene, poročene, samske in ovdovele. Skupno je v popisu 3069 takih oseb. Ločenih je 18 oz. 0,6%, kar je v primerjavi z ostalimi skupinami skoraj zanemarljiv delež. V tej skupini se nahaja pet moških, od katerih so štirje imeli hrano v stanovanju, eden pa izven njega, ter 13 žensk, med njimi jih je devet imelo hrano v stanovanju in štiri izven njega. Poročenih je 1109 oseb oz. 36,1%, med njimi je 513 žensk in 596 moških. Med ženskami jih je 425 imelo hrano v stanovanju, 15 izven stanovanja, za 73 pa so podatki neznani. Pri moških jih je 487 imelo hrano v stanovanju, 44 izven stanovanja, pri 65 osebah pa ni podatkov. Samskih oseb je bilo največ, skupaj 1734 ali 56,5%, med njimi pa je bilo 918 žensk in 816 moških. Med ženskami jih je 742 imelo hrano v stanovanju, 72 pa izven stanovanja, medtem ko so za 104 podatki neznani. Med moškimi jih je hrano v stanovanju imelo 597, izven stanovanja 142, za 77 pa so podatki neznani. S

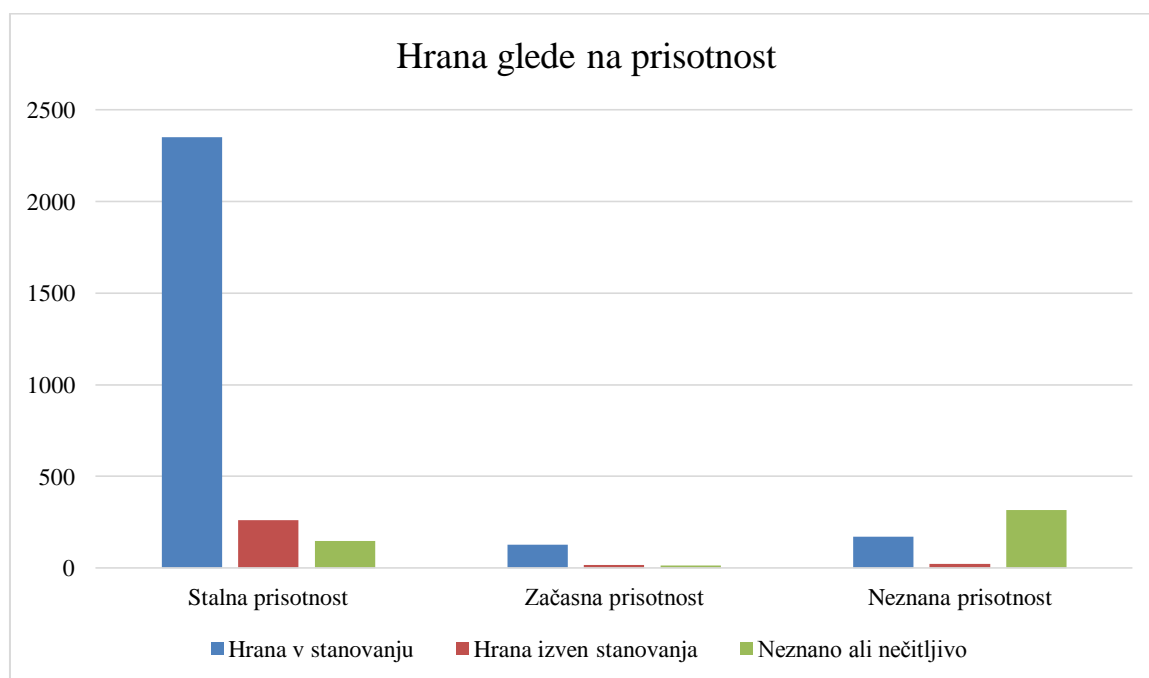
primerjavo poročenih in samskih oseb lahko ugotovimo, da je delež samcev s hrano izven stanovanja večji od deleža tistih, ki so poročeni. Ovdovelih je bilo skupaj 208 ali 6,7%, od tega 167 žensk in 41 moških. Med ženskami jih je daleč največ, 144, imelo hrano v stanovanju, osem izven njega, pri petnajstih pa podatki niso znani. Med moškimi jih je 27 imelo hrano v stanovanju, devet izven njega, za pet pa ni podatkov. Podatki o zakonskem statusu niso znani za 377, t. j. 12,2% anketirancev. Med njimi je 188 žensk in 189 moških. Med ženskami jih je 111 imelo hrano v stanovanju, zgolj dve izven njega in 75 neznano kje. Med moškimi so imeli 103 hrano v stanovanju, štirje izven njega, za 82 pa podatki niso znani.

Graf 4: Hrana glede na zakonski stan

7 Rubrika »ima hrano« glede na prisotnost

Na preskrbljenost s hrano je vplivala tudi narava posameznikove prisotnosti v Ljubljani. Velika večina anketirancev, 2759 oz. 80%, je bila v Ljubljani naseljena stalno. Med njimi jih je 2351 imelo hrano v stanovanju, 261 izven njega, za 147 oseb pa podatek ni znan. Začasno je v Ljubljani stanovalo 158 oseb, kar je 4,6%. Med njimi jih je 128 imelo hrano v stanovanju, 17 izven njega, 13 pa neznanu kje. Za preostalih 529 oseb ali 15,4% ni znano, ali so v Ljubljani prebivale stalno ali začasno. V tej skupini je 170 takih, ki so imeli hrano v stanovanju, 23 tistih s hrano izven stanovanja in 315 takih, kjer podatek ni znan.

Graf 5: Hrana glede na prisotnost

8 Druge posebnosti rubrike »ima hrano«

Pri analizi rubrike »ima hrano« se v popisu večkrat srečujemo z dodatnimi pripombami ali napakami, ki so jih anketiranci naredili pri vnašanju podatkov. Med pogostimi problemi so primeri nečitljivega vnosa v rubriko ter napačno izpolnjevanje rubrike. V številnih popisnih polah so čez obe okenci, torej tako »v stanovanju« kot »izven stanovanja«, anketiranci vpisali bodisi »da« bodisi »ne«, zaradi česar si danes ne znamo razlagati, na katero od obeh opcij so mislili. Še več je primerov, ko so anketiranci to rubriko (in ponavadi tudi številne druge) enostavno pustili prazno. V posameznih primerih so v tej rubriki navedeni podatki, ki bi bili ustreznejši v drugih kategorijah, v enem primeru je anketiranec pod hrano zapisal, da oseba »biva začasno na Dunaju«.

Zanimive so tudi nekatere opombe, ki so jih anketiranci dopisovali kot opombe k rubriki »ima hrano« z željo, da bi natančneje opredelili svoj odgovor, četudi anketna pola tega ni zahtevala. Pri eni ženski je tako dodana opomba, da »sama kuha«, pri drugem moškem je navedeno »akademska menza«, pri tretjem pa je natančno opredeljeno, da ima zajtrk v stanovanju, vendar ima hrano tudi izven stanovanja.

9 Zaključek

Analiza rezultatov popisa je pokazala, da so več kot tri četrtine oseb, ki so v času popisa bivale v Ljubljani, imele preskrbljeno hrano v stanovanju, medtem ko hrane izven stanovanja ni imel preskrbljene niti vsak deseti takratni mestni prebivalec. Ob razmeroma visokem deležu pomanjkljivih podatkov je o točnih številkah težko sklepati, poleg tega pa velja spomniti tudi, da je v nalogi obravnavan le del celotnega popisa iz leta 1921. Zaradi visoke procentualne vrednosti tistih, ki so imeli hrano preskrbljeno v stanovanju, se ta odnos odraža tudi v odnosu na skoraj vse preostale spremenljivke, ki sem jih izbral kot tiste, s katerimi bi lahko bila hrana vzročno-posledično povezana. Če si ogledamo razporeditev hrane po mestnih ulicah, je delež ljudi s hrano v stanovanju povsod večji od preostalih, enako velja za delitev glede na spol. Pri analizi podatkov na podlagi položaja hišnih stanovalcev in spola lahko opazimo podobna razmerja, izjema je le podatek, da je moških stanovalcev s hrano izven stanovanja, ki niso družinski člani, malce več kot tistih s hrano v stanovanju, kar je tudi edina vrednost v katerikoli kategoriji, v kateri delež oseb s hrano izven stanovanja presega tistega s hrano v stanovanju. Tudi če uporabimo kriterije zakonskega stana in trajne oz.časne prisotnosti, je delež oseb s hrano v stanovanju vedno (daleč) prevladujoč.

Rezultati zagotovo ne odražajo popolne slike takratnega stanja, zlasti zaradi deloma pomanjkljivih podatkov, omejenega obsega obravnavanih ljubljanskih ulic ter tudi napak pri analizi, saj kljub trudu vse verjetno niso bile odpravljene. Ne glede na to je podoba, ki jo dobimo z raziskavo, približen oris položaja, ki ima informativen pomen za razne raziskave socialne zgodovine, v primeru pričujoče naloge pa posebej za raziskave prehrane in prehrabnih navad v Ljubljani v času med obema vojnama.

Univerza v Ljubljani

Filozofska fakulteta

Oddelek za zgodovino

Analiza popisa prebivalcev glede na prisotnost

Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine

Avtor: Samo Videc

Mentor: dr. Bojan Balkovec

Ljubljana, 2018

Kazalo

UVOD	115
PRVA ANALIZA POPISA.....	116
DRUGA ANALIZA POPISA	117

Kazalo tabel

Tabela 1 Število poglavarjev po posameznih ulicah in število oseb po posamezni ulici.	117
Tabela 2 Število oseb razporejenih po prisotnosti.	118
Tabela 3 Tabela prikazuje število začasno prisotnih oseb po spolu za posamezno ulico.	119
Tabela 4 Zgornja tabela prikazuje trajno prisotnost in trajno prisotnost glede na spol.	120
Tabela 5 Zgornja tabela prikazuje podatke o prisotnosti, ki nam niso znani, oziroma niso bili napisani v popisni poli.....	122

UVOD

Pri analizi popisa prebivalcev sem dobil navodila, da se moram osredotočiti na podatke o prisotnosti oseb. Med popisovanjem oseb v kategoriji prisotnost, je bilo možno izbirati med trajno prisotnostjo in začasno prisotnostjo. Pri analizi sem upošteval osebe iz 25 ulic, ki smo jih popisali in sicer: Pod turnom, Pod tranco, Obrezna steza, Nunska ulica, Maurerjeva ulica, Židovska ulica, Zrinskega cesta, Železniška ulica, Mivka, Mestni trg, Planinska cesta, Nova ulica, Na stolbi, Na prulah, Miklošičeva cesta, Osojna pot, Orlova ulica, Metelkova ulica, Tržaška cesta, Opekarska cesta, Mirje, Mesarska cesta, Merosodna ulica, Muzejski trg, Med hmeljniki. Ampak vse ulice niso v celoti popisane, nekatere so le delno. Naša celotna Excelova baza oseb šteje 3447 oseb, ampak moramo nekaj oseb izpustiti iz evidence, ker je v Excel dokumentu nekaj polj neizpolnjenih, pri nekaterih osebah, pa ni ustreznih podatkov. Za svojo analizo sem upošteval 3403 osebe. V nekaterih primerih se pojavlja tudi problem pravilnosti zapisanih imen in priimkov določenih oseb.

PRVA ANALIZA POPISA

ULICA	ŠTEVILO POGLAVARJEV	ŠTEVILO VSEH OSEB
Pod turnom	15	83
Pod tranco	11	54
Obrezna steza	7	41
Nunska ulica	30	148
Maurerjeva ulica	32	147
Židovska ulica	14	68
Zrinskega cesta	17	83
Železniška ulica	11	48
Mivka	8	54
Mestni trg	114	568
Planinska cesta	69	320
Nova ulica	25	96
Na stolbi	7	19
Na prulah	11	59
Miklošičeva cesta	84	431
Osojna pot	14	64
Orlova ulica	14	67
Metelkova ulica	57	279
Tržaška cesta	67	325
Opekarska cesta	77	328
Mirje	3	19
Mesarska cesta	4	24
Merosodna ulica	4	13
Muzejski trg	1	6
Med hmeljniki	13	59

SKUPAJ	709	3403
--------	-----	------

Tabela 27 Število poglavarjev po posameznih ulicah in število oseb po posamezni ulici.

Pri prvi analizi sem izvedel analizo, koliko je oseb po posamezni ulici in koliko je izhodiščnih oseb na vsako ulico. Podatki so predstavljeni v zgornji tabeli. Iz tabele 1 je razvidno, da je največ popisanih prebivalcev v ulici Mestni trg in sicer 568. Najmanj prebivalcev ima Muzejski trg in sicer samo 6. Največ izhodiščnih oseb ima ulica mestni trg 144, najmanj pa Muzejski trg samo enega. Skupaj je izhodiščnih oseb 709, prebivalcev pa sem naštel 3403.

DRUGA ANALIZA POPISA

ULICA	ŠTEVILO VSEH OSEB	TRAJNA PRISOTNOST	ZAČASNA PRISOTNOST	NI PODATKA
Pod turnom	83	68	8	7
Pod tranco	54	54	/	/
Obrezna steza	41	28	1	12
Nunska ulica	148	133	1	14
Maurerjeva ulica	147	107	7	33
Židovska ulica	68	64	3	1
Zrinskega cesta	83	81	/	2
Železniška ulica	48	40	/	8
Mivka	54	53	/	1
Mestni trg	568	474	19	75
Planinska cesta	320	207	10	103
Nova ulica	96	73	/	23
Na stolbi	19	15	1	3
Na prulah	59	49	2	8
Miklošičeva cesta	431	393	21	17
Osojna pot	64	48	/	/
Orlova ulica	67	64	3	16
Metelkova ulica	279	155	48	76
Tržaška cesta	325	293	7	25
Opekarska cesta	328	243	13	72
Mirje	19	10	/	9

Mesarska cesta	24	13	1	10
Merosodna ulica	13	8	4	1
Muzejski trg	6	/	/	6
Med hmeljniki	59	52	7	/
SKUPAJ	3403	2725	156	522
ODSTOTEK (%)	100,0 %	80,1 %	4,6 %	15,3 %

Tabela 28 Število oseb razporejenih po prisotnosti.

Pri drugi analizi sem razporedil osebe iz posamezne ulice in jih razporedil po prisotnosti, kar prikazuje zgornja tabela. Iz tabele je razvidno, da je največ popisanih oseb trajno prisotnih v svojih stanovanjih, kar 80,1 %. Sledijo jim osebe, za katere ni podatka z 15,3 % in začasno prisotne osebe z 4,6 %. Največ trajno prisotnih oseb je v ulici Mestni trg z 474 prisotnimi stanovalci, najmanj trajno prisotnih pa je v ulici Na stolbi samo 5 ljudi. Pri ulici Muzejski trg ni navedeno niti koliko je trajno in začasno prisotnih. Največ začasno prisotnih je v ulici Metelkova ulica in sicer 48 oseb. Najmanj začasno prisotnih pa je v ulicah Obrezna cesta, Nunska ulica, Na stolbi in Mesarski ulici, kjer je začasno prisotnih samo po ena oseba. Največ oseb, kjer ni navedena prisotnost je v ulici Planinska cesta in sicer 103 osebe. Najmanj oseb, kjer ni navedeno koliko oseb je prisotnih, je v Židovski ulici in Mivka samo po ena oseba.

ULICA	ZAČASNA PRISOTNOST	ZAČASNO PRISOTNE ŽENSKE	ZAČASNO PRISOTNI MOŠKI
Pod turnom	8	6	2
Pod tranco	/	/	/
Obrezna steza	1	/	1
Nunska ulica	1	1	/
Maurerjeva ulica	7	5	2
Židovska ulica	3	1	2
Zrinskega cesta	/	/	/
Železniška ulica	/	/	/
Mivka	/	/	/

Mestni trg	19	7	12
Planinska cesta	10	4	6
Nova ulica	/	/	/
Na stolbi	1	1	/
Na prulah	2	/	2
Miklošičeva cesta	21	12	9
Osojna pot	/	/	/
Orlova ulica	3	1	2
Metelkova ulica	48	25	23
Tržaška cesta	7	1	6
Opekarska cesta	13	9	4
Mirje	/	/	/
Mesarska cesta	1	1	/
Merosodna ulica	4	2	2
Muzejski trg	/	/	/
Med hmeljniki	7	4	3
SKUPAJ	156	80	76
ODSTOTEK (%)	100 %	51,3 %	48,7 %

Tabela 29 Tabela prikazuje število začasno prisotnih oseb po spolu za posamezno ulico.

Iz tabele 3 je razvidno, da je razlika med začasno prisotnimi med ženskami in moškimi majhna. Začasno prisotnih moškega spola je 80, ženskega pa 76 oseb. Pri ulicah Pod tranco, Zrinska cesta, Želazniška ulica, Mivka, Nova ulica, Na stolbi, Osojna pot, Mirje in Muzejski trg ne zasledimo začasno prisotnih oseb. Prevladujejo seveda trajno prisotne osebe. Največ začasno prisotnih moških oseb je v ulici Metelkova in sicer 25. Največ prisotnih ženskih oseb je prav tako v ulici Metelkova in sicer 23.

ULICA	TRAJNA PRISOTNOST	TRAJNO PRISOTNE ŽENSKE	TRAJNO PRISOTNI MOŠKI
Pod turnom	68	36	32
Pod tranco	54	38	16
Obrezna steza	28	18	10
Nunska ulica	133	71	62
Maurerjeva ulica	107	53	54
Židovska ulica	64	34	30
Zrinskega cesta	81	47	34
Železniška ulica	40	18	22
Mivka	53	22	31
Mestni trg	474	271	203
Planinska cesta	207	112	95
Nova ulica	73	41	32
Na stolbi	15	11	4
Na prulah	49	25	24
Miklošičeva cesta	393	219	174
Osojna pot	48	21	27
Orlova ulica	64	33	31
Metelkova ulica	155	75	80
Tržaška cesta	293	168	125
Opekarska cesta	243	127	116
Mirje	10	6	4
Mesarska cesta	13	8	5
Merosodna ulica	8	5	3
Muzejski trg	/	/	/
Med hmeljniki	52	24	28
SKUPAJ	2725	1483	1242
ODSTOTEK (%)	100 %	54,4 %	45,6 %

Tabela 30 Zgornja tabela prikazuje trajno prisotnost in trajno prisotnost glede na spol.

Iz tabele 4 lahko razberemo trajno prisotnost, ulica Muzejski trg je edina, ki nima trajno prisotnih prebivalcev. Iz tabele lahko razberemo tudi razmerje trajno prisotnih žensk in moških prebivalcev glede posamezne ulice. Skupaj je več trajno prisotnih žensk (54,4 %) kot moških (45,6 %). Ulice Nunska ulica, Mivka, Osojna pot, Metelkova ulica in Med hmeljniki imajo več trajno prisotnih moških. Vse ostale ulice imajo več prisotnih žensk.

ULICA	NI PODATKA ZA PRISOTNOSTI	NI PODATKA ZA ŽENSKE	NI PODATKA ZA MOŠKE
Pod turnom	7	3	4
Pod tranco	/	/	/
Obrezna steza	12	7	5
Nunska ulica	14	10	4
Maurerjeva ulica	33	19	14
Židovska ulica	1	1	/
Zrinskega cesta	2	2	/
Železniška ulica	8	3	5
Mivka	1	/	1
Mestni trg	75	43	32
Planinska cesta	103	60	43
Nova ulica	23	10	13
Na stolbi	3	1	2
Na prulah	8	2	6
Miklošičeva cesta	17	11	6
Osojna pot	/	/	/
Orlova ulica	16	10	6
Metelkova ulica	76	45	31
Tržaška cesta	25	14	11
Opekarska cesta	72	40	32
Mirje	9	6	3
Mesarska cesta	10	4	6
Merosodna ulica	1	/	1
Muzejski trg	6	1	5
Med hmeljniki	/	/	/
SKUPAJ	522	292	230
ODSTOTEK (%)	100 %	55,9 %	44,1 %

Tabela 31 Zgornja tabela prikazuje podatke o prisotnosti, ki nam niso znani, oziroma niso bili napisani v popisni poli.

Iz tabele 5 lahko razberemo podatke o prisotnosti, ki niso bili napisani v popisni poli. Skupaj je manjkalo podatkov za 522 oseb od teh je bilo 292 ženskega spola, ostalih 230 je bilo moških. Največ manjkajočih podatkov je bilo v ulici Planinska cesta, kar 103, od tega števila je bilo žensk 60, moških pa 43. Obe števili predstavljata največje število manjkajočih podatkov v tabeli za oba spola. V ulicah Med hmeljniki, Pod trančo in Osojna pot ni bilo manjkajočih podatkov, kar pomeni, da je bil stolpec pod rubriko prisotnost v celoti izpolnjen za vse osebe.

Univerza v Ljubljani

Filozofska fakulteta

Oddelek za zgodovino

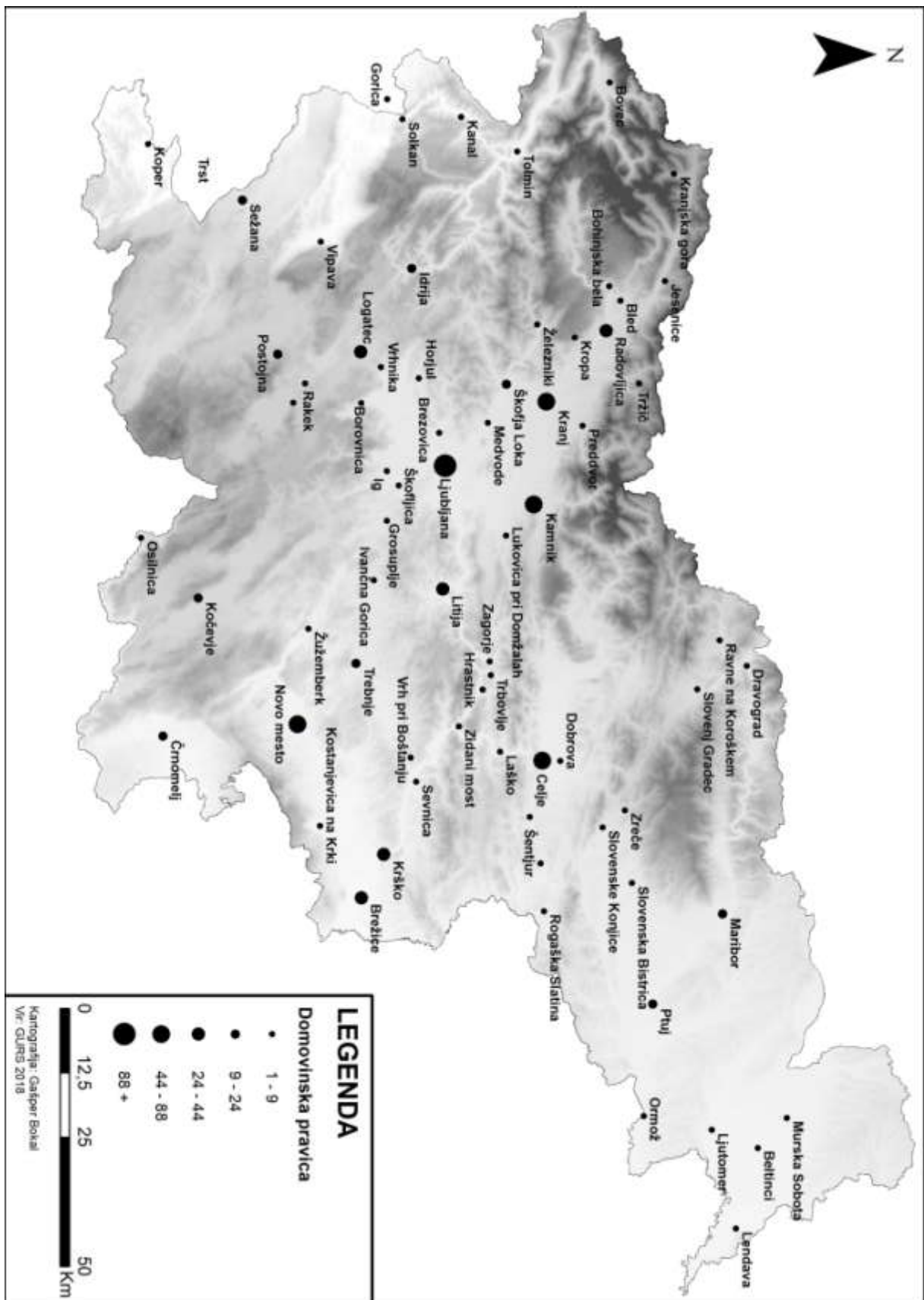
Kartografska ponazoritev analiziranih Ljubjanskih ulic

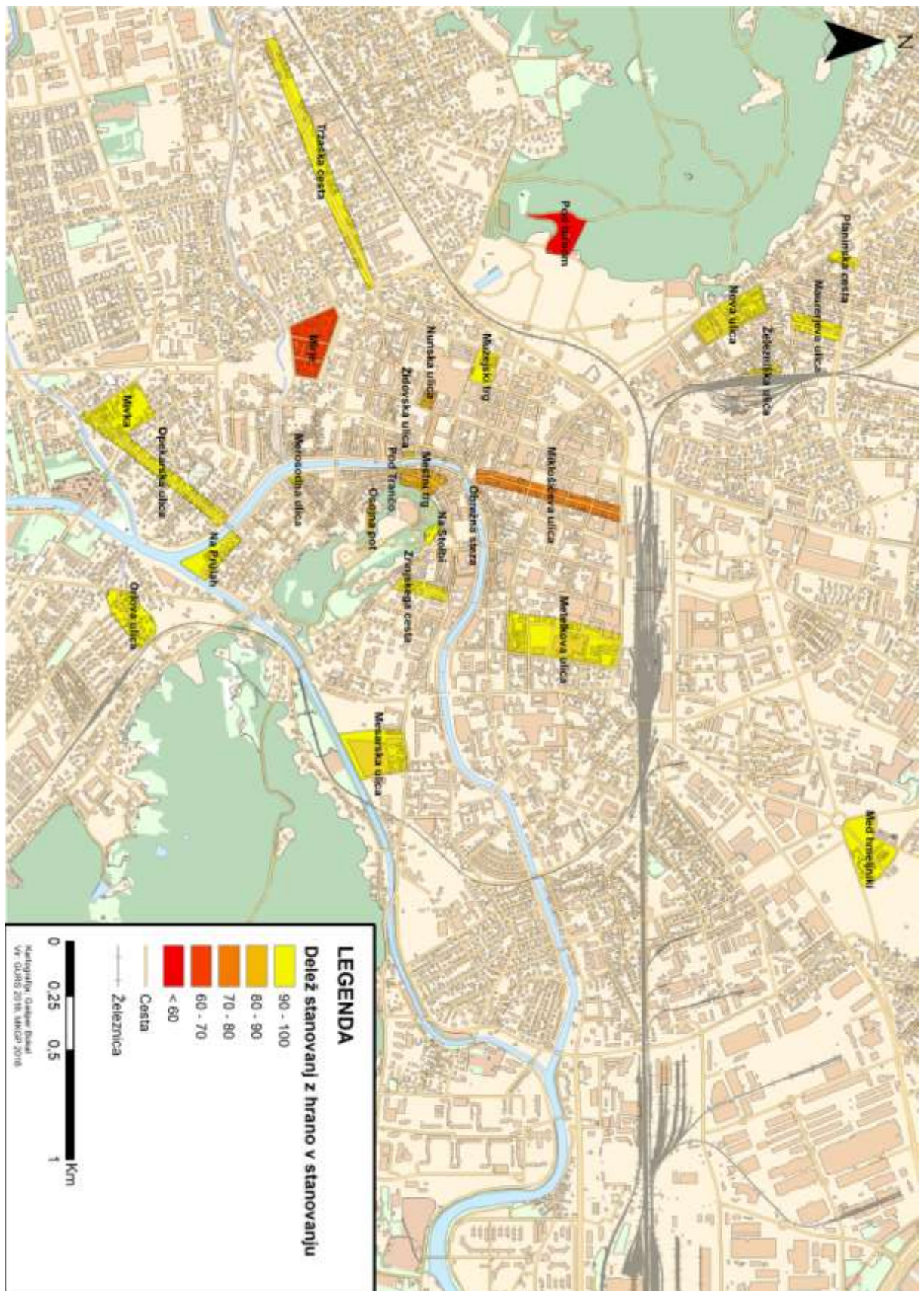
Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine

Avtor: Gašper Bokal

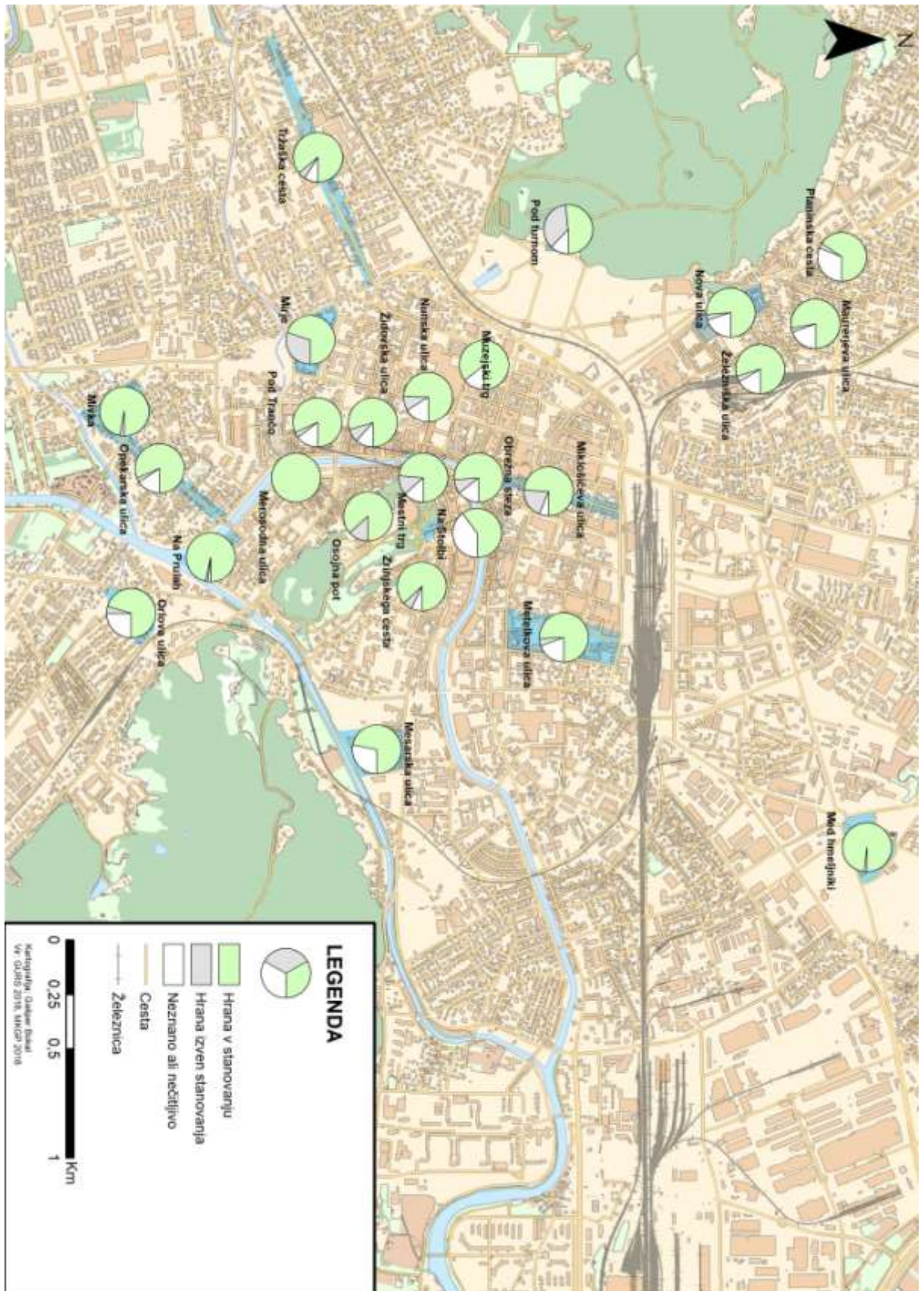
Mentor: dr. Bojan Balkovec

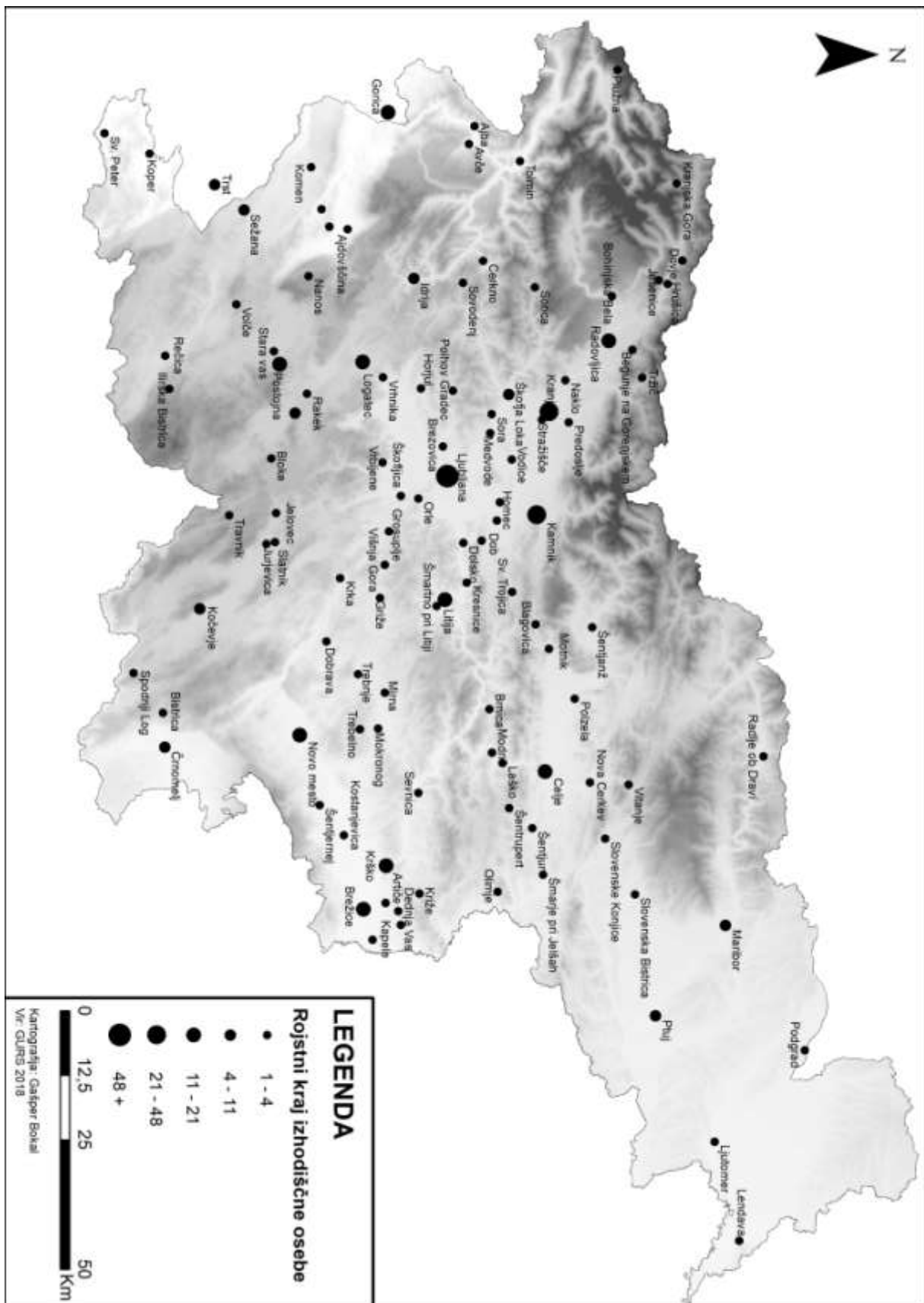
Ljubljana, 2018

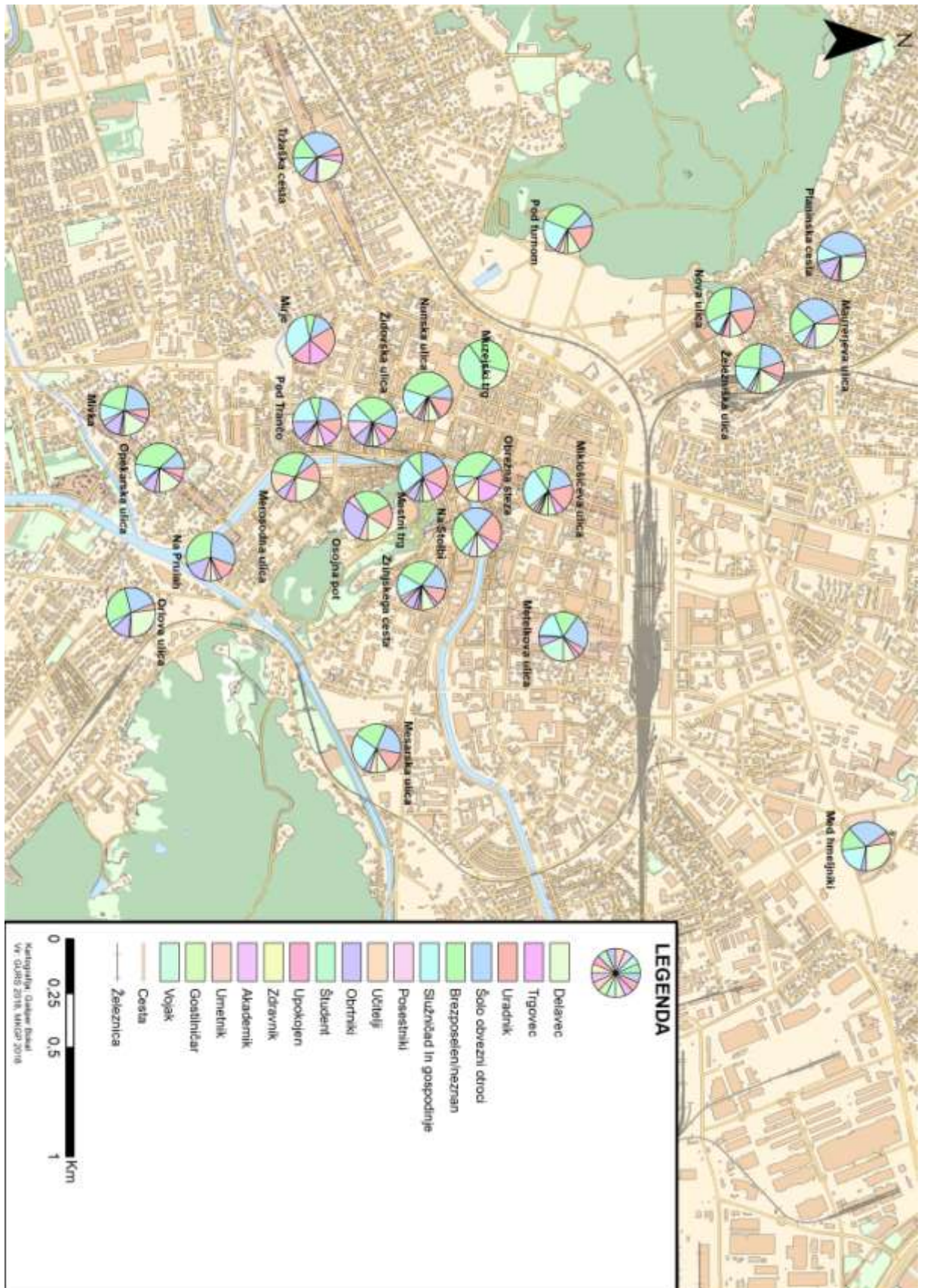

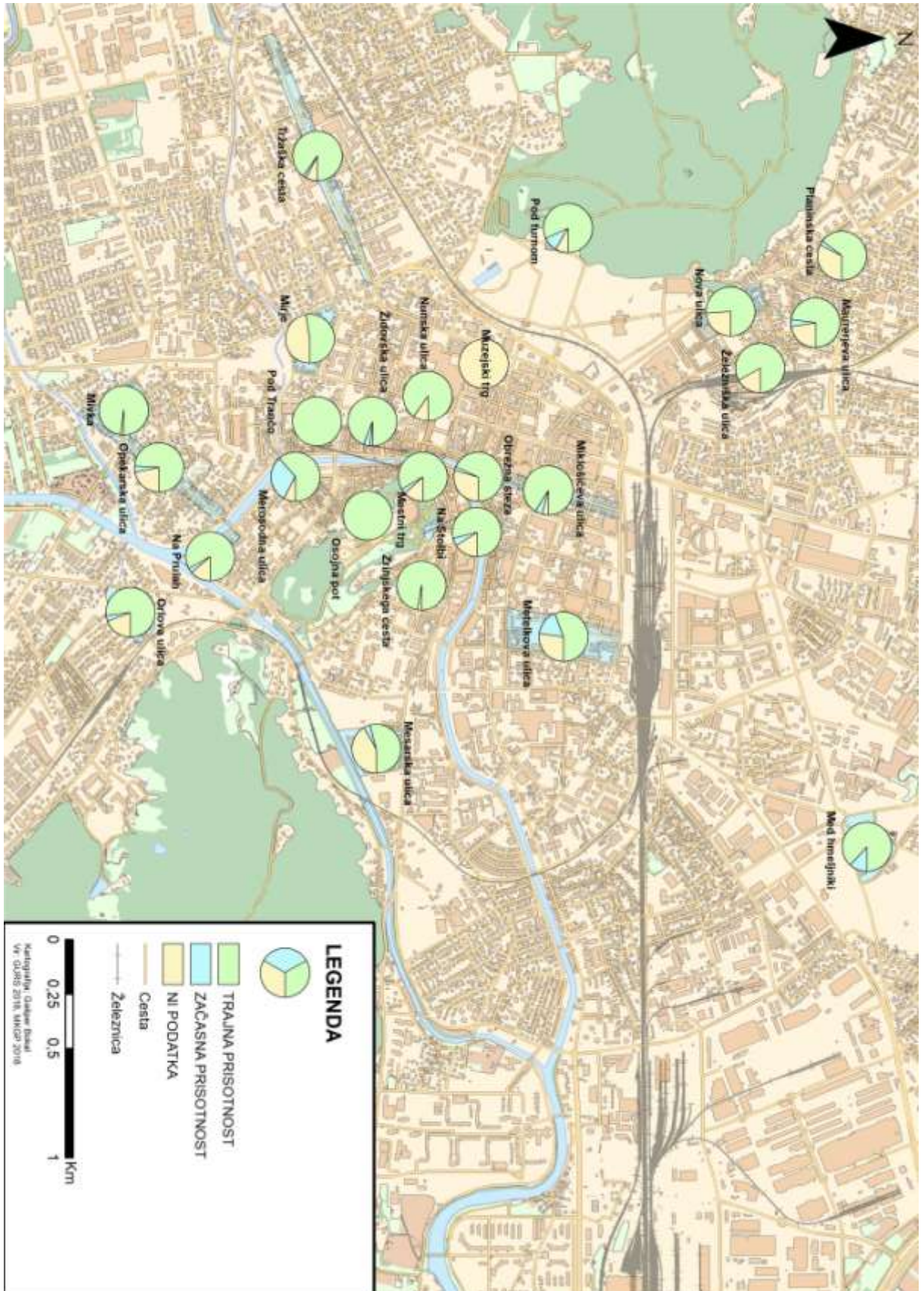

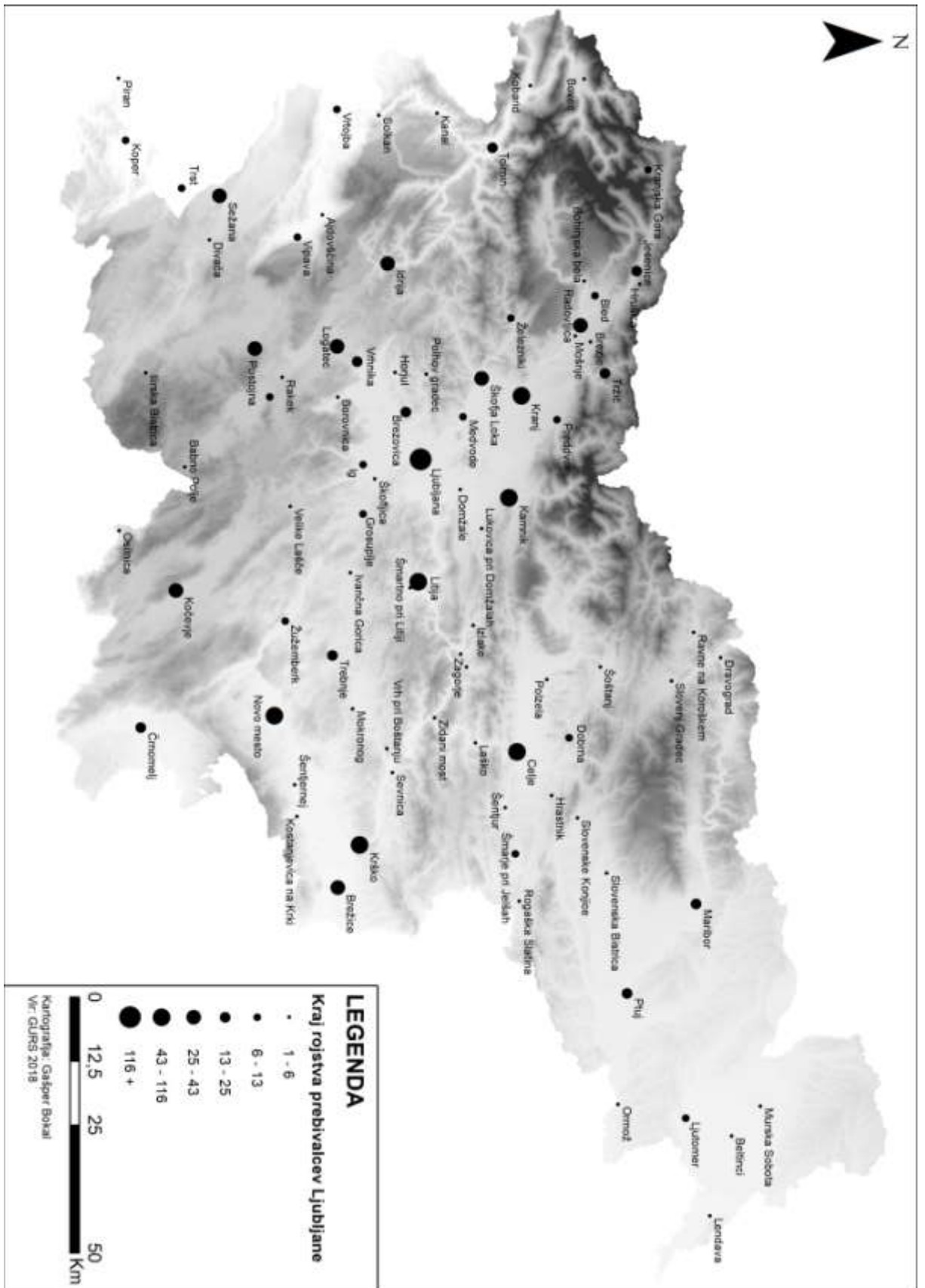

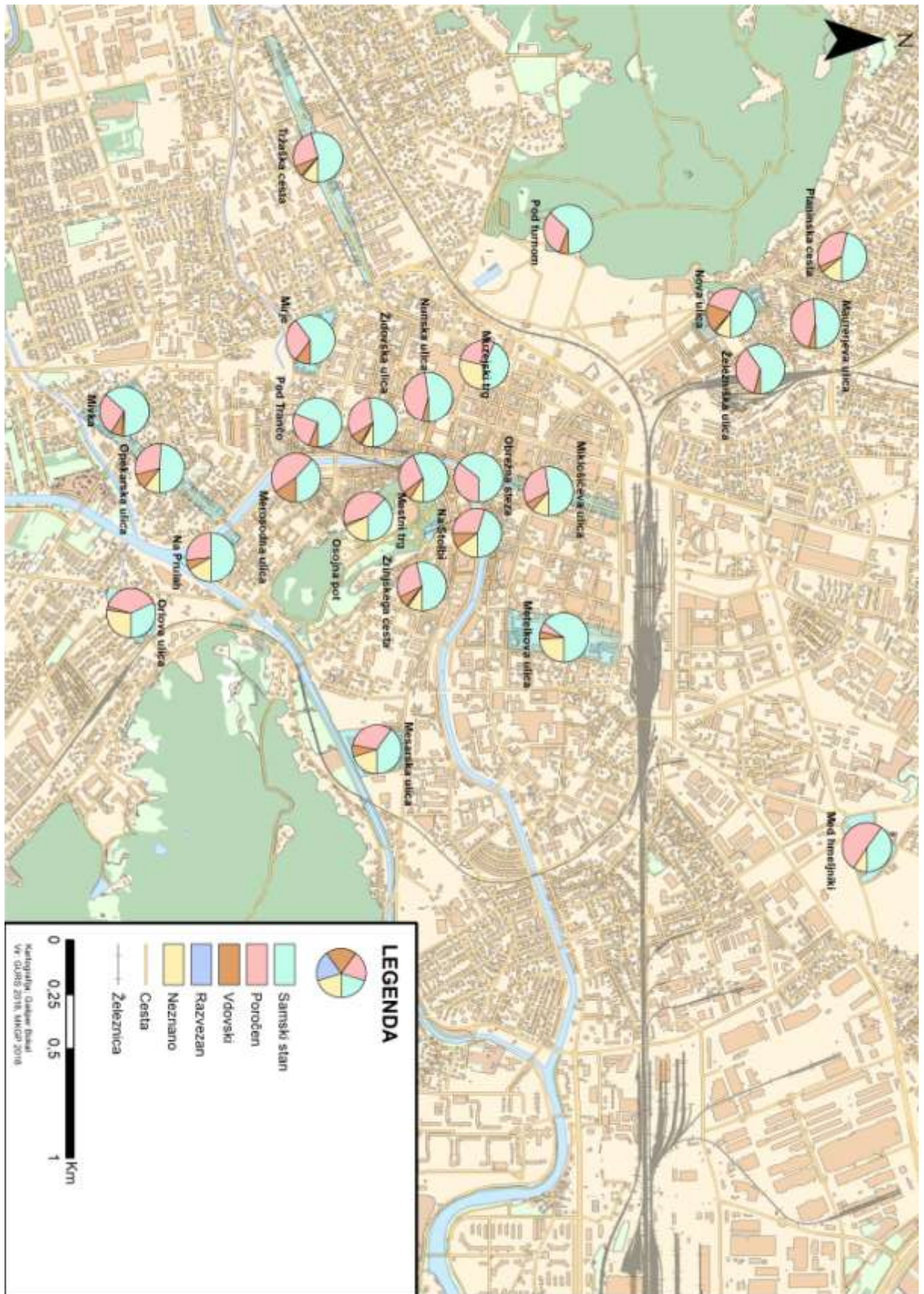

ZAKLJUČEK

Delo združuje seminarske naloge analiz, opravljenih na izbranih ulicah Ljubljane iz popisa prebivalstva iz leta 1921. Avtorji smo v svojih nalogah predstavili različne vidike uporabe zgodovinskega popisa, ki jih lahko napravi uporabnik portala Sistory.si.

V nadaljevanju bi lahko analizirali tudi primerjavo z današnjim časom. Primerjamo lahko starostno piramido Ljubljane leta med letom 1921 in sedaj, kateri poklici izumrli oziroma se ne izvajajo več, so se spremenili ali na novo nastali. Primerjali bi lahko tudi, koliko tujcev je danes naseljenih v Ljubljani in od kod prihajajo, spremljamo lahko nataliteto mesta in podobna področja, ki jih zaobjema analiza prebivalstva.